Dzisiaj 16 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 213

Poznań, środa dnia dnia 11 maja 1932

Rok XXVII

Ci, co stawiają Sowiety Polsce jako wzór

Ostatnie — jak już o tem donosiliśmy — zadeklarowanie się lewicowych ugrupowań „sanacji", których czołowym organem jest „Przełom", na rzecz budowy jakiegoś nowego państwa, wzorowanego na Sowietach, musi szczególnie zainteresować zachodnią dzielnicę Polski. Tutaj bowiem właśnie lewicowy ten odłam „sanacji" głównie reprezentuje obóz prorządowy, ma ambicję podtrzymywania pewnych wpływów w szerszych sferach społeczeństwa. Konserwatyści bowiem coraz bardziej tracą na znaczeniu w miarę, jak, umiejętnie schlebiając ich próżności, wypróżniono im kieszenie na pracę „mocarstwową". Są to już teraz tylko powolne narzędzia w rękach bardziej wtajemniczonych. W sposób aż nieraz przykry odgrywają rolę manekinów bez względu na stanowiska, jakie zajmują.

Głównym — powtarzamy — przedstawicielem „sanacji" na naszym terenie jest ten jej odłam, który obecnie w szczytach swoich ideowych stawia nam Sowiety za wzór państwa i chce oprzeć się na tak zwanym „proletarjacie wsi i miast". Ewolucję tę śledzić należy uważnie, gdyż wiele nam ona tłumaczy.

Już od dłuższego czasu szczególną zaciekłość w walce z obozem narodowym wykazują właśnie elementy lewicowo-„sanacyjne", występujące pod firmą Zjednoczenia Pracy Miast i Wsi. Zaciekłość ta nie tłumaczy się tylko młodzieńczo - nienawistnemi nastrojami, jakie wciąż panują w tych „młodych" kołach t. zw. „Młodej Polski", ani nawet aktualną sytuacją polityczną. Czynniki te potrafią w przyjemnych i układnych rozmowach prywatnych rozdzierać szaty z powodu systemu warszawskiego itd. Ostatnio przecież „Przełom" niemal otwarcie zaatakował kierujących „sanacją" „pułkowników", a zwłaszcza p. Sławka. Więc nie chodzi im specjalnie o los systemu majowego. Chodzi im o narzucenie społeczeństwu tej ideologji i tych haseł, z któremi są związani przedewszystkiem.

Czynniki wspomniane reprezentują ideologję, której zawsze i stanowczo przeciwstawiał się obóz narodowy, — a więc odmienne stanowisko w sprawach religijnych, żydowskich, społecznych, gospodarczych, międzynarodowych. Enuncjacje „Przełomu" stanowią konsekwencję ostateczną tej ideologji, której obóz narodowy nie mógł nie zwalczać. I przyznajemy się, że nie dziwimy się, iż Zjednoczenie Pracy Miast i Wsi nas zwalcza. Ono musi tę walkę prowadzić nietyle nawet w interesie „sanacji", co w myśl wskazań swej ideologji, której kierunek narodowy jest najbardziej wyraźnem zaprzeczeniem. Podobna walka toczy się dziś na całym świecie.

To też zrozumiałem jest, dlaczego elementy te lewicowo - „sanacyjne" podjęły takie wysiłki na terenie młodzieży, dlaczego je szczególnie kole w oczy rozwój organizacji młodego pokolenia polskiego, jaką jest Obóz Wielkiej Polski. Dzięki swym wpływom w szkolnictwie koła te rozwijają na terenie gimnazjalnym coraz intensywniejszą i coraz nahalniejszą agitację przeciw ideologji narodowej, prowadzoną przy pomocy t. zw. Związku Młodzieży Demokratycznej, który w swoich poglądach zbliża się nieraz aż do bezbożnictwa i stara się tam zaszczepić hasła, jakoby żywcem wzięte z wolnomularskiego, międzynarodowego abecadła.

Wiemy pozatem, że w tych samych kołach należy doszukiwać się głównych i istotnych źródeł napaści i naganek na Obóz Wielkiej Polski. Już w roku zeszłym w lipcu byliśmy świadkami takiej nieprzytomnej naganki, prowadzonej zresztą przy pomocy tutejszego organu konserwatystów, a zmierzającej do „skompromitowania" Obozu Wielkiej Polski. Tylko dzięki zimnej krwi, stanowczości i szybkości decyzji władz dzielnicowych O. W. P. oraz karności członków O. W. P. plany miejscowych czynników „sanacyjnych" zostały pokrzyżowane, a ich zamiary jakoś nie znalazły oddźwięku u góry.

Teraz znowu z okazji święta 3 maja widzieliśmy, jak te same czynniki robiły wszystko, co mogły, aby Obozu Wielkiej Polski nie dopuścić do udziału w pochodzie, jak chciały go szykanować i znowu, o ile możności, skompromitować. Wszystkie te próby spełzły na niczem. Ale zapewne będą one nadal ponawiane, właśnie pod wrażeniem święta 3 maja, w którym to dniu Obóz Wielkiej Polski zaimponował nawet swoim mniej fanatycznym przeciwnikom, i to nietylko dzięki swej liczebności, ale również dzięki swej postawie i karności. Może więc znowu podjęta będzie jakaś naganka na O. W. P.

Ostatni artykuł „Przełomu" wiele tłumaczy. Rozwój idei narodowej w młodem pokoleniu to najpotężniejsza przeszkoda dla zakorzenienia się w Polsce komunizujących pomysłów. Są tacy, którym się zdaje, że ta przeszkoda jest tylko tamą. Sądzą, że wystarczy ją przerwać, aby fale międzynarodowego radykalizmu zalały Polskę.

My, którzy uważamy obóz narodowy za logiczny i nieunikniony wyraz obecnych czasów, za naturalną opokę, na której prędzej, czy później oprze się gmach państwowy, patrzymy na te mechaniczne zapędy ze spokojem. Rozwój ideologji narodowej, zwłaszcza w młodem pokoleniu, jest już dziś tak żywiołowy, że nic nie zdoła wstrzymać jego rozpędu ku Polsce wielkiej, niezależnej od wszelkich podejrzanych wpływów.

Trzeba jednak, aby społeczeństwo trzeźwo sobie zdawało sprawę z istoty dzisiejszej walki politycznej, która nieraz zaciera się w drobnych i powierzchownych utarczkach. Dlatego dobrze się stało, że „Przełom" nareszcie zaczyna odsłaniać przyłbicę swego obozu.

Wykrycie spisku w Jugosławji?

Wedle doniesień pism wiedeńskich sprzysiężenie wśród oficerów miało na celu obalenie dynastji i obwołanie republiki — Uporczywe walki z bandami chłopskiemi

Wiedeń, 11. 5. (PAT.) Pisma tutejsze przynoszą sensacyjne szczegóły o wykryciu przez władze rozgałęzionego wśród oficerów serbskich spisku, który rzekomo miał na celu obalenie dynastji i obwołanie republiki zjednoczonych państw jugosłowiańskich.

Taki spisek wykryto m. i. w garnizonie Mariboru (Marburga). Nici jego prowadzą również do innych garnizonów, które stały w ścisłym kontakcie z centralą w Mariborze. Z powodu jednak ostrej i ścisłej cenzury wiadomości o tem nie mogły przedostać się do prasy zagranicznej.

Jak donosi „Reichspost", spisek objął już część oddziałów wojskowych i garnizonów. Wskazują na to znaczne przesunięcia formacyj wojskowych dokonane przez główne dowództwo w poszczególnych garnizonach i przeniesienia wśród oficerów.

Grupa spiskowców wśród oficerów — jak twierdzi cytowane pismo wiedeńskie — stała do pewnego stopnia w kontakcie z organizacją „czarnej ręki" utworzoną przez pułkownika sztabu generalnego Dimitrevica, rozstrzelanego swego czasu na froncie salonickim po wykryciu sprzysiężenia, na czele którego stała wtedy „Czarna ręka", która miała dokonać zamachu na ówczesnego następcę tronu a obecnego króla Aleksandra.

Białogród, 11 5. (Tel. wł.) Według doniesień z Serajewa, władze przeprowadzają energiczną akcję, celem zwalczenia mnożących się ostatnio napadów zbrojnych chłopów chorwackich. Ostatnio doszło w kilku miejscowościach do poważniejszych starć z policją i żandarmerją.

Chłopi w większych grupach napadają na gmachy publiczne i sklepy, grabiąc co im wpadnie w ręce. Podobne wypadki wydarzyły się w miejscowościach Banjaluka i Prijedor.

W Bośni w okolicy Tuzli utworzyła się grupa powstańcza z byłym posłem dr. Dupanjaninem na czele, licząca przeszło 200 ludzi. Ukryła się ona w górach przed żadarmerją, która dotąd napróżno stara się dotrzec do partyzantów. W innych miejscowościach powstają podobne grupy, a na ich czele stoją przeważnie ludzie znani i wykształceni. Taki np. dr. Dupanjanin był w Sorbonie, studjując bardzo pilnie. Należał on dawniej do serbskiej partji chłopskiej dr. Jovanivica, którego przed trzema dniami aresztowano za publiczne wystąpienie, domagające się utworzenia państwa federalnego.

Przed pogrzebem śp. prezydenta Doumera

Ostatnia wola tragicznie zmarłego — Był zawsze najwierniejszym synem Kościoła

Paryż, 11. 5. (KAP). Rada ministrów zdecydowała, że pogrzeb tragicznie zmarłego prezydenta odbędzie się w czwartek. Obrzędy rozpocznie msza św. w katedrze Notre Dame, skąd następnie wyruszy kondukt pogrzebowy.

Charakter religijny pogrzebu zachowano zgodnie z ostatnią wolą śp. prezydenta Doumera, który zostawił na piśmie drobiazgowe instrukcje.

Wdowa po zmarłym kierując się temi wskazaniami, zwróciła się do arcybiskupa Paryża, kardynała Verdier, z prośbą o najbardziej uroczyste dopełnienie ceremonij religijnych nad ciałem. W związku z tem kardynał udzielił błogosławieństwa śmiertelnym szczątkom zmarłego prezydenta Francji.

W czasach swego pobytu w Indochinach, gdzie był gubernatorem, zmarły prezydent Doumer gorąco popierał działalność misyj katolickich, a już jako prezydent szczególniejszą sympatją darzył ruch katolicki we Francji.

Przyjaciel Polski o Polsce

Z Paryża donoszą, że wybitny publicysta francusko-szwajcarski, znany przyjaciel Polski p. Maurice Muret wybrany został jednomyślnie członkiem korespondentem Akademji Francuskiej.

Tego samego dnia ukazał się w „Gazette de Lausanne" artykuł Mureta, poświęcony Polsce w związku z wypadkami gdańskiemi.

Muret w ostrych słowach potępia niecne procedery senatu gdańskiego, który jednocześnie hitleryzuje wolne miasto i alarmuje świat przeciwko Polsce.

Uwagi swe jednak Muret uzupełnia krytyką wewnętrznych stosunków politycznych w Polsce, oświadczając, że wolno chyba wypróbowanym przyjaciołom Polski zabrać głos w sprawach, które ich martwią i niepokoją.

Przyjaciele Polski — pisze — uważają za swój obowiązek ostrzec ją tembardziej, że jutrzejszy rząd francuski nie wiele uczyni, aby dopomóc jej w razie złego obrotu rzeczy. Francuski rząd lewicowy niechętny jest aljansom, zwłaszcza aljansom wojskowym.

Bainville w rozmowie z koresp. „Kurjera Warsz." nawoływał Polaków do zaniechania kłótni wewnętrznych i jaknajrychlejszego utworzenia rządu jedności narodowej.

Zgadzam się — pisze dalej Muret — całkowicie z opinją Bainville'a i do jego rozumnego ostrzeżenia dołączam swoje własne.

Ostatnią część swego artykułu Muret poświęca omówieniu listu pasterskiego ks. kardynała Hlonda:

Prymas Polski, kardynał Hlond — pisze wybitny autor szwajcarski — w orędziu swem, nacechowanem wielką troską patrjotyczną, wskazuje z wymową nadzwyczajną konieczność wzniesienia w Polsce jednolitego frontu moralnego, opartego na uszanowania prawa i konstytucji. Nie wskazując na nikogo palcem, kardynał Hlond potrafił przemówić w ten sposób, żeby być zrozumianym przez naród. Ale czy będzie wysłuchany?

Pióro Mureta cieszy się dużym autorytetem we francuskich kołach politycznych, to też artykuł jego zwrócił na siebie uwagę.

Udaremniony zamach stanu

Londyn, 11. 5. (Tel. wł.) W Sydney władze wpadły na trop tajnej organizacji rewolucyjnej, której celem było zaaresztowanie członków obecnego rządu i proklamowanie dyktatury.

Organizacja ta o charakterze antykomunistycznym pod nazwą „Nowa gwardja" zamierzała uwięzić prezydenta ministrów południowej Walji oraz szereg innych wysokich urzędników i po utworzeniu nowego dyrektorjatu oddać wszystkich pod sąd i oskarżyć ich o zdradę stanu.

Policja dokonała licznych aresztowań i rewizyj w mieszkaniach aresztowanych.

Zwycięstwo lewicy francuskiej i jego ewentualne konsekwencje

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Paryż, w maju.

Lekkie przesunięcie się osi politycznej na lewo, jakie wykazało pierwsze głosowanie, zamieniło się po drugiem w niezaprzeczone zwycięstwo kartelu wyborczego. Fakt ten najlepiej ilustrują cyfry. Grupa Marina (Unja Republikańsko - Narodowa) z 90 członków zmniejszyła się do 76, a republikanie lewicowi (Tardieu) ze 101 zachowują jedynie 72 posłów, podczas gdy równocześnie radykałowie społeczni ze 109 skoczyli do 156, a ich pobratymcy, socjaliści, ze 112 do 129. Wymieniamy tu tylko najważniejsze ugrupowania, bo spadek sił pierwszych, a wzrost drugich wystarcza, aby zamienić dawną większość w opozycję, i vice-versa. Dodajmy dla charakterystyki, że ze stronnictw narodowych wyszli obronną ręką jedynie republikanie niezależni (Désiré Ferry).

Nastąpiła jeszcze inna zmiana. W świeżo wybranej izbie zasiadać będzie około 200 nowych posłów.

Zwycięstwo stronnictw lewicowych doszło oczywiście do skutku dzięki utworzeniu się kartelu, który zastosowano na całej linji przy drugiem głosowaniu. Pozwala on, jak wiadomo, na różne, często osobliwe, koalicje. I tak socjaliści głosowali na komunistów, lub na radykałów, a ci ostatni na zwolenników II międzynarodówki, idąc po myśli swego wielokrotnie wyrażonego przekonania, iż „nie istnieją przeciwnicy na lewicy". Naogół można stwierdzić, iż wszystkie grupy lewicowe szły do głosowania pod hasłem: „zabarykadować drogę prawicy".

Celu swego dopięły. Nawet najbardziej bowiem optymistycznie usposobieni przywódcy radykałów nie przypuszczali, iż powiększą siły swego stronnictwa aż prawie o 50 mandatów. Ale francuskie przysłowie mówi: „On vient de tailler, il va falloir recoudre" (po pokrajaniu należy zszyć). Nie taka to zaś łatwa operacja. Przed nową większością trudności najrozmaitszego rodzaju będą się spiętrzały z dnia na dzień. Giełda ,ten niezwykle wrażliwy barometr polityczny, na wiadomość o możliwości przejścia rządów Francji w ręce kartelu, wykazała niepokojące wahania.

Jakie jednak są przyczyny tego zwrotu opinji na lewo? Oczywiście różne. Sytuacja jest naogół ciężka. Bezrobocie. niepokój o jutro dokonały reszty i zostały wyzyskane jako argument agitacyjny przez radykałów i socjalistów, którzy naturalnie całą odpowiedzialność za obecny kryzys kładli na karb „bloku prawicowego". Pozatem duża liczba wyborców nie zdawała sobie jasno sprawy z formuły lewicowej która oświadczała, iż przy drugiem głosowaniu będzie wszędzie stosowała „dyscyplinę republikańską". Formuła ta nie oznaczała nic innego, jak utworzenie kartelu wyborczego. Natomiast brakło dyscypliny stronnictwom prawicowym. Miały one też ze swego punktu widzenia rację, gdy w czasie ostatnich miesięcy walczyły o zniesienie drugiego głosowania, — jak wiadomo, bezskutecznie. Jest również prawdą, iż szeroka działalność osobista p. Herriota przyczyniła się w pewnej mierze do zwycięstwa, tem bardziej, iż oświadczył, że w razie wygranej nie zamierza na gruncie parlamentarnym utworzyć drugiego wydania rządów kartelowych, uspokajając w ten sposób sumienie tych wszystkich, którzy obawiają się wydać kraj na ryzyko połowicznego, choćby doświadczenia socjalistycznego.

W obecnej chwili jednak kwestja owego kartelu parlamentarnego, inaczej mówiąc współpracy ze stronnictwem p. Bluma, jest zagadnieniem naczelnem. Nad niem właśnie będzie w przyszłą niedzielę obradował kongres partji socjalistycznej. Dotąd, jak wiadomo, większość partji, zwłaszcza jej „federacyj prowincjonalnych", była kategorycznie przeciwna wejściu socjalistów do rządu „burżuazyjnego". Socjaliści pragnęli bowiem — podobnie jak obecnie radykali — być czynnikiem decydującym, jeżeli nie zagarnąć dla siebie wyłącznie całą władzę. Dlatego stronnictwu p. Herriota udzielali tylko albo „poparcia", albo też uprawiali na jego rzecz „préjugé favorable", jak subtelnie wyraził się p. Blum.

Dzisiaj jednak sytuacja się nieco zmieniła. Przedewszystkiem najbardziej nieprzejednany przeciwnik udziału w rządach socjalistów, a mianowicie sekretarz generalny partji, został pobity przy pierwszem już głosowaniu. Przeszli natomiast zwolennicy współpracy z radykałami, do których zalicza się poseł Renaudel, bynajmniej nie kryjący się pod tym względem ze swoją opinją i wyrażający nawet nadzieję, iż tym razem teza zwolenników udziału w rządzie mogłaby przeważyć. Najbliższa przyszłość wykaże, czy wreszcie portfele dostaną się w ręce przedstawicieli francuskiej II międzynarodówki. Zresztą zrozumiałem jest, że tak czy inaczej będą oni domagali się wynagrodzenia hojnego za pomoc, udzieloną radykałom w osiągnięciu ostatecznego zwycięstwa.

Kwestja współpracy stronnictwa p. Herriota z partją p. Bluma jest oczywiście niezmiernie zawikłana i delikatna. Dzieli ich kilka zasadniczych problematów, a przedewszystkiem sprawa bezpieczeństwa i budżetu wojskowego, za którym głosuje pierwsze z tych stronnictw, a protestuje drugie; dzielą ich także różne zagadnienia finansowej natury, jak podatek od kapitału, etatyzacja kolei i ubezpieczeń, którą pragną wprowadzić socjaliści, natomiast zwalczają jako przestarzałą koncepcję p. Caillaux i wielu innych. Pozostaje wreszcie sprawa niezmiernej wagi emigracji kapitałów zarówno francuskich jak cudzoziemskich, nagromadzonych w bankach tutejszych, która niezawodnie będzie miała miejsce na wypadek utworzenia się rządu kartelowego.

Cały szereg powyższych zagadnień sprawia, iż niektórzy żywią jeszcze nadzieję na możliwość rządów koncentracyjnych, zważywszy także na trudności polityki zagranicznej. Niemniej jednak sytuacja jest bardzo poważna. Oczywiście jej ewolucja w tym czy innym kierunku odbije się na biegu całej polityki europejskiej. Przesunięcie się większości we Francji na lewo może mieć też pewne konsekwencje dla Polski.

Przytaczamy dla informacji program, jaki nakreśliła nazajutrz po wyborach „La République", organ p. Daladier, czyli lewego odłamu radykałów: W kwestjach finansowych radykałowie oświadczają się za kompresjami budżetowemi, a przedewszystkiem za poważną redukcją wydatków wojskowych, które „zaostrzyły deficyt, nie powiększając bezpieczeństwa", — w sprawach zaś międzynarodowych za śmiałym rozwojem „polityki pojednania, zainaugurowanej przez Herriota, a zastosowanej przez Brianda".

Podjęcie na szeroką skalę akcji zbliżenia francusko - niemieckiego mogłoby zadać niebezpieczny cios francuskiej tezie rozbrojenia, bronionej energicznie przez p. Tardieu i jego współpracowników. Z tego zdaje sobie sprawę także umiarkowańsza część żywiołów lewicowych. Dlatego, jakkolwiek lewica, upojona swem zwycięstwem, utrzymuje, że „dyktatura prawicy" jest już jedynie przykrem wspomnieniem, i że Francja będzie mogła wreszcie prowadzić politykę pokoju i „zasad świeckich", to jednak podnoszą się głosy, chłodzące te pierwsze manifestacje triumfu.

I. BRIARES.

Polska a port gdański

Jak już donosiliśmy wczoraj, Rada Ligi Narodów po załatwieniu gdańskich spraw kolejowych zajęła się sprawą używania portu gdańskiego przez Polskę. Sprawozdawca przedłożył Radzie raport i rezolucję, opartą na opinji komitetu prawników z 8-go kwietnia r. b. Rezolucja stwierdza, że wyzyskanie portu gdańskiego jest dla Polski obowiązkiem bezpośrednim; obowiązek ten obejmuje zarówno ruch osobowy jak i towarowy, oraz nie wyklucza ruchu tranzytowego. Rezolucja stwierdza jednak, że Polska nie ma obowiązku wydawania zarządzeń, któreby kierowały cały polski ruch morski przez Gdańsk, ani też zarządzeń, któreby przerzucały ryzyko zmniejszenia obrotów portowych na porty polskie.

Dalej rezolucja Rady odsyła całą sprawę zpowrotem do wysokiego komisarza, wzywając go, by zaprosił strony do przedstawienia uwag, umożliwiających decyzję, gdy Polska istotnie nie wyzyskuje w pełni portu gdańskiego.

Przyjmując raport, min. Zaleski oświadczył, że Polska, jak to zaznaczał kilkakrotnie i nie przestaje podkreślać, potrzebuje portu gdańskiego, używa go i będzie go zawsze używała i że jego rozwój leży zarówno w interesie państwa polskiego, jak i wolnego miasta. Rozpatrywane pod tym kątem widzenia używanie portu gdańskiego jest kwestją faktyczną, pozostającą na płaszczyźnie gospodarczej; to też rząd polski jest zgodny z opinją prawników, gdy zwraca ona specjalną uwagę na tę stronę zagadnień. Natomiast co się tyczy strony prawnej, min. Zaleski oświadczył, że rząd polski zastrzega dla siebie prawa, wynikające z zasady, uznanej przez traktat wersalski oraz przez konwencję paryską, według których swobodne używanie portu gdańskiego stanowi prawo przyznane Polsce.

Po deklaracji Ziehma raport został przyjęty.

Niemcy zadowoleni z Genewy w sprawie Gdańska

Prasa niemiecka, donosząc o wczorajszych obradach Rady Ligi Narodów w sprawach gdańskich, wyraża zadowolenie z powziętych decyzyj, określając je jako nieprzychylne dla Polski, a idące po linji postulatów wolnego miasta. „Vossische Zeitung" podkreśla, że w trzech sprawach, dotyczących kolei gdańskich, Rada Ligi Narodów potwierdziła rozstrzygnięcia wysokiego komisarza Ligi hr. Graviny z dn. 12, 14 i 15 stycznia rb., przez co wzmocniony został autorytet i komisarza i władz gdańskich.

„W każdym razie — pisze „Vossische Zeitung" — zostało teraz ustalone, że rząd polski dla linij kolejowych, znajdujących się na terenie Gdańska, będzie musiał ustanowić osobną administrację z siedzibą w Gdańsku i że prawa suwerenne (?) Gdańska nie mogą być naruszane przez polskie władze kolejowe."

Także z decyzji co do zobowiązań Polski w zakresie pełnego wykorzystania portu gdańskiego, „Vossische Zeitung" jest zadowolona, podkreślając, że zwyciężył punkt widzenia Gdańska.

Nowy czelny atak niemiecki

Jak już donosiliśmy krótko, Frakcja Niemiecko-Narodowa w Reichstagu wniosła rezolucję, by Reichstag, ze względu na „niebezpieczny rozwój stosunków politycznych w Europie wschodniej", zwrócił się do rządu Rzeszy o formalne poczynienie na terenie międzynarodowym kroków w kierunku:

„1) ochrony Gdańska przed zagrożeniem go ze strony Polski (!), które, jak stwierdziła przekonywująco (!) prasa angielska, przybrało ostry charakter;

„2) powrotu okręgu kłajpedzkiego na podstawie prawa samostanowienia narodów do Rzeszy Niemieckiej, ponieważ Litwa złamała przejęte na siebie zobowiązania w sprawie autonomji Kłajpedy, a okręg kłajpedzki wykazał przy wyborach swój nawskroś niemiecki charakter;

„3) wszczęcia zasadniczej akcji, zmierzającej do rewizji granic wschodnich".

Powyższy wniosek Frakcji Niemiecko-Narodowej ma oczywiście w dużym stopniu charakter posunięcia wewnętrzno - politycznego, zmierzającego do przelicytowania w zakresie postulatów odwetowych innych stronnictw niemieckich. Z drugiej strony jednak wystąpienie niemiecko-narodowych jest jednem z dalszych ogniw w akcji utrzymywania szerokich rzesz społeczeństwa niemieckiego w stanie ciągłej psychozy antypolskiej.

W zakresie stosunków do Polski stanowisko wszystkich stronnictw niemieckich jest jednakowe, inaczej natomiast — jak już parokrotnie podkreślaliśmy — przedstawia się sprawa stosunku Niemiec do Litwy. Tak np. „Vossische Zeitung", omawiając wniosek Frakcji Niemiecko-Narodowej, podkreśla, że sprawa Kłajpedy nie może być jedynem kryterjum dla polityki niemieckiej wobec Litwy, gdyż polityka ta dążyć musi do pozyskania sobie Litwy celem utorowania drogi pochodowi niemieckiemu na wschód.

Zdemolowanie świetlicy O. W. P. i zbeszczeszczenie godła państwowego

W nocy z niedzieli na poniedziałek niewyśledzeni dotąd sprawcy wtargnęli do świetlicy Obozu Wielkiej Polski we Wrześni i zdemolowali całkowicie meble i urządzenie świetlicy. Bandyci polityczni nie ograniczyli się do zniszczenia urządzenia świetlicy, lecz ściągnęli ze ściany godło państwowe i pokrajali je nożami.

O wypadku zawiadomiono policję, która wszczęła śledztwo.

Wiadomość o zbeszczeszczeniu godła państwowego i zdemolowaniu świetlicy wywołała wśród społeczeństwa wrzesińskiego niebywałe wzburzenie, różne komentarze i domysły co do sprawców napadu.

Są czynniki we Wrześni, którym nie na rękę jest rozrastająca się tam siła O. W. P. Dowodem tego były zajścia, które miały miejsce w przededniu święta narodowego.

Sprzeniewierzenie mundurów wojskowych przez prezesa „Strzelca"

Skoki, 10 maja.

W Skokach wyszła na jaw afera, której bohaterem jest prezes miejscowego „Strzelca" p. Klapczyński. Otóż p. K. jako prezes „Strzelca" odgrywał wielką rolę w przysposobieniu wojskowem, zarządzając mundurami i przyborami do ćwiczeń wojskowych. Pewnego dnia rzeczy, znajdujące się pod opieką p. Klapczyńskiego, znikły. Wszczęte dochodzenia wykazały, że p. Klapczyński sprzeniewierzył 12 par kompletnych mundurów wojskowych, pasy wojskowe oraz maskę gazową. Podczas prowadzenia dochodzeń policja państwowa została przez p. Klapczyńskiego kilkakrotnie obrażona. P. Klapczyński stał widocznie na stanowisku, że jemu jako prezesowi „Strzelca" przysługują specjalne przywileje.

Jak się dowiaduję, sprawą obrażenia policji zajął się prokurator. Tymczasem od p. Klapczyńskiego zażądano, ażeby sprzeniewierzone rzeczy zwrócił. Niestety zguba się dotąd nie znalazła.

Dziwnem wydaje się, że fakt sprzeniewierzenia rzeczy, będących własnością państwa, starają się pewne czynniki zamaskować.

Z powodu śmiechów na zbiórce „strzeleckiej"

Witkowo, 10 maja.

W sądzie grodzkim w Witkowie odbył się w tych dniach proces karny, odwoławczy. Na ławie oskarżonych zasiedli pp. Szeczycki, Oziemkowski, Błaszczyk, Witczak i Stranc, wszyscy z Powidza. Akt oskarżenia zarzuca im, że dnia 23 stycznia obrazili śmiechem i różnemi uwagami „strzelca" powidzkiego. Sąd po przeprowadzonej rozprawie doszedł do wniosku, że przy wszystkich większych zbiórkach, zarządzonych publicznie, śmiechy i uwagi są nieuniknione, jednakże z tej racji nie można nikogo pociągać do odpowiedzialności. P. prokurator Laskowski, wychodząc z założenia, że wina oskarżonych nie została udowodniona, wniósł o uwolnienie oskarżonych od winy i kary. Sąd po naradzie ogłosił wyrok uwalniający przyczem koszta postępowania ponosi skarb państwa. W ten sposób proces, wytoczony przez prezesa „Strzelca" naraził skarb państwa na niepotrzebne koszty, a równocześnie sprawdziło się przysłowie, że „kij ma dwa końce", gdyż kilku świadków „Strzelców" na rozprawę się nie zjawiło, za co im sąd nałożył grzywnę w wysokości 10 złotych.

OFIARNOŚĆ NA CELE OŚWIATOWE WZMACNIA POTĘGĘ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Przeciwpolska manifestacja hitlerowców

Przygotowywanie gruntu do akcji narodowych - socjalistów w sprawie granic wschodnich

Berlin, 11. 5. (PAT). Z inicjatywy partji niemiecko-nar. odbył się wczoraj wiec, na którym pos. Freytag Loringhofen wygłosił wybitnie antypolskie przemówienie.

Gdańsk i Kłajpeda — oświadczył mówca — pozostaną nierozdzielnie związane z Rzeszą. Narodowe Niemcy nigdy nie wyrzekną się pretensyj do odzyskania Gdańska, Prus Wschodnich i G. Śląska. Nawet bezbronne (! red.) Niemcy znajdą siłę do ochrony swojego stanu posiadania. W tej woli zbiorowej, zmierzającej do odzyskania utraconych obszarów znajduje się cały sens obecnych walk wewnętrznopolitycznych, których celem jest utworzenie rządu, mającego stanąć na czele narodu.

Bez obszarów wschodnich — oświadczył mówca — Niemcy nie mogą istnieć. Odzyskanie utraconych ziem jest warunkiem odrodzenia wielkich Niemiec cesarskich.

Zkolei syn prezydenta senatu gdańskiego Ziehm oskarżał Polskę o agresywne zamiary w stosunku do wolnego miasta i apelował do honoru Niemiec.

Na Polaków wolno w Niemczech napadać bezkarnie

Królewiec, 10. 5. (PAT). Sąd w Olsztynie uwzględnił apelację studenta, hitlerowca Schultza, skazanego przez sąd w Szczytnie za nocny napad na wycieczkę studentów czechosłowackich, którzy w czerwcu 1930 r. zwiedzali miasto.

Hitlerowcy, wziąwszy wówczas przybyłych za Polaków, przysłali wieczorem pod wodzą Schultza bojówkę do domu, gdzie nocowali uczestnicy i zażądali od właściciela hotelu okazania książki meldunkowej. Gdy ten odmówił samowolnie przeprowadzili rewizję w hotelu, wyciągając paszporty i pakunki.

Między podróżującymi studentami byli jedynie Czesi. Wśród zbudzonych ze snu gości, powstała panika. Przywołana policja położyła kres terorowi bojówki hitlerowskiej.

W lutym 1932 r. sąd w Szczytnie skazał po półtorarocznem dochodzeniu jednego tylko uczestnika nocnego napadu, mianowicie Schultza, na karę pieniężną 250 mk. Innych uniewinniono. Obecnie sąd okr. unieważnił ten wyrok sądu I. instancji i uwolnił Schultza od winy i kary.

Charakterystyczne było stanowisko prokuratora w procesie odwoławczym. Stanął on otwarcie po stronie skazanego i zgłosił wniosek o uwolnienie go. Uwolnienie hitlerowca Schultza przez sąd w Olsztynie jest nowym dowodem, jak traktuje się przewinienia, gdy napadniętymi są Polacy.

Statek „Chaco" opuścił Gdynię

Gdynia, 11. 5. (Tel. wł.). Dziś o godz. 8 argentyński statek „Chaco" opuścił port gdyński i popłynął do Gdańska, skąd po wzięciu ropy, uda się do Kłajpedy.

Władze tutejsze, po skomunikowaniu się z ministerstwem spraw wewnętrznych, postanowiły ostatecznie przyjąć zakwestjonowanego zrazu wywrotowca Szlomę Szulca, którego wczoraj wieczorem odebrano ze statku.

Wszyscy deportowani w liczbie 10 spędzili noc w tutejszym areszcie. Z dochodzeń, przeprowadzonych przez policję, wynika, że ich przestępstwa polegają albo na przynależności do związków zawodowych, niewygodnych obecnemu rządowi argentyńskiemu, albo też na nielegalnem przekroczeniu granicy argentyńskiej.

Deportowani z „Chaco" otrzymają dziś bilety kolejowe z opieki społecznej i bez konwoju policyjnego rozesłani zostaną do swoich gmin przynależności. S. B.

Pakt estońsko-sowiecki

Moskwa, 11. 5. (PAT). Prasa sowiecka ogłasza dokładny tekst podpisanego w dn. 4 bm. estońsko-sowieckiego paktu o nieagresji.

W pakcie tym obie strony gwarantują sobie granice, ustalone w traktacie z r. 1930, wyrzekając się agresji przeciw całości i niepodległości swojej, niezależnie od możliwości napadu. Dalej układ zawiera zobowiązania niebrania udziału w układach o charakterze agresywnym przeciwko którejkolwiek ze stron, lub przewidujących bojkot gospodarczy.

Zobowiązania zawarte w pakcie nie anulują umów, zawartych przed nim, o ile umowy te nie zawierają momentów agresji. Pakt powinien być ratyfikowany jaknajrychlej, a wymiana dokumentów nastąpić ma w Tallinie w ciągu 4 do 5 dni po ratyfikacji.

Pakt zawarty został na lat 3 z półrocznem wypowiedzeniem. W razie napaści jednej ze strony, układających się, na trzecie państwo, pakt traci swoją moc. W razie braku wypowiedzenia następuje automatyczne przedłużenie na lat 2.

W sprawie konwencji arbitrażowej w listach, wymienionych pomiędzy Litwinowem a min. Seljamaa przyjęto za wzór umowy Sowietów z Niemcami i Francją.

Koncesje i monopole

Warszawa, 11. 5. Tel. wł.) — Wczoraj w ministerjum przemysłu i handlu odbyła się kolejno konferencja komisyj handlowych, na której omawiano sprawy monopolów, koncesyj oraz przywilejów. (w)

Jeszcze echa ślubu Muehlsteina

Warszawa, 11. 5. Tel. wł.) — Prasa żydowska podaje szczegóły ślubu Anatola Muehlsteina z Rotszyldówną.

Okazało się, że w pierwszej parze postępowali państwo młodzi, w drugiej bar. Rotszyld z ambasadorową hr. Chłapowską, a w trzeciej min. Zaleski, który przybył na ślub specjalnie z Genewy, z babką panny młodej.

Państwo młodzi poznali się ubiegłej zimy na balu w ambasadzie polskiej w Paryżu. (w)

Kryzys rządowy w Austrji

Wiedeń, 11. 5. (PAT). Wobec nieprzyjęcia przez dr. Burescha misji tworzenia gabinetu, prezydent republiki powierzył tę misję ministrowi Dolfussowi.

Radykali mają 159 posłów

Paryż, 11. 5. (Tel. wł.) Odbyte w kolonjach w Guadeloupe i na wyspie Cayenne wybory do izby francuskiej przyniosły zwycięstwo radykałom Herriota, którzy zdobyli tam oba mandaty, tak, że ilość posłów radykalnych w nowej izbie wynosić będzie 159.

Porwany przez burzę sterowiec

Teksas, 11. 5. (PAT.) Największy sterowiec wojskowy świata „Akron" wpadł w burzę w chwili, w której kierował się ku brzegom Oceanu Spokojnego.

Wszystkich mieszkańców miejscowości San Angelo wezwano do niesienia pomocy zagrożonemu sterowcowi i podjęcia usiłowań ściągnięcia go na wodę. Usiłowania te z powodu gwałtownego wichru nie dały wyniku i „Akron" pognany został ponad Christoval.

Nowy Jork, 11. 5. (PAT.) Dostrzeżono sterowiec „Akron", dążący w stronę San Antonio (w Teksas). Wydaje się, że teraz już nie grozi sterowcowi żadne niebezpieczeństwo.

Zastrzelenie awanturnika

Warszawa, 11. 5. (PAT.) Wczoraj na ul. Piwnej posterunkowy usiłował zatrzymać Władysława Idzika, znanego awanturnika, który był postrachem dzielnicy staromiejskiej. Pijany Idzik zaczepił jakąś handlarkę, żądając od niej pieniędzy na wódkę. Wobec policjanta stawił opór i zbiegł do mieszkania. Gdy policjant stanął na progu, rzucił się na niego z krzesłem. Posterunkowy w obronie własnej dał strzał z rewolweru i zabił awanturnika.

Wyrok w procesie fałszerzy 20-złotówek

W głośnym procesie o fałszowanie 20-złotówek zapadł dziś o godz. 14, po trzydniowej rozprawie wyrok, mocą którego zasądzeni zostali: Stanisław Wojciechowski na 4 lata ciężkiego więzienia, Stefan Wojciechowski na 3 lata ciężkiego więzienia, Stanisław Kosmalski na 2 lata więzienia, Marjan Sokołowski 1 rok więzienia, Stefan Sokołowski pół roku z zawieszeniem na 3 lata, Stanisław Braun na 3 lata więzienia i Kazimierz Weber na 1 i pół roku więzienia. Resztę oskarżonych sąd uwolnił od winy i kary z powodu braku dowodów.

W czasie odczytywania zasłabł nagle i runął na ziemię Weber. Sąd przerwał odczytywanie motywacji wyroku. Policja i woźni opatrzyli Webera, poczem przywołano karetkę Pogotowia lekarskiego.

Szczegóły podamy w wydaniu porannem. (z)

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 11. 5 1932 r

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierćlitrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71.3 kg (121 f. w h.): 2) żyta pomorskiego 69.95 kg. (119.1 f. w h.): 3) pszenicy poznańskiej 74.8 kg (127.1 f. w. h.); 4) pszenicy pom. 74.35 kg (126.4 f. w h.); 5) jęczmienia pozn i pom.: a) 64 do 66 kg., b) 68 kg.; 6) owsa pozn. i pom. 43.55 kg. (74.1 f. w. h.).

Ceny tranzakcyjne:

Żyto 795 tonn par. Poznań	28,75
Pszenica*) 15 tonn par. Poznań	30,00
Pszenica 30 tonn par. Poznań	29,75

Ceny orjentacyjne:

Żyto	28,50— 28,75
Usposobienie stałe.	
Pszenica	29,75— 30,00
Usposobienie stałe.	
Jęczmień 64—66 kg.	22,25— 23,25
Jęczmień 68 kg.	23,25— 24,25
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień browarowy	25,00— 25,50
Usposobienie spokojne.	
Owies	22,75— 23,25
Usposobienie stałe.	
Mąka żytnia 65% wł. work.	42,25— 43,25
Usposobienie stałe.	
Mąka pszenna 65% wł. work.	44,25— 46,25
Usposobienie stałe.	
Otręby żytnie	18,25— 18,50
Otręby pszenne	16.50— 17.50
Otręby pszenne (grube)	17,50— 18,50
Gorczyca	30,00— 35,00
Groch Victoria	23,00— 26,00
Groch Folgera	32,00— 36,00
Łubin niebieski	11,00— 12,00
Łubin żółty	14,00— 15.00
Słoma luźna	4,50— 5,00
Słoma prasowana	6,00— 6,50
Siano luźne	5,75— 6,25
Siano luźne nadnoteckie	7,00— 7,50
Siano prasow nadnoteckie	8,25— 8,75
Makuch lniany 36—38%	26,00— 28,00
Makuch rzepakowy 36—38%	18,00— 19,00
Makuch słonecznik 46—48%	18,50— 19,50

Ogólne usposobienie stałe.

Pszenica*) biała.

Tranzakcje na odmiennych warunkach: żyta 45 tonn. pszenicy 35 tonn, otrąb żytnich 60 tonn, grochu Victoria 10 tonn.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 11. 5. 1932 r.

Przebieg dzisiejszego zebrania giełdowego miał tendencję słabą, — przyczem kursy pewnych papierów uległy zniżce.

Z pożyczek państwowych wykazała małą zwyżkę 5 proc. Pożyczka konwers. notując 36½ w płaceniu, oraz 4 proc. Poż. inwest. 85 Z obligacyj komunalnych obracano 8 proc. oblig. m Poznania z roku 1926 po 92 proc. w tranzakcjach. Z papierów lokacyjnych P. Z. K., które wykazały tendencję zniżkową, ofiarowano 8 proc listy dol. stare po 61 proc. i niżej bez obrotu i notowania, jak również 4 proc. listy zast. konwert. po 27 proc. i niżej oraz 6 proc. listy żytnie, które handlowano w mniejszych ilościach po 14.— do 13.75 w płaceniu, bez kwalifikacji do notowania

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych płacono za Bank Polski 70 W obrotach nieoficjalnych płacono za 4 proc Premjówki dol. 45 oraz za 3 proc. Poż. bud 33.

Ceduła Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% Pożyczka konwersyjna 36½% P.
8% oblig. m. Poznania z 1926 r. 92% +

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 70.— P.

Tendencja słaba.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.865 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.90 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk niem w dewizach 210.75 zł. gotówką 209.00 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 174.41 do 174.67 zł. gotówką 174.07 zł.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 11. 5. 1932 r.

Waluty **Gotówka**

Dolary St Zjedn.: tr. 8.85½. sp. 8.87½, kup 8.83½.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Holandja	361,15	362,05	360,25
Londyn	32,80	32,96	32,64
Nowy Jork czek	8,897	8,917	8,877
Nowy Jork kabel	8,902	8,922	8,882
Paryż	35,13	35,22	35,04
Praga	26,38	26,44	26,32
Sztokholm	169,00	169,85	168,15
Szwajcarja	174.30	174,73	173.87
Włochy	45,90	46,13	45,67
Berlin	212,30		

Tendencja nieco słabsza

Papiery wartościowe i obligacje:

4% poż. inw.	88,50—89,50
4% poż. inw szt. ser.	96,00
5% poż. konw.	38,00
4% poż. dolarowa	46,90—47,00
7% poż. stabil.	52.00—49,00

Tendencja przeważnie mocniejsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski	00,00— 70,00

Tendencja utrzymana.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 11. 5 1932 r.

Pszenica march. 75—76 kg.	273,00—275,00
Tendencja spokojna.	
Żyto march. 72—73 kg.	206,00—208,00
Tendencja spokojna.	
Żyto rosyjskie cif Berlin tr. i sp.	195,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień brow.	186,00—193,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	178,00—185,00
Tendencja spokojna.	
Owies march.	164,00—169,00
Tendencja spokojna.	
Mąka pszenna	33,00—36,50
Tendencja spokojna.	
Mąka żytnia 70%	25,80—27,75
Tendencja spokojna.	
Otręby pszenne	11,60—11,90
Tendencja spokojna.	
Otręby żytnie	9,75—10,25
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	17,00—23,00
Groch drobny jadalny	21,00—24.00
Groch pastewny	15,00—17,00
Peluszka	16,00—18,00
Bób	15,00—17,00
Wyka	16,00—18,00
Łubin niebieski	10,00—11,50
Łubin żółty	14,00—15,50
Seradela nowa	28,00—34,00
Kuchy lniane 37%	10,70
Kuchy z orzecha ziemnego	11,40
Kuchy mielone (mączka)	11,40
Wytłoki suche paryt. Berlin	9,00
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	10,70
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	11,40
Płatki ziemniacz. w wolnych obrotach	16,00—16,40

Ogólna tendencja spokojna.

Giełda zbożowo - towarowa

Kraków, 10. 5. Pszenica dworska czerwona 32—32.25, biała 31.75 — 32, targowa stand. 31 — 31.50, owies targowy stand. 26 50 — 27, kukurydza kraj. 25 — 26, groch peluszka 28 — 30, wyka ziemna 26 — 27, szara 25 — 26, łubin niebieski 16.50 — 17, siano słodkie 13 — 15, słoma długa 8.50 do 9.50, mierzwa luzem 7 50 — 8, koniczyna nasienna czerw. atest. 190 — 210, seradela 31 — 34, ziemniaki stołowe 4.50 — 5.00. Tendencja utrzymana, dowozy średnie.

Lwów, 10. 5. Mąka pszenna luksusowa 51.50 — 52.50, mąka pszenna 47.50 — 48.50, inne kursy niezmienione.

Warszawa, 10. 5. Żyto 30 — 32.25, pszenica jednolita 32.50 — 33, zbierana 32 do 32.50, owies jednolity 26 — 27, zbierany 25 — 25.50, jęczmień na kaszę 24 — 24.25, browarniany 25 — 26. Tendencja utrzymana.

W sprawie przewłaszczenia nabytych osad

II.

Inną kategorję stanowią ci nabywcy, którzy nabyli ziemię z parcelacji rządowej nie w drodze umowy, lecz w drodze przydziału ziemi, a oszacowanie nastąpiło po roku 1926. Szacunki te są bardzo wysokie, gdyż za podstawę szacunku brano ceny rynkowe, a wskutek wysokich cen na zboże i cena ziemi poszła w górę.

Wprawdzie do tych za wysokich szacunków mają być zastosowane zniżki, a to według norm wymienionych w instrukcji z dnia 26 kwietnia 1928 r. (art. 19). Normy te uzależniają wysokość zniżki od roku, w którym osada została nabyta aż do 1926 roku włącznie. Niestety instrukcja ta nie zawsze jest stosowana, a wogóle dla szacunków z r. 1927, 1928, 1929 i 1930 nie przewiduje się żadnych zniżek, ponieważ zaś szacunki w tych latach były z reguły bardzo wysokie, przeto — zdaniem naszem — winny te wszystkie szacunki podlegać rewizji za cały ten okres czasu.

Jestem w posiadaniu szacunku osady nr. 33, którą otrzymał z parcelacji majątku państwowego Bielawki w powiecie starogardzkim na Pomorzu p. Józef Tyloch. Osada, o rozmiarze 13 hektarów, oszacowana jest na 29 i pół tysiąca złotych. Od tej sumy ma się opłacać rocznie procentów wraz z dodatkiem administracyjnym przy uwzględnieniu amortyzacji 1.900 złotych rocznie.

Gdyby tylko to jedno obciążenie wziąć pod uwagę, to wypada, że trzeba płacić rocznie procentów i amortyzacji 36 i pół zł. z morgi magdeburskiej, co przy obecnych cenach wynosi około 150 kilogramów żyta; a gdzież są podatki, opał, naprawa narzędzi, najem robotnika, kupno niezbędnych potrzeb? W sumie daje to napewno conajmniej takie same obciążenie.

W takich warunkach osadnicy na tak wysokie szacunki zgodzić się nie mogli i stąd też do dziś dnia nie mają przewłaszczenia.

Jak więc widzimy, co do wszystkich wymienionych kategoryj osadników są odpowiednie przepisy, a urzędom ziemskim dane są takie uprawnienia, że możnaby sprawę przewłaszczeń i szacunków załatwić zgodnie ze sprawiedliwością i słusznością. Niestety, urzędy ziemskie zamiast stosować przepisy i korzystać z uprawnień przeszacowują wszystkie osady kiedykolwiek nabyte, a nieprzewłaszczone. Urzędy tłumaczą się tem, że muszą stać na straży interesów skarbu państwa.

Szczególniej, gdy zainteresowani powołują się na rozporządzenie Rady Ministrów z 27 października 1927 roku, które upoważnia ministra do dania przewłaszczenia — urzędy odpowiadają, że wprawdzie minister jest upoważniony, ale nie jest do tego zobowiązany.

Tutaj muszę wspomnieć, że istnieje przepis artykułu 433 kodeksu cywilnego, który obowiązuje na ziemiach zachodnich, a który głosi, że

„przez umowę kupna sprzedawca jest obowiązany oddać rzecz kupującemu i wystarać mu się o własność".

Jeśli więc już ministerstwo nie chce stosować uchwały Rady Ministrów z 1927 r., to niech raz jeszcze przejrzy art. 70 i 81 ustawy o reformie rolnej, a także art. 433 kodeksu cywilnego, a przekona się, że to wstrzymywanie przewłaszczeń nie oparte jest na obowiązujących przepisach i ustawach.

Wprawdzie minister reform rolnych w zimie b. r. zapowiedział na komisji budżetowej, że szacunki i przewłaszczenia będą zakończone w roku bież.

Sądząc z tego, jak powoli działają komisje odwoławcze przy Okręgowych Urzędach Ziemskich, które od roku załatwiają protesty w sprawie zawysokich szacunków — niema żadnej nadziei, by ta zapowiedź ministra mogła się spełnić.

Również było podnoszone na komisji reform rolnych, że związki osadników jakoby zabiegają, by zbytnio z przewłaszczeniami się nie śpieszyć, gdyż pociągają one za sobą koszty i konieczność płacenia rat, co znów wobec przeżywanego kryzysu — lepiej jest odroczyć.

Przedewszystkiem chcę podnieść, że szereg osadników wystąpił z procesami domagając się od urzędów ziemskich dania przewłaszczenia. To więc wskazuje, jak ta sprawa jest dla osadników ważna i niecierpiąca zwłoki.

Jeśli chodzi o koszta przewłaszczenia, to nie są one znów tak duże. Gdy umowa została zawarta przy kupnie, to stemple zostały już zapłacone. Jeśli umowy nie są zawarte i Okręgowy Urząd Ziemski wydaje przewłaszczenie na podstawie art. 61 ustawy o reformie rolnej, to suma stempla państwowego została zniżona z 4 proc. na 1 proc. ceny kupna. Koszta zaś sądowe z przewłaszczeniem związane wynoszą mniejwięcej około 100 zł. od osady o obszarze 15 ha.

A osadnik, który niema przewłaszczenia nie może otrzymać dogodnego kredytu. Jeśli niema tytułu własności, nie może rozporządzać majątkiem posiadanym. Wobec stanu niepewności, czy mu urząd osady nie odbierze, osadnik gospodaruje z dnia na dzień, bo nie ma pewności, czy wyłożone nakłady mu się zwrócą.

Prawda, że z chwilą przewłaszczenia spadają także ciężary w postaci rat, ale i tak kiedyś one spłacone być muszą, a ciągłe doliczanie zaległych procentów do szacunków doprowadza do tego, że już obecnie same procenty doliczone stanowią często ponad pół wartości, na jaką osada została oszacowana.

Nie możemy także zapominać, że fundusz obrotowy reformy rolnej, dla którego Sejm niedawno uchwalił nową ustawę, oparty jest na tych właśnie należnościach od, których procenty mają stanowić trwałą podstawę finansową dla najkonieczniejszych prac przez ministerstwo wykonywanych.

Z tych wszystkich względów należy uznać, że brak przewłaszczenia powoduje nietylko poważne szkody dla osadników, ale także utrudni jeśli nie uniemożliwi prowadzenie dalszych prac związanych z przebudową ustroju rolnego i dlatego też domagamy się zarówno w interesie osadników, jak w interesie państwa, by sprawa ta jaknajrychlej była uregulowana.

Toć dobiega lat 12, jak parcelacja rządowa została zapoczątkowana. Są też osadnicy, którzy od 12 lat czekają nadaremnie na przewłaszczenie. Przez 12 lat zbywa się tych osadników obietnicami i wydawaniem coraz to nowych zarządzeń, które najczęściej akcję przewłaszczeń tamują, a właśnie gdzie jak gdzie, ale na kresach zachodnich winno się w interesie państwa dążyć do jaknajszybszego ugruntowania polskich osadników, co chyba dalszych tłumaczeń nie wymaga.

Nie można dopuścić do tego, by wielki wysiłek zarówno materjalny, jak moralny, w osadnictwo włożony, został zmarnowany.

Ustawy i rozporządzenia już wydane, jeśli zostaną zastosowane, najzupełniej wystarczają, by sprawę tę należycie rozwiązać.

Jest to dla ziem zachodnich jedna ze spraw może najważniejszych.

JÓZEF KAWECKI
poseł na Sejm.

Rozmowa Stresemanna z Korfantym

W ogłaszanych obecnie pamiętnikach Stresemanna, z których przed wydaniem książkowem ukazały się urywki w pismach, jest także („Voss. Ztg." nr. 215/216) wzmianka o rozmowie Stresemanna z p. Korfantym w sierpniu 1925. Stresemann wspomina, że p. Korfanty mówił mu o możliwości ulg w sprawie optantów, wydalanych wówczas z Polski, jeśliby Niemcy zgodziły się na przyznanie Polsce kontyngentu wywozu węgla do Niemiec. Z tego, co Stresemann zapisał, wynika zresztą, że do porozumienia takiego nie doszło, a zarazem, że p. Stresemann usiłował rozciągnąć je na całość sprawy likwidacji niemieckiej w Polsce.

P. Korfanty opowiada w „Polonji" (nr. 2723) o tem widzeniu się swojem ze Stresemannem. Wynikło to z życzenia ówczesnego prezesa Rady Ministrów p. Wł. Grabskiego i ministra przemysłu i handlu p. Klarnera, którym wobec trudności bilansu handlowego i groźby dla złotego zależało na uzyskaniu wywozu do Niemiec. Zanim jednak p. Korfanty zdołał posunąć naprzód te zabiegi, odstąpiono już od tego zamiaru wiązania sprawy optantów ze sprawami handlowemi. Stało się to ,jak zaznacza p. Korfanty, pod wpływem posłów z ziem zachodnich.

Jak stwierdza Stresemann, a tak samo p. Korfanty, w grę wchodziło nie zrezygnowanie, lecz odłożenie na trzy do pięciu miesięcy wydalenia optantów. P. Korfanty pisze m. in.:

„Stresemann zaczął mi sugerować, że powinniśmy iść w tym kierunku, by w związku z traktatem handlowym uregulować cały kompleks zagadnień nietylko optantów, ale też szczególnie sprawę likwidacji mienia niemieckiego w Polsce. Odpowiedziałem, że sprawa optantów jest umową wiedeńską definitywnie uregulowana, a rząd niemiecki wyraził na umowę wiedeńską swą zgodę. Ponieważ jednak w praktyce natrafia obecnie na trudności, zdaniem mojem, pewien odłam opinji polskiej mógłby wpłynąć na rząd polski, by co do terminów ustąpienia optantów z Polski poczynić ustępstwa rządowi niemieckiemu wzamian za odpowiedni ekwiwalent, ale o tem, aby optanci na stałe mogli pozostać w Polsce, nie może być mowy. Co zaś do sprawy likwidacji, to jest to dziedzina, której, zdaniem mojem, wszelkie próby niemieckie w tym kierunku zgóry skazane są na niepowodzenie. O jednej rzeczy możnaby mówić, a mianowicie o wysokości wynagrodzenia zlikwidowanych Niemców oraz o wyjaśnieniu szeregu wątpliwych wypadków likwidacji."

Zapiski Stresemanna potwierdzają, że to on chciał tak roszerzyć sprawę na całość likwidacji. P. Korfanty dodaje:

„W owym czasie wydawało nam się, że jest rzeczą zupełnie wykluczoną, aby znalazł się rząd polski, któryby mógł pójść na zasadnicze ustępstwa w sprawie likwidacji mienia niemieckiego w Polsce, jak mi to sugerował Stresemann. Omyliliśmy się ,bo znalazł się rząd, który na te ustępstwa poszedł i to bardzo daleko, tak, że w niektórych wypadkach obywatele niemieccy cieszą się dziś większemi prawami od obywateli R. P. Chciano w ten sposób okupić traktat handlowy. Ale, jak wypadki wykazały, zrobiono Niemcom prezent za darmo, bo umowę likwidacyjną przyjęli, ale traktatu handlowego nie ratyfikowali."

Wielka manifestacja hallerczyków

Gen. Haller w stolicy Paluk

Ubiegła niedziela minęła w Żninie pod znakiem imponujących uroczystości z okazji poświęcenia sztandaru miejscowej placówki Hallerczyków. W uroczystościach, na które przybył gen. Haller wzięło udział nietylko całe miasto, ale również społeczeństwo i organizacje miejscowości okolicznych.

Rano stanął na rynku pochód 92 organizacyj z 54 sztandarami i 3 orkiestrami. Gen. Hallera powitała prezeska Młodych Polek, p. Izabela Joachimowska oraz prezes komitetu obywatelskiego, p. aptekarz Stark. O godz. 11 nastąpił odmarsz oddziałów do kościoła, gdzie ks. prob. Kinastowski dokonał uroczystego aktu poświęcenia sztandaru, wygłaszając przytem okolicznościowe przemówienie.

Uroczyste nabożeństwo odprawił ks. dziekan Rolski ze Szczepanowa, a piękne kazanie wygłosił ks. prob. Zając z Brzyskorzystwy.

Po nabożeństwie odebrał gen. Haller defiladę organizacyj na rynku. Defilada wypadła imponująco. W szeregach kroczyło zgórą 5 000 osób, przeszło pół setki sztandarów i kilka orkiestr. Pochód otwierało towarzystwo Powstańców i Wojaków, za którem kroczyły placówki okoliczne, dalej Straże pożarne, Obóz Wielkiej Polski i liczne placówki Hallerczyków. Najliczniej reprezentowany był Obóz Wielkiej Polski, który stanął w sile 22 placówek, liczących ponad 1 000 ludzi, prowadzonych przez p. Kruszkę ze Słabomierza, kierownika powiatowego wydziału O. W. P. Karne oddziały Młodych witano entuzjastycznie. Defilada trwała prawie półtorej godz. W czasie defilady ogromne tłumy widzów, których zebrało się ponad 15 000 osób (Żnin liczy 5 000 mieszkańców), wznosiły nieustanne okrzyki na cześć gen. Hallera. Entuzjazm publiczności doszedł do zenitu podczas przemarszu karnych szeregów O. W. P.

W dalszym ciągu obchodu odbyła się na „Strzelnicy" uroczysta akademja, którą zagaił prezes żnińskiej placówki Hallerczyków, p. Kowalski. Patrjotyczne przemówienie wygłosił następnie gen. Haller, po którem przemawiał prezes Związku Hallerczyków, pułk. rez. Modelski.

Po akademji odbył się wspólny obiad, w którym wzięło udział przeszło 5 000 osób. Wieczorem odbyły się na dwóch salach zabawy ludowe, które zaszczycił swą obecnością gen. Haller, witany wszędzie entuzjastycznie.

Niedziela, 8 maja pozostanie na długo w pamięci mieszkańców Żnina. Tak wielkich i tak potężnych uroczystości, nie pamiętają mieszkańcy naszego grodu. Ci wszyscy, którzy mieli możność brać udział w niedzielnym święcie, i którzy widzieli postawę wszystkich organizacyj, musieli nabrać przekonania, że lepsze jutro musi nadejść rychło. (cg)

Z Pozn. Izby Rzemieślniczej

W poniedziałek 2 maja br. odbyło się w sali „Strzechy" w Poznaniu plenarne zebranie poznańskiej Izby Rzemieślniczej. Zebranie zagaił w obecności przedstawicieli Ministerstwa Przem. i Handlu oraz wojewódzkiej władzy przemysłowej — prezydent Izby p. Stopa, dając pogląd na pracę Izby w pierwszym kwartale bieżącego roku. Na asesorów wybrano pp. Staszaka z Poznania i Krówczyńskiego z Buku, na protokolanta p. Józefa Nogajewskiego z Poznania.

Porządek obrad zebrania obejmował dwie sprawy niezmiernie ważne dla ogółu rzemiosła, a mianowicie — sprawę przedłużenia czasokresu ulgowych egzaminów mistrzowskich oraz sprawę ustalenia liczby uczniów w warsztatach rzemieślniczych w stosunku do zatrudnionej w nich liczby czeladników. W sprawie ulgowych egzaminów mistrzowskich powzięło plenarne zebranie uchwałę przedłużającą czasokres, w którym jeszcze będzie można składać ulgowe egzaminy mistrzowskie i to do 1 października br. jako terminu ostatecznego.

W sprawie ustalenia liczby terminatorów w stosunku do liczby zatrudnionych w warsztacie czeladników zaznaczyć należy, że kwestja ta została już na obszarze województwa pomorskiego uregulowana odpowiedniem rozporządzeniem pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Poznańska Izba Rzemieślnicza zajęła stanowisko, że również na obszarze województwa poznańskiego możnaby za podstawę do uregulowania wspomnianej kwestji przyjąć rozporządzenie p. wojewody pomorskiego z tem, że mistrz pracujący sam lub z jednym czeladnikiem może zatrudniać 2 uczni, oraz — że w wypadkach, w których uczeń kończy naukę, może mistrz przyjąć w jego miejsce nowego ucznia pół roku przed ukończeniem jego nauki.

Z innych spraw zaznaczyć należy, iż plenarne zebranie powzięło uchwałę, zalecającą zawody: modniarski, bieliźniarski, hafciarski, trykotarski, sitarski, kufernictwo i walizkarstwo oraz mechanictwo — zaliczyć do zawodów rzemieślniczych w zrozumieniu prawa przemysłowego. Poza tem zebranie ustosunkowało się przychylnie do projektu urządzenia ruchomej wystawy rzemieślniczej, wysuniętego przez Radę Izb Rzemieślniczych oraz powzięło na wniosek p. Fr. Drabętowicza z Poznania uchwałę, aby kandydatom po złożeniu egzaminu czeladniczego wręczano specjalne książeczki pracy, w którychby czeladnikowi pracodawcy poświadczali przepracowany w ich warsztatach czas pracy w charakterze czeladnika danego rzemiosła.

Jeśli pragniesz pokoju

pomóż ten pokój organizować!

Polski Czerwony Krzyż przez swą humanitarną działalność zapewnia wielu, a pragnie zapewnić każdemu obywatelowi konieczną pomoc na wypadek klęski czy też — wojny.

Pomagając Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi — ratujecie siebie i swoich najbliższych.

Okażcie serce organizacji, która na każde wezwanie idzie zawsze z pomocą.

Niech w okresie Tygodnia P. C. K. nikt nie poskąpi ofiar na Polski Czerwony Krzyż, niech się potroją, wielokrotnie pomnożą szeregi jego członków, niech w tej stałej zbiórce środków do walki z cierpieniem, jaką prowadzi Polski Czerwony Krzyż, nie zbraknie żadnego serca, żadnej ofiarnej dłoni.

Miljona członków potrzeba jest Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi, by mógł miljonom ulżyć w cierpieniu.

Zapisz się na członka P. C. K.!

Po liście ks. Prymasa

Z głosów, bardzo licznych, które powitały ukazanie się listu pasterskiego ks. Prymasa Kardynała Hlonda, wysuwają się w różnych oświetleniach pewne różnice pojmowania, godne uwagi.

W krakowskim „Czasie" (nr. 100) doc. ks. dr. Mirek wypowiedział poglądy, uderzająco naciągające list ks. Prymasa ze zdumiewającą bezceremonjalnością:

„A więc posłuch i poszanowanie dla spraw państwowych sprawiedliwych, a walka z prawami i rozporządzeniami niesprawiedliwemi — głosi ks. Prymas. U nas zaś dotąd głoszono posłuch i poszanowanie „dla konstytucji" lub dla podejrzanej ideologji partyjnej. Nie rzeczywista potrzeba państwa, nie wymogi dobra ogólnego, nie prawa Boże i posłannictwo Kościoła, były brane za sprawdzian praw sprawiedliwych, ale wytargowany partyjnie tekst „paragrafu konstytucyjnego". Zbudowano na tem nawet specjalną „etykę" państwową, według której osądzano, kto „łamie" prawo, a kto je zachowuje. Choroba ta sięga głębiej, niż możnaby przypuszczać, tem więcej, że podsyca ją niezdrowa filozofja".

Wobec tego, że ks. Mirek znalazł dla użytku krakowskiego pisma B. B. w liście ks. Prymasa przedewszystkiem ukłony dla władzy rządowej i te... rozgrzeszenia z łamania prawa, p. Bolesław Koskowski odpowiedział w „Kurjerze Warszawskim":

„Ks. Mirek wyczytał w liście pasterskim upoważnienie do potępienia „posłuchu i poszanowania dla konstytucji", do lekceważenia „tekstu paragrafu konstytucyjnego" i nawet do pisania słowa: konstytucja w cudzysłowie. Jest to wyjątkowo jaskrawe nadużycie intelektualne! Ani jeden wiersz bowiem listu, ani jedno jego słowo nie zawiera cienia myśli o tem, że konstytucja Rz. Polskiej ma być uważana za akt, sprzeczny z etyką chrześcijańską, nauką Kościoła i interesami państwa. Tembardziej niema tam nic, coby mogło ośmielić kogokolwiek do dwuznacznej postawy wobec praktycznych nakazów konstytucyjnych. To też podsuwanie listowi podobnych idei może być wytłumaczone tylko niepospolitą porywczością umysłu właśnie partyjnego".

Można powiedzieć, że ks. doc. Mirek wsławił się odrazu jednem wystąpieniem, jako niebywały komentator poglądów władzy duchownej.

Mieczykowy obłęd „sanacji"

Policja-a-a-a-a!

Zasłużona działaczka polska na terenie gdańskim

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Gdańsk, 9 maja.

W pierwszych dniach kwietnia b. r. miejscowość Wielkie Trąbki, położona na północ od Kościerzyny na terenie wolnego miasta Gdańska, była widownią rzadkiej uroczystości. P. Kunegunda Pawłowska, niestrudzona kierowniczka miejscowej ochronki obchodziła 25-lecie pracy wychowawczej. Rodacy z W. Trąbek i wdzięczna dziatwa, pozostająca pod światłem kierownictwem p. Pawłowskiej, zgotowali jej z tego powodu skromny, lecz podniosły obchód, na który przybyli licznie członkowie kolonji polskiej w Gdańsku oraz członkowie Macierzy Szkolnej w Gdańsku, która ochronkę utrzymuje.

Panna Pawłowska pochodzi z poważanej ogólnie rodziny włościańskiej z Zakrzewa w powiecie złotowskim. Miała brata, księdza dr. Ignacego, Jezuitę, który w czasie wojny światowej na krótko przed zajęciem Lwowa przez Moskali, legł nieżywy na dworcu we Lwowie — tuż przed wyjazdem do Rzymu. Ma siostrę Scholastykę, siostrę miłosierdzia w oddziale chirurgicznym polikliniki uniwersytetu poznańskiego w szpitalu Przemienienia Pańskiego w Poznaniu. Kształciła się w znanym przed wojną seminarjum freblowskiem p. Puffkówny w Poznaniu, gdzie zdała egzamin ochroniarski w 1907 r. Pierwsze 7 lat pracy zawodowej spędziła w znanych domach poznańskich (pp. Rzepeckich w Poznaniu, Chłapowskich w Chotowie i t. d.) w charakterze wychowawczyni, a następnie 15 lat w Miłosławiu w powiecie wrzesińskim, jako kierowniczka tamtejszej ochronki parafjalnej. Rok 1929 sprowadza ją na teren gdański, gdzie Macierz Szkolna gdańska powierza jej zorganizowanie i uruchomienie ochronki polskiej w Wielkich Trąbkach, większej wsi kościelnej, liczącej 45% Polaków, pod względem narodowym częściowo uśpionych. Tu na tej wysuniętej placówce przypadło jej obchodzić 25-letni jubileusz pracy zawodowej.

Tu na terenie gdańskim znalazła odpowiednie pole działania. Początkowo praca była bardzo trudna. Utrudniali ją miejscowy proboszcz, renegat, syn polskich rodziców, przeszkadzał dzierżawca majątku miejscowego, znany stahlhelmowiec, prześladowali nacjonaliści niemieccy, urządzając przed ochronką polską manifestacyjne pochody, profanując dom ochronki napisem: „Polen verrecke" i „Danzig bleibt deutsch". Policja zakazuje urządzania wycieczek oraz pochodów z dziećmi przy polskim śpiewie. Była to przecież pierwsza placówka wiejska na terenie gdańskim, którą należało znieść w samem zarodniu, żeby nie dopuścić do wzbudzenia ducha polskiego wśród rodaków nietylko w Trąbkach, ale i w innych wioskach z poważnym odsetkiem ludności polskiej. Zdawało się, że wątła postać kobiety nie pokona piętrzących się przed nią trudności.

Panna Pawłowska nie pozwoliła

jednak się nastraszyć i pewnością siebie. wytrwałością i energją właściwą rodowitym „krajniankom" pokonała stawiane jej przeszkody. Dziś w W. Trąbkach istnieje wzorowo urządzona ochronka, licząca 51 dzieci i Stowarzyszenie Młodych Polek. W sąsiednim Ługanowie i Postołowie zorganizowano Stowarzyszenie Dziecięce. W ramach Towarzystwa Ludowego w W. Trąbkach, którego sekretarką jest solenizantka, założono Kółko Amatorów Czytanek Polskich. Młodzież pozaszkolna w miesiącach zimowych korzystać może z lekcyj języka polskiego. Ostatnio podjęto dzięki jej zabiegom starania o utworzenie w W. Trąbkach szkoły polskiej, do której zgłosiło się 46 dzieci.

Ochronka polska w W. Trąbkach pod światłem kierownictwem p. Pawłowskiej służy każdemu życzliwą radą i pomocą, stawa w obronie słusznych praw Polaków, a gdziekolwiek wpływ jej sięga, wszędzie wszczepia zdrowe zasady religijno-narodowe.

Ochronka w W. Trąbkach podniosła na duchu i ożywiła miejscową ludność polską. Takie świadectwo uznania wystawia Solenizantce dyrekcja Macierzy Szkolnej w Gdańsku w sprawozdaniu za rok 1930. Zaniepokoiło to miejscowych nacjonalistów niemieckich, którzy wspólnie z oficjalnemi czynnikami podjęli gwałtowną akcję przeciwko tej ochronce. Walka ta przeniosła się nawet na teren międzynarodowy (do Rady Ligi Narodów).

Zasłużonej działaczce na wysuniętej placówce „Szczęść Boże" w dalszej pracy dla dobra Narodu i Kościoła świętego. (z)

Z Stronnictwa Narodowego

Zjazd powiatowy

Gostyń. W sali p. Jankiewicza odbył się zjazd powiatowy, na który licznie przybyli przedstawiciele kół w powiecie oraz mężowie zaufania ze wsi. Referat organizacyjny i polityczny wygłosił p. sen. dr. Meissner, poczem rozwinęła się bardzo ożywiona i wszechstronna dyskusja.

Po referacie przystąpiono do wyboru zarządu powiatowego, do którego weszli z Gostynia pp.: M. Hejnowicz, K. Peisert, F. Janaszewski i St. Grześkowiak, oraz z powiatu pp.: M. Urbański (z Krobi), N. Drabiński (z Ponieca), Jan Kowalik (z Piasków), Józef Gano (z Kosowa), Wincenty Wichłacz (z Grabonoga). Jako delegatów do rady okręgowej wybrano pp.: K. Peiserta z Gostynia i Nikodema Drabińskiego z Ponieca.

Na zakończenie przewodniczący p. M. Hejnowicz złożył życzenia dalszej owocnej pracy, zamykając tak liczny zjazd Stronnictwa Narodowego w powiecie gostyńskim.

Wiec poselski

Lipa, pow. chodzieski. Wiec zagaił p. Skibiński z Szamocina, witając serdecznie zebranych. Jako przewodniczącego wybrano p. Strzelińskiego z Chodzieży, który następnie udzielił głosu p. pos. Witkowskiemu. Po szczegółowem omówieniu przez referenta sytuacji w kraju, liczni zebrani gorąco oklaskiwali wywody prelegenta. W ożywionej dyskusji zebrani solidaryzowali się z programem stronnictwa i zapisywali się tłumnie na członków.

POPIERAJCIE TANIE KUCHNIE
BO ONE KARMIĄ WSZYSTKICH
GŁODNYCH!

Grafologja dla automobilistów

Automobilista stanowi odrębny typ człowieka! Tempo 100 km/godz. wyrobiło w nim swoiste zdolności i przymioty.

Zależało nam na poznaniu tych — właściwych automobilistom przymiotów. Wtym celu zleciliśmy znanemu specjaliście sporządzenie analiz grafologicznych całego szeregu ręcznie pisanych listów naszych klijentów, wybranych z naszej olbrzymiej korespondencji.

Wynik badań przeszedł nasze oczekiwania. Stwierdzono niezbicie, że rzeczywiście istnieją niezliczone przymioty, które szczególnie charakterystycznie występują u automobilistów oraz, że cechy te dokładnie wyczytać można z charakteru pisma.

Dla przykładu reprodukujemy poniżej, jak rozmaicie pisane jest jedno tylko słowo przez ludzi różnych typów.

Mobiloil

Tak pisze ambitny i dzielny sportowiec, zmierzający systematycznie do polepszenia osiąganych wyników.

Mobiloil

Tak znowuż pisze człowiek, żądny bogactwa i wygodnego bytowania.

Mobiloil

Oto typowe pismo człowieka o błyskawicznej orjentacji i niezwykłej przytomności umysłu.

Mobiloil

Autora tego pisma cechuje niepospolicie impulsywny charakter — autor, powodowany nigdy nienasyconą ambicją, dąży do osiągnięcia najwyższych sukcesów w wyczynach sportowych.

Prosimy Pana, by z kolei sam uczynił próbę. Prosimy, by Pan wziął pióro i napisał poniżej słowo „*Mobiloil*" poczem porównał z powyższemi próbkami pism.

Jeśli pragnie pan poznać osobiste cechy Swego charakteru, prosimy zwrócić uwagę na nasze następne ogłoszenia. Opublikujemy cały szereg różnych charakterów pism z ich grafologicznemi analizami, co Panu da możność zapoznać się z własnym charakterem w sposób bardzo prosty.

Vacuum Oil Company S. A.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Chluba pracy robotnika i inżyniera polskiego

Próbne jazdy nowego typu parowozu z fabryki H. Cegielski

Zakłady budowy parowozów firmy H. Cegielski w Poznaniu opuściły trzy parowozy, zwracające powszechną uwagę swą wielkością i wyglądem, mianowicie parowozy typu 241 serji P. U. 29. Dwa z nich są już od jesieni ubiegłego roku oddane do użytku i pracują na terenie dyrekcji kolejowej w Gdańsku, trzeci zaś odbywa jeszcze próby doświadczalne.

Doświadczenia odbywają się na przestrzeniach między Poznaniem a Toruniem oraz Poznaniem a Zbąszyniem, pod kierownictwem referenta działu doświadczalnego przy ministerstwie komunikacji, p. prof. Alberta Czeczotta z Warszawy. Przypuszczalnie już w tym miesiącu doświadczenia zostaną ukończone i parowóz - olbrzym rozpocznie swą odpowiedzialną służbę.

Nowy parowóz obserwuje z wielkiem zainteresowaniem liczna publiczność podczas postoju na terenie dworca poznańskiego w Zaułku Toruńskim przy moście Kaponiery. Kolos ten po jazdach próbnych znajduje się tam na postoju, a w bezpośrednim jego towarzystwie znajduje się skład pociągu doświadczalnego: lokomotywa innego typu, wagony obciążone kamieniami, wagony pullmanowskie, oraz wagony doświadczalne, rejestrujące automatycznie wyniki pracy lokomotywy podczas jazd próbnych. Doświadczenia prowadzi się bardzo szczegółowo, a dzięki specjalnym połączeniom z wagonem doświadczalnym (dynamometrycznym) dokonywuje się szczegółowych pomiarów i rejestracji pracy maszyny. Ponadto wypróbowuje się zużycie paliwa, paleniska, zużycie smarów i wiele innych właściwości maszyny, które notowane są znowu szczegółowo w metryce parowozu.

Imponujący swą wielkością i precyzją budowy parowóz napawać nas może słuszną dumą, gdyż wykonany jest nietylko według polskiego projektu, ale także całkowicie z materjału krajowego. Parowóz P. U. 29 waży 170 tonn, a długość jego wynosi 24 m. Parowóz budowany jest na szybkość 110 klm. na godzinę, a podczas prób odbywała się jazda z szybkością 100 klm. Lokomotywa wzorowana jest na amerykańskim typie lokomotywy górskiej „Mountain".

Tydzień Pol. Czerw. Krzyża

W dniu wczorajszym rozpoczął się w Poznaniu doroczny tydzień propagandowy Polskiego Czerwonego Krzyża. Na rozpoczęcie „tygodnia" odbyło się wczoraj w południe o godz. 12 nabożeństwo w kościele garnizonowym, które odprawił dziekan wojsk polskich ks. prałat Wilkans. W nabożeństwie wzięli udział członkowie komitetu i zarządu Polskiego Czerwonego Krzyża, absolwenci kursu P. C. K., pielęgniarki ze szkoły pielęgniarstwa P. C. K., drużyny ratownicze, P. C. K. i wielu innych. Licznie przybyła też publiczność.

W dniu dzisiejszym odbywa się zbiórka uliczna na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża, podczas której ofiarodawcy otrzymują znaczek jako odznakę. W księgarni św. Wojciecha przy pl. Wolności urządzono pouczającą wystawę, przedstawiającą szpital Polskiego Czerwonego Krzyża w miniaturze. Również w innych ośrodkach miasta urządzono punkty propagandowe.

W dniu jutrzejszym z okazji tygodnia P. C. K. odbędzie się odczyt przez radjo.

Jesteśmy przekonani, że społeczeństwo nasze, które tylokrotnie dało dowody życzliwego poparcia i bezinteresownej współpracy dla Czerwonego Krzyża, poprze i w tym roku wszystkie urządzane przez Polski Czerwony Krzyż imprezy i odniesie się do nich ze znaną życzliwością. (k)

KALENDARZYK

Środa, 11 maja 1932.

Słońce: wschód 4.03 — zachód 19.35 — długość dnia 15 godzin 32 min.

Księżyc: wschód 7.41 — zachód 0.46 — przed I kwadrą.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Środa, godz. 7 rano. Temperatura powietrza niska plus 6 st. Cels. Pochmurno. Wiatr zachodni. Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 749 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 11 st. Cels., najniższa plus 6 st. Cels. — Ilość opadu 2 mm.

Przepowiednia pogody na czwartek: — Stopniowo wypogadza się, w ciągu dnia przelotne zachmurzenie, naogół jednak cieplej.

Kal. rzk.: Mamert B. — jutro Pankracy.

Kal. słow.: Ludowit — jutro Wszemił.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Czerwona, Stary Rynek 37. — Apteka Zielona, ul. Wrocławska 31 — Apteka im K Marcinkowskiego w „Bazarze" przy ulicy Nowej. — Apteka 27 Grudnia 18.

Wilda: Apteka „Fortuna", Górna Wilda 96 — Apteka przy Bramie Wildeckiej, Górna Wilda 3.

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul. Mickiewicza 22 — Apteka „Pod Opatrznością Boską", ul. Dąbrowskiego 76.

Łazarz: Apteka Łazarska, ul Małeckiego, nar. ul. Strusia.

OSOBISTE

— * **Jubileusz pracy zawodowej.** 50-lecie pracy w oddziale I. firmy H. Cegielski, obchodzi w dniu dzisiejszym p. Wincenty Łukomski, zamieszkały od kilku lat na Śródce. Jubilat w czasie swej 50-letniej nieprzerwanej pracy w fabryce, był przez długi czas mistrzem ślusarskim. Obecnie zaś jest głównym magazynierem. Uroczystą mszę św. na intencję Jubilata odprawił ks. prob. Chilomer, w kościele w Głównej. Podczas mszy św. śpiewał chór kościelny pod kierownictwem p. dyr. Górnickiego. Po uroczystościach kościelnych odbyły się podniosłe uroczystości jubileuszowe w fabryce, urządzone staraniem dyrekcji firmy H. Cegielski. (jar)

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Sekcja apologetyczno - pedagogiczna przy Sodalicji Pań w Poznaniu.** Zebranie odbędzie się 13 bm. o godz. 17 na sali św. Wojciecha, Al Marcinkowskiego 22. Na porządku obrad wykład p. Zofji Rzepeckiej p. t. „Żona i Matka według myśli Bożej".

— * **Sodalicja Marjańska Panów S. E.** Zebranie miesięczne jutro w czwartek o godz. 20, poczem o godz. 21 wspólna adoracja.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Z Wkp. Zw. Kół Śpiewaczych.** Zarząd główny przypomina wszystkim zarządom Kół, że w 60 rocznicę śmierci Stanisława Moniuszki powinno każde Koło urządzić uroczysty obchód. Aby spopularyzować przepiękne pieśni Moniuszki, wydał zarząd główny jednogłosowy śpiewnik, zawierający 25 najpiękniejszych melodyj z dołączonym tekstem. Cena 50 gr. Wysyłka tylko za zaliczką, lub poprzedniem nadesłaniem należności. Zamówienia przyjmuje Wkp. Zw. Kół Śpiew., plac Wolności 17 (II ptr.) telefon 56-97.

— * **Ze Zw. Radjospecjalistów.** W niedzielę 15 bm. odbędzie się uroczystość dziesięciolecia istnienia Związku. Uroczystość rozpocznie się nabożeństwem w kościele św. Marcina o godz. 10. Na godzinę 12 przewidziana jest zbiórka uczestników w sali „Boulevard" (pl. Nowomiejski 5). Wieczorem o godz. 21 odbędzie się zabawa taneczna w tejże sali.

— * **Miejski Komitet L. O. P. P.** przystępuje do racjonalnego zorganizowania i przygotowania obrony przeciwlotniczo-gazowej. W tym celu wzywa obywateli miasta, by niezwłocznie zapisywali się na członków drużyn obrony przeciwgazowej. Przeszkolenie drużyn nastąpi niezwłocznie po zgłoszeniu się odpowiedniej liczby kandydatów i odbywać się będzie w czasie najdogodniejszym dla uczestników kursu. Zapisy na kurs przyjmują i wszelkich informacyj udzielają: Komitet L. O. P. P., Al. Marcinkowskiego 18 w godz. od 8 do 15, oraz instruktorzy O. P. G. — Po dłuższych pertraktacjach udało się zdobyć dla Poznania wartościowy film, osnuty na tle walk gazowych, pod tyt. „Gazy trujące nad Hamburgiem", który wyświetlać będzie kino „Renaissance" od dnia 16 bm. Członków L. O. P. P. zawiadamia się tą drogą, iż za okazaniem legitymacji członkowskiej korzystać będą z 40 proc. zniżki.

WIECZORY, KONCERTY

— * **Wieczór pieśni.** Pryw. gimn. żeńskie p. w. Najśw. Serca Jezusa w Poznaniu urządza w czwartek 12 bm. o godzinie 19,30 na sali Amarantowej P. K. E. przy ul. Słowackiego 19-21 pod batutą prof. Heleny Szulcówny „Wieczór Pieśni". Łaskawy współudział przyjęła p. Jadw. Musielewska. Bilety do nabycia w szkole plac Świętokrzyski, lub przy kasie w dniu koncertu.

— * **W prywatnem humanistycznem i neohumanistycznem gimnazjum żeńskiem im. Królowej Jadwigi** (Lucyny Sokolnickiej) odbył się 6 i 7 bm. egzamin dojrzałości. Egzamin zdały wszystkie kandydatki w liczbie 21, mianowicie pp.: Borowska Wanda, Ciesielska Katarzyna, Ertnerówna Janina, Główczewska Halina, Grzegorczakówna Ludomiła, Hasińska Janina, Korzeniewska Krystyna, Kube Halina, Łastowska Zofja, Makówczanka Halina, Mikulska Janina, Moroniówna Wanda, Musiałkówna Bożena, Niwicka Jadwiga, Nowakowska Halina, Obrębska Halina, Raczkowska Bogisława, Rydlewska Marja, Sikorska Marja, Szkudlarkówna Janina, Wałukiewiczówna Walerja.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Wyższy kurs dziennikarski w Poznaniu.** Z nowym rokiem szkolnym otwarty zostanie przy Wyższej Szkole Handlowej w Poznaniu wyższy kurs dziennikarski (roczny). Wykładać będą profesorowie Uniwersytetu Poznańskiego i redaktorzy pism miejscowych, poza tem prelegenci z Warszawy i Krakowa. Wykłady obowiązkowe obejmują: 1. Powojenne problemy międzynarodowe (prof. Dembiński). 2. Powojenne problemy ekonomiczne (prof. Taylor). 3. Powojenne zagadnienia społeczno-gospodarcze (prof. Zaleski). 4. Ustrój polityczny i prądy polityczne w Polsce (prof. Peretiatkowicz). 5. Zagadnienia mniejszości narodowych ze szczególnem uwzględnieniem kwestyj polsko - niemieckich (K. Kierski). 6. Życie polityczne wielkich państw współczesnych (doc. Jedlicki). 7. Prawo prasowe i autorskie (prof. Kasznica). 8. Organizacja i technika redakcyjna (mag. Gutsche). 9. Organizacja i technika handlowo - wydawnicza (dr. Szperber). 10. Seminarjum dziennikarskie (W Noskowski). Pozatem są liczne wykłady zalecane. Kurs przeznaczony jest nietylko dla kandydatów na zawodowych dziennikarzy, ale dla wszystkich, którzy interesują się prasą i chcą mieć kontakt z dziennikarstwem oraz znajomość wydawnictw prasowych. Wykłady będą się odbywały codziennie od godz. 6 do 8 wieczorem, ażeby umożliwić studentom łączenie tego kursu z normalnemi studjami w Uniwersytecie lub w Wyższej Szkole Handlowej, jak również z każdym zawodem. Opłata za kurs wynosi 10 zł miesięcznie dla studentów, dla innych osób 15 zł miesięcznie.

— * **Wolne dni w Muzeum Miejskiem.** W Muzeum Miejskiem przy ul. Marsz. Focha 18, wolnym od opłat dniem był dotychczas czwartek. W ostatnim czasie magistrat uchwalił wprowadzenie drugiego wolnego dnia również w niedzielę. W inne dni zwiedzający płacą za wstęp, który wynosi dla dorosłych 50 groszy, dzieci 25 groszy, a większych wycieczek po 10 groszy od osoby. (k)

— * **Przeniesienie komisarjatu na Głównej.** Komisarjat magistracki na Głównej, który obecnie znajduje się na samym końcu tej dzielnicy przy ul. Gnieźnieńskiej, ma być przeniesiony obecnie w inne miejsce. Biura dla komisarjatu ulokowane zostaną w środku tej dzielnicy, ażeby zainteresowanej publiczności wprowadzić jak największe udogodnienia. (k)

— * **Z targu.** Dnia 11 b. m. na placu Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 4,00—4,20 zł; masła mleczarskiego 4,40—4,80 zł; twarogu 0,60—0.80 zł; mendel jaj 1,00—1,15 zł; litr śmietany 1,50—1,80 zł; litr mleka pełnego 22—26 gr; za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 1.40 do 1,60 zł; słoniny wędzonej 2,00 do 2,20 zł; wieprzowiny 1,40—2,00 zł; wołowiny 1.20 do 1,80 zł; cielęciny 1,20—1,80 zł; skopowiny 1,60—2,60 zł; koziny 0,90—1,40 zł; smalcu 2,60—2,80 zł; za drób: kura 2.50 do 4,00 zł; perlica 3,00—3.50 zł; kaczka 3.00 do 5 zł; gęś 7—11 zł; para gołębi 1,20 do 1,40 zł; królik 1,30 do 1.60 złotych; bażant 4,50 złotych; para kurcząt 3,50 do 5,00 zł; za ryby: 1 kilogram karpia 3.00 do 3,20 zł; lina 2,80—3,00 zł; okonia 1,20—1,60 zł; karasia 2.00—2,80 zł; białych ryb 0.80 do 1,60 zł; sandacza 4,00—4.60 zł; 1 kg. leszcza 2,40 zł; 1 kg. suma 2,40; 1 kg szczupaka 3,00—3,20 zł; 1 kilogram węgorza 4,00—4,40 złotych; za ryby śnięte 60—80 gr; mniej. Płacono za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 6—8 gr; cebuli 0.30—0,40 złotych; szpinaku 0,50—1,00 zł; 1 kg. jarmużu 30—40 groszy; 1 kilogram bobu 1,20 zł; główka włoskiej kapusty 15—30 gr; białej 15—30 gr; modrej 30—50 gr; 1 kg. marchwi 20 do 30 groszy; 1 kilogram seleru 40—50 gr; pietruszki 30—50 gr; pory 40—50 gr; brukselki 60 groszy; owoce: 1 kilogram jabłek 1,00 do 1,80 złotych; owoców suszonych 0.80—2,00 zł; grzybów suszonych 4,00—8,00 zł; 1 kg. rabarberu 40 do 60 gr; 1 pęczek rzodkiewek 20—35 gr; główka zielonej sałaty 15—20 gr; 1 kg. szparagów 0.80—2,00 zł; 1 pęczek młodej marchewki 30—50 gr; mł. kalarepy 1,00 do 1,20 zł; 1 ogórek 0,70—1,00 zł. — Ruch duży. Masło znacznie podrożało. Duży dowóz jarzyn, również inspektowych. (hu)

U ludzi, cierpiących na żołądek, kiszki i przemianę materji, stosowanie naturalnej wody gorzkiej **„Franciszka-Józefa"** pobudza prawidłowość funkcji narządów trawienia i kieruje odżywcze dla organizmu soki do krwiobiegu. Żądać w aptekach i drogerjach. nw 10450

Smutny obraz z „Wesołego Miasteczka"

Ilustracja nasza przedstawia meble eksmitowanego, które już kilka dni stoją na deszczu, o czem pisaliśmy we wczorajszem wieczornem wydaniu naszego pisma

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Nieszczęście dziecka.** Poparzeniom drugiego stopnia uległ wczoraj po południu 15-miesięczny Jurek Teichert (Za Bramą Warszawską barak). Chłopiec poparzył się dotkliwie na piersiach i szyi. Pierwszej pomocy lekarskiej udzieliło nieszczęśliwemu dziecku pogotowie ratunkowe. (k)

— * **Najechany przez cyklistę.** Rowerzysta p. Gościniak najechał na Podwalu p. Bogdana Kupsia (ul. Warszawska 11). Najechany odniósł lekkie okaleczenia na twarzy. (k)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Rozprawy nożowe.** Na niewyjaśnionem dotychczas tle doszło we wtorek po południu do zajścia w restauracji p. Gałeckiego na Grochowych Łąkach w pobliżu rzeźni miejskiej. Zatrudnieni doraźnie w rzeźni miejskiej 35-letni Aleksander Mager i jego szwagier Franciszek Rybicki, obaj z Piątkowa, poszli do wspomnianego lokalu, gdzie znajdowało się kilku rzeźników. Doszło do zajścia, podczas którego Magera i Rybickiego poraniono bardzo silnie, tak, że musiało interwenjować pogotowie lekarskie (tel. 55-55). Lekarz pogotowia zaszył p. Magerowi dwie cięte rany na policzku, cięcie pod okiem, opatrzył gruby guz i kilka drobnych ran na twarzy. P. Rybickiemu zaś zaszył lekarz 7 ran ciętych na głowie i szereg mniejszych obrażeń. Nożowa bijatyka, która według napadniętych Magera i Rybickiego, była spowodowana napadem na nich całej gromady, złożonej z 10 osobników i kelnera lokalu, będzie miała niewątpliwie swój epilog w sądzie.

Afera oszukańcza na Pomorzu

Wyrafinowana „spółdzielnia kredytowa" — „Sanator" Nitka i Żyd wspólnikiem oszustów

Grudziądz, 10 maja.

Feliks Rutkowski i Antoni Włodarczak z Warszawy objeżdżali swego czasu Pomorze, sprzedając na raty obligacje wątpliwej wartości. Gdy zabrakło już łatwowiernych, obmyślili innych sposobów wykorzystywania naiwności ludzkiej i stworzyli fikcyjną firmę pod nazwą „Handlowy Zakład Kredytowy" z siedzibą w Gdańsku.

Oszuści objeżdżali w dalszym ciągu województwo pomorskie, proponując biednym kmiotkom długoterminowe kredyty gotówkowe, dochodzące nawet do wysokości 50.000 zł. Na poczet tych kredytów pobierali tytułem udziałów, wpisowego i kosztów portoryjnych większe kwoty.

Naiwnych, łudzących się uzyskaniem pożyczki, znalazło się dużo. Oszustom szedł na rękę aresztowany przed kilku dniami za fałszowanie książeczek oszczędnościowych P. K. O., były sekretarz „sanacyjnego" Z. Z. Z., Edward Nitka. W aferę oszukańczą wmieszany jest również Żyd z Grudziądza, który wykonywał na zamówienie Nitki szereg pieczęci, potrzebnych do oszukańczych manipulacyj. Na zamówienie Rutkowskiego drukował pomysłowy Żyd deklaracje firmowe i różnego rodzaju druki.

Oszustów aresztowano. (ski).

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— * **Czempiń.** (Srebrne gody.) W sobotę obchodził srebrne gody małżeńskie p. inżynier Antoni Jezierski z żoną Wandą z Heinów. Mszę św. odprawił w kaplicy domowej pp. Jezierskich ks. dziekan Cichowski z Dalewa. Delegacje nieomal z wszystkich towarzystw składały jubilatom życzenia i pamiątkowe podarki. W tym dniu obdarzyli jubilaci podarkami przeszło 100 biednych, jak również pracowników swej fabryki.

Również w sobotę obchodzili srebrne gdy pp. Kłosowie. Msza św. w ich intencji odbyła się w Częstochowie, dokąd jubilaci wyjechali.

— (Cyrk.) W tych dniach przybył tutaj cyrk wędrowny. Już w drugim dniu przedstawienie się nie odbyło z powodu zbyt małej frekwencji.

— * **Grodzisk.** (Strzelanie o tytuł mistrza.) W niedzielę odbyło się staraniem Zw. Podoficerów Rez. Ziem Zachodnich ostre strzelanie na strzelnicy Bractwa Kurkowego z odległości 150 mtr. o godność mistrza miasta Grodziska. Strzelanie ukończono z następującym wynikiem: mistrzem miasta Grodziska został p. Józef Wieloch z Bractwa Kurkowego, tytuł I podmistrza zdobył prezes Placówki Związku Hallerczyków p. Władysław Szuwalski, II podmistrzem został p. Andrzej Sobkowiak, członek Zw. Podofic. Rez. Wieczorem w lokalu posiedzeń kawiarni „Hungarja" wręczył prezes Związku dyplomy mistrzowi oraz dwom podmistrzom, a następnie spędzono kilka miłych chwil w koleżeńskiej pogadance. Nie obyło się przy tej imprezie także bez „niespodzianki" ze strony sanacji, która, chcąc uniemożliwić strzelanie, odmówiła udzielenia karabinów.

— (Święto harcerzy.) W niedzielę obchodziło harcerstwo tutejsze święto swego patrona św. Jerzego. Uroczystą mszę św. celebrował ks. prob. Kruszka. W ogrodzie Strzelnicy stanęły następnie do przeglądu wszystkie drużyny harcerskie szkolne i pozaszkolne. Z bogatego programu podnieść należy marsz ćwiczebny, popisy śpiewackie, ratownicze oraz ćwiczenia w maskach gazowych. Po treściwem swem przemówieniu harcmistrz p. Poplewski udekorował 20 harcerzy krzyżem harcerskim III stopnia młodzika. Uroczyste przyrzeczenie harcerzy i harcerek odebrali zastępcy komendy i to: od drużyn żeńskich podharcmistrzyni p. Lewandowska, od drużyn męskich p. harcmistrz Poplewski. Wieczorem na sali Strzelnicy nastąpiły tryskające zdrowym humorem popisy harcerskie na scenie. Ubolewać tylko należy, że publiczność, nie doceniając widocznie należycie idei harcerstwa, nielicznie się stawiła.

— * **Inowrocław.** (Pożar od pioruna.) Podczas burzy uderzył piorun w zabudowania p. Heleny Schlichting w Wielowsi w pow. inowrocławskim. Z dymem poszły dwie stodoły i narzędzia rolnicze. Straty pogorzelowe ocenia się na 80 000 złotych. (k)

— * **Kcynia.** (Komu zależy na popieraniu hakatystów niemieckich?) Przed kilku dniami zostało założone kółko tennisowe. Społeczeństwo tutejsze przyjęło fakt ten z wielkiem zadowoleniem, gdyż na terenie Kcyni posiadają Niemcy własny kort tennisowy, do którego nie dopuszczali żadnego Polaka do gry, tak, że społeczeństwo polskie odczuwało bardzo dotkliwie brak organizacji, któraby zjednoczyła inteligencję polską w kole sportowem. Organizacją kółka zajął się p. Zygmunt Jurkowski, nauczyciel wychowania fizycznego przy seminarjum nauczycielskiem w Kcyni. Plac tennisowy zostanie założony w parku tut. Bractwa Kurkowego, które miejsce to udzieliło nowozałożonemu kołu bezinteresownie. Po zaledwie 6 dniach dowiedziało się społeczeństwo, że komitet organizacyjny wymienionego kółka tennisowego pragnie przyjąć do swego grona Niemców - hakatystów, którzy po 13 latach istnienia naszej ojczyzny nie znają języka polskiego. Wiadomość o tem przyjęło społeczeństwo polskie z wielkiem oburzeniem. Apelujemy do zainteresowanych i odpowiedzialnych za to, aby do tego nie dopuścili.

— * **Kobylin.** (Z Tow. Polskich Robotników Katolickich.) W niedzielę, dnia 8 bm. obchodziło Tow. 40 rocznicę swego założenia. Zbiórka organizacyj odbyła się w ogrodzie p. Gryczyńskiej, skąd przy dźwiękach orkiestry wyruszono na nabożeństwo. Mszę św. odprawił ks. dziekan Zalewski, a piękne kazanie wygłosił Franciszkanin, O. Ludwik. Po nabożeństwie pochód posuwał się ulicami miasta, zdążając do ogrodu p. Gryczyńskiej. Tu odbyła się uroczysta akademja, którą zagaił prezes okręgowy. Na rozpoczęcie zebrania Chór Kościelny „Jutrzenka" pod batutą p. Gałdyńskiego odśpiewał „Gaude Mater". Na przewodniczącego akademji poproszono p. Voelkla Br., do pióra p. Koczorowskiego, na ławników pp. Przyłuskiego Ant. ze Starkówca i Fenglera. — Referat wygłosił delegat związkowy p. Bartkowiak, sprawozdanie z 40-letniej działalności Tow. Robotników prezes p. Frąckowiak. Nastąpiły deklamacje i śpiewy, oraz składanie życzeń i wręczenie dyplomów zasłużonym członkom. Uroczystość zakończono pobożną pieśnią.

— (Kradzież.) P. Rybie z Krzekotowic skradziono świnię wagi około 90 kg. Sprawców nie wykryto.

— * **Krobia.** (3 Maj.) Na zebraniu Komitetu prezesów towarzystw uzgodniono, że w obchodzie 3 Maja grupka „Strzelców" nie weźmie udziału. Dzięki temu też obchód 3 Maja wypadł w mieście naszem nadzwyczaj dobrze.

— * **Mogilno.** (Kradzież.) W dniu 4 bm. niepoznany złodziej wszedł bocznemi drzwiami do mieszkania p. Konieczki przy ul. Hallera i korzystając z nieobecności domowników, zajętych w składzie kolonjalnym, skradł z kredensu około 500 zł. Obecność niespodziewanego „gościa" zauważyła gospodyni domu, lecz wtenczas złodziej grzecznie zapytał o jednego z domowników i po otrzymanej informacji dziękując odszedł. Dopiero później zauważyła p. Konieczkowa brak pieniędzy. Wdrożono śledztwo.

— (Osobiste.) Srebrne gody małżeńskie obchodzili pp. Jakóbostwo Rosińscy. (mm)

— * **Ostrzeszów.** (Matura.) W ub. tygodniu odbywały się w tut. miejskiem gimnazjum koedukacyjnem egzaminy maturalne. Stawało 7 kandydatów, z tych złożyło egzamin 5, a mianowicie pp. Ignacy Perski, Bodgan Wodniakowski, Zygfryd Florkowski, Marjan Meler oraz Jan Kut. (op.)

— * **Pleszew.** (Zawsze ci sami.) W myśl odezwy Komitetu T. C. L., popartej przez miejscowe władze, miały się odbyć w dniu święta narodowego zabawy ludowe na trzech salach. Dochód z wszystkich imprez był przeznaczony na cele T. C. L. Tymczasem hr. dr. Łubieński z Żegocina, prezes B. B. i Tow. Przyjaciół Związku Strzeleckiego po dr. Likowskim, wyznaczył na jednej z tych sal bal „Strzelca". Nie dość na tem: mimo obowiązującej „Treuga Dei" urządził pan hrabia na godzinę 17,30 polityczne zebranie B. B. z referatem poselskim posła adw. Jeszkego. Nie pomogła interwencja prezesa komitetu obchodowego, zwracająca w grzeczny sposób uwagę na niedopuszczalność zabawy, której dochód przeznaczono na cele partyjne B. B. i na niewłaściwość zebrania politycznego. Dr. Łubieński odpowiedział, że nie widzi w tem nic zdrożnego, przeciwnie, „niech obywatele właśnie w tym dniu nauczą się pracy państwowo - twórczej". Zebranie z referatem posła Jeszkego odbyło się rzeczywiście. Napędzono na nie „dobrowolnie" urzędników, nauczycieli, nauczycielki, słowem wszystkich ludzi Bogu ducha winnych, przeważnie takich, którym „sanacja" dawno kołkiem w gardle stanęła. Chyba, że ktoś ma pożyczki, albo ich jeszcze potrzebuje... Po zebraniu odbył się „bankiet", poczem o godz 21 bal, którego pilnowało 3 uzbrojonych policjantów. Gawiedź „strzelecka" hulała, mając taką opiekę, do samego rana. — Tak tedy wymierająca „sanacja" pleszewska zakłócała powagę święta narodowego, mającego być, jak sama, gdzie jej to wygodnie, głosi, świętem zgody narodowej. (rp.)

— * **Szamotuły.** (Czy dalsze rugi?) Komendant policji państwowej na powiaty Szamotuły i Oborniki, p. Stanisław Skąpski, przeniesiony został z dniem 1 maja z Szamotuł do Jarosławia. P. komisarz Skąpski zaskarbił sobie, w czasie swego 8-letniego urzędowania uznanie i szacunek społeczeństwa. Powiat nasz należy do tych szczęśliwych, w których najmniej przestępstw notowano, a zbrodnie, jak głośne sprawy Kłaka, Frankowskiego, Dobińskiego i innych, wykryto rychło. — Społeczeństwo szamotulskie żegna z prawdziwym żalem tak zasłużonego i wzorowego urzędnika, jednego z nielicznych w tej dziedzinie pracy Wielkopolan i życzy p. Skąpskiemu na nowej placówce w Jarosławiu powodzenia. (sc)

— * **Wągrowiec.** (Osobiste.) Dzisiaj w środę obchodzą srebrne gody małżeńskie pp. Ignacy Kulpiński z małżonką z domu Szczepańską.

Z Pomorza

— * **Grudziądz.** (Sprzeniewierzenie w firmie „Bata".) W filji grudziądzkiej firmy „Bata" stwierdzono podczas sprawdzania rachunków sprzeniewierzenie sumy 4000 zł. Kto się defraudacji dopuścił i w jakim czasie, ustali dopiero śledztwo.

— (Nowa przystań wioślarska.) Dla tut. szkół średnich buduje się na terenie miejskim, przylegającym do Wisły, przystań wioślarską, której budowa wykończona zostanie w przyszłym miesiącu. Będzie to trzecia tego rodzaju placówka sportu wodnego w Grudziądzu.

— (T. C. L.) Urządzona przez Komitet T. C. L. w dniu 3 maja zbiórka na cele oświatowe przyniosła około 500 zł. Bezrobocie i kryzys gospodarczy uszczuplały w tym roku znacznie datki na cele oświaty ludowej.

— Porzucone dziecko.) W gmachu starostwa powiatowego znaleziono 6 bm. podrzucone niemowlę. Dziecko umieszczono w zakładzie dla niemowląt. Nazwisko matki, pewnej bezrobotnej i bezdomnej, ustalono. (x)

— * **Wejherowo.** (Z „Sokoła".) W dniu 15 bm. odbędzie się bieg Tow. gimnastycznego „Sokół" o puhar miasta Wejherowa. W biegu może brać udział każdy Polak z ukończonym 18 rokiem życia. — Zgłoszenia przyjmuje druh Parchem Alojzy w Wejherowie, ul. Wałowa nr. 1, do dnia 14 bm. Wpisowe dla członków „Sokoła" wynosi 1 zł. dla innych towarzystw 1,50 zł. dla niestowarzyszonych 2 zł. — Trasa biegu wynosi 3980 mtr. — Zbiórka zawodników o godzinie 8 w hotelu Prusińskiego, ul. Sobieskiego.

Z Kaliskiego

— * **Wieluń.** (Święto narodowe.) W dzień uroczystości o godzinie 10 rano zebrały się wszystkie organizacje i stowarzyszenia w „Alei 3-go Maja". Po sformowaniu się oddziałów pochód udał się do miejscowego kościoła parafjalnego, gdzie podczas uroczystego nabożeństwa proboszcz tut. parafji ks. prałat Wincenty Przygodzki odczytał list pasterski Ks. Kardynała Hlonda. Po skończonem nabożeństwie odbyła się defilada wszystkich organizacyj i stowarzyszeń. Niezwykły entuzjazm i miłe wrażenie wywarł na tut. społeczeństwie „Sokół", który jako najliczniejszy i najbardziej imponujący oddział przez swą dziarską postawę defilował wśród burzy oklasków. Defiladę przyjmowali: starosta Bohdan Kaczorowski komendant garnizonu mjr. Jess i wiceprezes „Sokoła" oraz kierownik Pow. Wydziału O. W. P., kawaler orderu „Virtuti Militari", Marjan Wielgosz. O godzinie 19 odbyła się akademja przy licznym udziale miejscowego społeczeństwa. (wk.)

Wielki pożar

Z Wielunia donoszą: We wsi Zalesiczki gm. Dobryszyce wybuchł w zabudowaniach gospodarza Władysława Mrówczyńskiego pożar, który przerzucił się na sąsiednie zabudowania i strawił ogółem 8 domów mieszkalnych, 11 stodół, 12 obór, 15 szop i 1 chlew, łącznej wartości 40,000 zł. Pożar powstał podobno wskutek zbrodniczego podpalenia.

Samobójstwo 17-letniego chłopca

Tczew, 11. 5. (Tel. wł.) 17-letni syn kupca żydowskiego Aleksandra Manelli zamieszkałego przy Starym Rynku w Tczewie, zginął bez śladu. Po długich poszukiwaniach znaleziono chłopca na strychu, gdzie popełnił samobójstwo przez powieszenie się. Przyczyn tragicznego kroku dotąd nie ustalono. (dt)

KRATKI SĄDOWE

Przy okolicznościach łagodzących

Izba karna Sądu Apelacyjnego w Poznaniu rozważała sprawę Marji J., byłej urzędniczki Banku Kratochwill-Pernaczyński, obecnie właścicielki składu kolonjalnego. Stanęła ona pod zarzutem przywłaszczenia sobie w czerwcu 1930 r. powierzonych jej obligacyj 5 proc. państwowej pożyczki konwersyjnej, będącej własnością pp. Heleny Radońskiej i Heleny Arndtowej, o łącznej nominalnej wartości 28.000 zł. a efektywnej wartości 11.500 zł. Obligacje te p. J. zlombardowała w Banku Polskim, a z uzyskanej gotówki kupiła sobie mieszkanie, skład kolonjalny i pozapłacała długi. Ażeby zatuszować ślady czynu, sfałszowała kwity właścicielek tych obligacyj. Cała sprawa wyszła jednak na jaw i p. J. stanęła 26 maja 1931 r. przed Sądem Okręgowym. Po przeprowadzonej rozprawie zasądzona została za kradzież i fałszowanie dokumentów na karę więzienia przez 10 miesięcy.

Przeciwko temu wyrokowi wniosła p. J. apelację. Wobec tego odbyła się ponownie rozprawa w Sądzie Apelacyjnym w Poznaniu pod przewodnictwem sędziego Frydlewicza. Oskarżonej bronił adwokat Fersten. Zgodnie z wnioskiem obrony sąd zmienił kwalifikacje czynu karygodnego i uwzględniając wielką skruchę oraz niekaralność jak również chorobę, jaką oskarżona przebyła oraz fakt, że w miarę swoich możliwości oskarżona wyrównuje szkodę, obniżył karę do 6 miesięcy z zawieszeniem na lat 5, jednakże pod warunkiem, że oskarżona całą szkodę w wysokości 11.000 zł. zwróci bankowi. (dob)

Sensacyjne aresztowanie pod zarzutem podpalenia

Wydawca „Głosu Pogranicza" pod kluczem

Brodnica, 9 maja.

Dnia 8 bm. o godz. 1.30 wybuchł pożar w tartaku p. Osmolakowej w Michałowie w pow. brodnickim. Tartak, nieczynny od lat 3, spalił się doszczętnie. Również spłonęły 2 wagony desek brzozowych. Tartak był ubezpieczony na 26 000 zł, a spalone deski na 8.000 zł. Tartak był własnością braci Powałowskich, a po śmierci jednego z nich stał się własnością żony, która wyszła powtórnie zamąż za Osmolaka. W tartaku znajdowały się pozatem rzekomo 2 wagony desek Władysława Powałowskiego. Dochodzenia ustaliły zbrodnicze podpalenie, przyczem podejrzenie padło na Władysława Powałowskiego, wydawcę i redaktora odpowiedzialnego, sanacyjnego „Głosu Pogranicza" oraz jego teścia Lisińskiego, których aresztowano.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

DZIESIĄTY ROK NASZEJ KRONIKI

„Kronika miasta Poznania" rozpoczęła dziesiąty rok swojego istnienia. Rozpoczęła go znacznie powiększonym, pierwszym zeszytem za rok bieżący. Jest to tom dziesięcioarkuszowy o bardzo urozmaiconej treści: „My, pierwsza brygada" starych, od 10 lat już wiernych „Kronice" współpracowników, cieszymy się przybywaniem dalszych brygad współpracowników nowych i młodych, stawiających niekiedy na terenie „Kroniki" pierwsze kroki autorskie.

Takim początkującym, nie fallor, ale bardzo dobrze zapowiadającym się badaczem jest p. Józef Pawłowczak, autor rozprawy o zniesieniu i wymarciu zakonu Reformatów na Śródce, rozprawy aktualnej ze względu na setną rocznicę poznańskiego zakładu głuchoniemych. Autor zadał sobie niemało trudu, aby z materjałów archiwalnych (dotarł nawet do archiwum fortyfikacji poznańskiej), tudzież z przyczynków, porozpraszanych po rozmaitych czasopismach polskich i niemieckich, zebrać wszelkie szczegóły odnoszące się do tematu. Mimo swej szczegółowości i drobiazgowości rozprawa czytającego nie nuży. Słowem, jest to robota bardzo rzetelna i sumienna.

Znacznie lżej natomiast pojął swoje zadanie inny nowicjusz, p. Tadeusz Nożyński, drukujący w omawianym tu zeszycie początek rozprawy o żydach poznańskich w XV wieku. Nie ogranicza się wprawdzie do materjałów i opracowań drukowanych, lecz sięga także do ksiąg miejskich i ziemskich, znajdujących się w poznańskiem Archiwum Państwowem, nie zna wszakże n. p. najnowszej literatury o Gasparze da Gama, o którym ostatnio pisały „Iberica", tudzież nasza „Kronika". Zalecałaby się zatem pilniejsza lektura poprzednich roczników „Kroniki" tym, co w niej chcą drukować swoje prace.

Druga część życiorysu ks. Ignacego Warmińskiego, pióra ks. dra Kamila Kantaka, przynosi cenne szczegóły do charakterystyki tego znakomitego uczonego jako profesora dogmatyki, pedagoga i człowieka-ascety. Dowiadujemy się z niej także o powodach utraty wielkiej niegdyś popularności jego wśród alumnów seminarjum poznańskiego (ks. Warmiński angażował się był mocno w przełamywaniu oporu kleryków przeciwko chodzeniu na wykłady w hakatystycznej akademji poznańskiej).

Trzem tym opracowaniom przeciwstawia się tyleż prac, przynoszących surowy materjał; a mianowicie dr. F. Pohorecki drukuje opis Poznania z roku 1787, uskuteczniony przez proboszcza fary poznańskiej, ks. Marcina Kotarbskiego. Nie potrzeba osobno podkreślać, że materjał ten opatrzył wydawca wstępem i objaśnieniami, nacechowanemi erudycją. Jest to pierwszy wynik prac jego nad mapą województwa poznańskiego w dobie sejmu czteroletniego. Dodany do pracy plan miasta został wykonany przez dr. Alfreda Brosiga.

Praca mgra Janusza Staszewskiego podaje notatki o przemarszach wojsk francuskich przez Poznań w latach 1806-1813, oraz wojsk rosyjskich w latach 1813-1815. Dlaczego autor nie wyodrębnił wojska polskiego, lecz ukrywa je to w wojsku francuskiem, to w rosyjskiem? Wszak łatwo dałoby się zrobić rozdział trzeci p. t. „Przemarsz wojsk polskich". Zestawienie samo jest bardzo pożyteczne. Łatwo będzie można teraz stwierdzić, jakie wojska w danym dniu i roku stały w Poznaniu lub przechodziły przez miasto, spiesząc dalej.

Z zapartym tchem przeczyta każdy tragiczną opowieść Jana Nepomucyna Gniewosza o Antonim i Julji Wołkowskich, wydobytą z zapomnienia, po 50 przeszło latach, przez dra Stanisława Wasylewskiego. Już ogłoszone dotąd opowiadania o Dawizonie i pałacu Działyńskich (ob. rocznik IX „Kroniki") rzuciły jak najkorzystniejsze światło na kunszt pisarski Gniewosza. W tej jednak opowieści talent jego narratorski święci prawdziwy triumf.

Dział „zapisek" jest domeną podpisanego, który w lżejszej formie, dostępnie dla każdego, dzieli się z czytelnikami tem, czego się dowiedział nowego o szkole Lubrańskiego, o śmierci socjalisty poznańskiego na stokach cytadeli warszawskiej itd. Nie brak też przyczynków źródłowych: o Karolu Marcinkowskim, o drugiem wydaniu poznańskiem Poezyj Adama Mickiewicza z r. 1832 itd. — Pani Zofja Kasprzycka-Strauchowa w tym samym dziale drukuje 5 listów Ryszarda Wincentego Berwińskiego, rzucających światło na działalność jego patrjotyczną w r. 1848. W dziale bieżącym wreszcie redaktor „Kroniki", radca Zygmunt Zaleski, poświęca piękne wspomnienie zmarłemu prezesowi Rady m. Poznania, śp. inż. Witoldowi Hedingerowi.

I najnowszy zatem numer „Kroniki" — tak jak poprzednie — wypełniony jest pracami autorów, których nazwiska czytelnicy „Kurjera Poznańskiego" często spotykają w „Dziale Kultury i Sztuki".

Dr. A. Wojtkowski.

Poznań.

ŻYCIE KULTURALNE

KRAJOZNAWCY W ROGALINIE.

Ostatnią wycieczką kwietniową poznańskiego oddziału Polskiego Tow. Krajoznawczego była ekskursja do Rogalina odbyta pod przewodnictwem sekretarza oddziału p. Franciszka Jaśkowiaka Zwiedzono szczegółowo tę prastarą miejscowość (jeszcze w r. 1247 Przemysław I darował Rogalin kapitule poznańskiej) w której urodził się słynny artylerzysta polski Krzysztof Arciszewski, admirał floty holenderskiej. Tablica ku jego pamięci znajduje się też w hallu pałacowym Słynne są dęby rogalińskie, prastare drzewa, uwiecznione ostatnio przez mistrza Wyczółkowskiego. Jedno, wznoszące się w parku, ma 10 metrów obwodu. Zwiedzono wspaniałą galerję obrazów, gdzie w ogromnej kolekcji, największej prywatnej na ziemiach polskich, znajduje się Matejki „Joanna d'Arc" Za powrotem skierowano się w stronę Warty i idąc brzegiem lasu dostano się na stację kolejową, aby wrócić do Poznania.

W Zielone Święta oddział urządza marsz krajoznawczy na przestrzeni 60 klm. Szczegóły będą podane później.

SŁAWISTYKA

Minister - poeta. W literaturze słowackiej ma poważną pozycję dr. Juraj Slávik, minister spraw wewnętrznych republiki czechosłowackiej. Poza swym resortem ministerjalnym interesuje się on życiem i stosunkami literackiemi. Niedawno wygłosił ciekawy odczyt w praskiem Kole Przyjaciół Polski na temat kulturalnych stosunków polsko-słowackich. Stwierdził w nim m. in. duże pokrewieństwo obu literatur. Już Vlcek wskazywał na uderzające podobieństwo figur staropolskich i starosłowackich w literaturze i pieśni ludowej. Poeta słowacki Sztur i jego grupa pozostawała pod silnemi wpływami polskiemi; „Maryna" Sladkovicza jest duchowem dzieckiem piśmiennictwa polskiego; Hurban, Zoch i in. ulegali wpływowi mistyków polskich, Chałupka brał udział w powstaniu 1831 roku. Teatr słowacki ulegał również wpływom polskim, a Fredro jest dotąd grywany. Romantyzm polski pozostawił silne ślady na życiu duchowem Słowaczyzny. Po okresie wpływów rosyjskich autorzy polscy: Konopnicka, Orzeszkowa, Sienkiewicz, a później Zapolska i Reymont są bardzo na Słowaczyźnie poczytni. Oddziaływanie odwrotne jest dużo słabsze. Prelegent zacytował pracę Zawilińskiego p. t. „Słowacy", zwrócił uwagę na wypływające z psychiki słowackiej epopeje Tetmajerowskie o Janosiku. Wieczór zakończył się recytalem poezji polskiej w przekładzie na język słowacki i odwrotnie. M. in. minister Slávik recytował własne przekłady z Mickiewicza, Słowackiego i Tetmajera. Warto dodać, że legendy o Janosiku i Ondraszku są do siebie zupełnie podobne w wersji polskiej i słowackiej, bo wykwitły na tle góralszczyzny, opasującej obie strony Tatr. Gwara góralska jest na północnej i południowej stronie Tatr jednakowa, a rodziny góralskie powiązane węzłami krwi w obu krajach. (H. W.)

SZKOLNICTWO

Szkoły dla głuchoniemych w Polsce. W kwartalniku „Nauczyciel Głuchoniemych i Niewidomych" znajdujemy dużo interesującego materjału o szkolnictwie i życiu głuchoniemych w Polsce. W latach od 1918 do 1931 ilość szkół wzrosła z 7 do 15 a ilość uczniów z 503 do 1 160. Ogółem w Polsce jest około 42 tys. głuchoniemych, w tem w wieku 7—15 lat około 9 tys. Z tego wynika, że blisko 8 tys. dzieci głuchoniemych nie może korzystać ze szkoły, wprowadzenie zaś przymusu nie jest możliwe, dopóki nie rozbuduje się szkolnictwa. Obecnie państwo utrzymuje 5 szkół, samorządy 4 — reszta to zakłady prywatne. (St. N.)

RUCH REGJONALISTYCZNY

Regjonalizm ukraiński w Rosji sowieckiej. Kijowska Akademja Umiejętności utworzyły szereg komisyj regjonalnych, które zajmują się opracowaniem poszczególnych okolic i miejscowości Ukrainy sowieckiej. Dotychczas ukazały się trzy tomy: „Kijów i jego okolica", „Czernichów" i „Ukraina południowa". Obecnie wydano wielki tom, poświęcony historji, archeologji i nauce w Kijowie. Zagaił go wstępem dr. Mychajło Hruszewskij, lwowianin, który jest teraz profesorem Uniwersytetu kijowskiego i zapoczątkował tam ruch w dziedzinie badań regjonalnych. (kz)

ZIELIŃSKI O GOETHEM.

Warszawski „Ruch literacki" poświęcił swój ostatni zeszyt jubileuszowi Goethego. Wśród ciekawych i wartościowych przyczynków na pierwszy plan wysuwa się wyznanie „Co zawdzięczam Goethemu", złożone przez znakomitego filologa. Tadeusza Zielińskiego Polski kandydat do nagrody Nobla — najpoważniejszy dzisiaj. po zgonie Willamowitza v. Moellendorf — Zieliński wychowywał się, jak wiadomo na obczyźnie, w Petersburgu, otoczony środowiskiem innonarodowem Goethe — powiada — „zjawił się mi jako wykładnik czynnika narodowościowego wogóle. jako wysoko wartościowego w umysłowości jednostki" Rozmiłowanie Goethego w antyku wzmocniło znów w Zielińskim przekonanie, iż krzyki wrogów antyku są niesłuszne. skoro taki olbrzym ducha stoi po stronie zwolenników kultury klasycznej. Wreszcie Goethe w zakończeniu „Fausta" składa swój wieniec u stóp tronu, na którym zasiadła Mater Gloriosa" Ludowość, antyk i chrześcijaństwo („ludowość" w znaczeniu „narodowości") przedstawiają się Zielińskiemu jako trzy filary na których spoczywa gmach naszej kultury „Ten pogląd na świat, który mi się wydaje syntetycznym. zawdzięczam Goethemu", kończy nasz znakomity uczony.

Interesujące są poza tem notatki o Goethem w Polsce, zaś na wstępie znakomity germanista. prof Z Łempicki. kreśli sylwetę Goethego na tle prądów duchowych jego epoki.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

„Maszyna do mieszkania". We wczorajszym liście warszawskim p. t. „Od lepianki do maszyny" została poza tekstem notka z tytułem książki p Szczęsnego Rutkowskiego. którą nasz sprawozdawca był omówił. Książka ta. wydana nakładem Tow. Wydawniczego w Warszawie, nosi tytuł „Osiedla ludzkie".

POLSKI STEP I JEGO OCHRONA

Z Warszawy donoszą nam:

Pisząc o wspaniałym jubileuszu Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego nie miałem już możności wspomnieć o tem że równocześnie z tym obchodem odbył się doroczny czwarty z rzędu, zjazd delegatów Ochrony Przyrody — instytucji społecznej, związanej mocno z krajoznawstwem i ruchem regjonalistycznym Zjazd dokonał obrachunku za pracę w roku ubiegłym i wybrał nowy zarząd główny, którego prezesem został prof. dr. B Hryniewiecki Z obrad, któremi przy okazji trzeba będzie zająć się obszerniej, zajmą szerszy ogół postanowienia, jakie zapadły co do ochrony stepu w Polsce. a jest ich parę.

Przedewszystkiem stwierdzić trzeba że Liga przystąpiła do wykupywania pewnych przestrzeni stepowych, aby poczynić z nich rezerwaty. Tak wykupiono już koło Brodów, we wschodniej Małopolsce, przestrzeń zwaną „Na Makutrze" a w najbliższym czasie będzie wykupiony na Pokuciu drugi podobny obszar, zwany „Maszok". Rezerwatowi koło Brodów postanowiono nadać nazwę „Rezerwat stepowy imienia Juljusza Słowackiego". Tak samo przystąpi Liga do stworzenia rezerwatu stepowego pod Sandomierzem. gdzie się znajdują resztki stepu. Obszar „Na makutrze" ma 7 morgów przestrzeni i jest szczątkiem t. z. stepu pierwotnego.

Zjazd wystąpił do rządu, jak to co roku, aby wreszcie wydano ustawę o ochronie przyrody. Ważna ta i pilna sprawa zalega i nie można jej ruszyć z miejsca, mimo że nalegają na to usilnie koła naukowe i krajoznawcze. (kz)

Pisma nadesłane

„Przyjaciel Szkoły". Nr. 9. Treść: Dr. Opatrzny: „Hołd pracy i zasługom ś. p. Jerzego Kerschensteinera". — L. Bandura: „Szkoła pracy w ujęciu Kerschensteinera". — J. W. O.: „Instytut Międzynarodowej Pedagogiki w Monguncji". — M. Stecka: „Szkoły przygotowania zawodowego we Włoszech". — J. W. O.: „Pedagogika europejska a Japończycy". — H. Lewandowski: „Szkolnictwo polskie w Niemczech". — Nowe książki. — K.: „Radjo i bezrobocie a oświata dorosłych". — K.: „Kongres Międzynarodowej Ligi Nowego Wychowania w Nicei. — Przegląd czasopism. — Różne wiadomości. Adres Red.: Poznań, ul. Wielka 18.

Z ESTRADY I Z KRZESEŁ

LAUREACI CHOPINOWSCY

Z laureatów konkursu chopinowskiego w Warszawie wystąpiło u nas dwóch: Aleksander Uninskii i Imre Ungar.

Zdaje się być pewnem, że jesteśmy świadkami poważnych przeobrażeń w dziedzinie sztuki pianistowskiej. Przeobrażenia te, odnoszące się najpierw do strony zewnętrznej pianizmu, nie pozostają bez wpływu także i na stronę wewnętrzną tej sztuki. Inaczej zresztą być nie może. Zdobycze bowiem zewnętrzne, jak doskonalenie mechaniki gry fortepjanowej i związane z tem bardzo znaczne podniesienie przeciętnego poziomu technicznego przestają być kwestją zewnętrzną z chwilą, kiedy otwierają zarówno dla wykonawców jak i dla twórców nowe horyzonty i nowe problemy formotwórcze. Rozwój techniki staje się w ten sposób współtwórczym w poszukiwaniu i wytwarzaniu nowego stylu, nowych form i nowej rzeczywistości muzycznej. Rzeczywistość ta zaś nie jest niczem innem, jak tylko rezultatem zmian organicznych, jakim podlega życie artystyczne na skutek obumarcia przeżytych i do dna wyzyskanych form. Z likwidacją i wyczerpaniem danych form wyczerpuje się i nasz stosunek wewnętrzny do treści, którą owe formy reprezentują. Zmienia się również i nasz stosunek do stylu, związanego z owemi formami. Styl zresztą nie jest rzeczą złączoną bezapelacyjnie z dziełem — należy raczej do wykonawcy, który jest zawsze żywym pryzmatem, załamującym w sposób zgodny z duchem swego czasu treść dzieł zarówno współczesnych jak i dawnych. Jeśli chodzi o dzieła dawne, to tylko w ten sposób mogą one żyć i mieć dla nas znaczenie.

Otóż dla wielu osób ta właśnie kwestja jest drażliwą i sporną. Szczególnie zaś dla tych, którzy pojęciom tradycji (bardzo zresztą nieuchwytnym) przypisują jakieś sakramentalne znaczenie. Gdyby w rzeczywistości tak było, to cały świat i wszystkie jego sprawy wyglądałyby dziś tak, jak w dniu stworzenia. W odniesieniu np. do dzieł Chopina panuje w Polsce przekonanie, że u nas tylko przechowywać się może znicz prawdziwego stylu i pojmowania dzieł tego twórcy.

Conajmniej lekka zarozumiałość i przesada. Dzieła, których treść i znaczenie odgaduje tylko jeden naród. byłyby zamknięte dla reszty świata! Z Chopinem — jak wiadomo — jest nieco inaczej. A skoro tak jest, to wszędzie znaleźć się może człowiek, który odczuje w nim przedewszystkiem pierwiastki ogólnoludzkie i te będzie umiał podać tak, że poruszy wszystkich. Może niejeden szczegół będzie dla nas obcym, a nawet niewłaściwym, na tak drobnych stosunkowo akcesorjach nie kończy się jednak styl i znaczenie dzieł Chopina.

Współcześni pianiści podeszli do Chopina przedewszystkiem od strony czysto muzycznej, a następnie technicznej i odkryli w nim tyle nieprzeczuwanych (bo oparami „uczuć" dotychczas przesłanianych) wartości, że powstają całe nowe zagadnienia stylu i techniki Chopina — zagadnienia, które, zdawało się, zostały już dawno wyczerpane.

* * *

P. S. Uwagi powyższe wynikły z okazji koncertów laureatów chopinowskich — szczególnie pierwszego. Na tem na razie poprzestaję, odkładając szczegóły na później. Na marginesie owych koncertów nasuwają się jeszcze uwagi, spowodowane sposobem reklamowania artystów. Tak krzyczącej. natarczywej, a zupełnie z celem mijającej się reklamy poważne koncerty, ani szanujący się artyści nie potrzebują.

* * *

W sprawozdaniu z koncertu p. Wermińskiej opuściłem przez przeoczenie nazwisko p. Łukasiewicza, który w ostatniej chwili, bez próby, podjął się akompanjamentu w programie nieustalonym i stale zmienianym, wywiązując się doskonale z tak niełatwego zadania.

ST. WIECHOWICZ.

Książki nadesłane

Wanda Miłaszewska: „Na cztery wiatry". Powieść. Nakład księgarni św. Wojciecha. Poznań — Warszawa — Wilno — Lublin.

Hugo Wast: „Kwiat Duraceny". Warszawa 1932. Towarzystwo Wydawnicze „Rój".

Beraud H.: „Łazarz". Warszawa 1932. Towarzystwo Wydawnicze „Rój".

Wyzwolenie sił ukrytych w atomach

Prasa doniosła w krótkiej notatce telegraficznej o wynikach doświadczeń dwóch uczonych angielskich, pracujących w słynnem laboratorjum fizycznem im. Cavendish'a, w Cambridge. Asystenci profesora lorda Rutherforda, Cockroftt i Walton, zdołali przy eksperymentach, dokonywanych nad rozbijaniem atomów, uzyskać niesłychanie doniosłe rezultaty.

Można mieć pewne wątpliwości co do ścisłości szczegółów, podanych w owej nader zresztą krótkiej depeszy. Fakt jednak, że źródłem owej wiadomości jest wymienione wyżej laboratorjum im. Cavendish'a, laboratorjum, którego kierownikiem był w swoim czasie genjalny Maxwell, później lord Thomson, a wreszcie obecnie lord Rotherford, któremu udało się rozbić atomy ciał już w roku 1918, fakt ten przemawia za tem, że zasadnicze tło sprawy jest prawdziwe. Doświadczenia, jakie odbywają się obecnie na terenie doświadczalnych instytutów, w których fizycy pracują nad sztucznym rozpadem atomów, a więc sprawa uprzystępnienia nam nowych źródeł energji, mogą mieć znaczenie epokowe.

Cały nasz przemysł współczesny opiera się w dużej mierze na wykorzystywaniu energji, otrzymanej przy spalaniu węgla. Z siły wody spadającej korzysta się w znacznie mniejszym stopniu. Węgiel jest więc obecnie podstawą naszego zmechanizowawanego życia, podstawą bez której trudno jest wyobrazić sobie obecnie nasz świat maszyn i elektryczności. Pokłady węgla eksploatowane obecnie bardzo intensywnie kurczą się z roku na rok. Już za kilkaset lat ziemia pozbawiona będzie zapasów czarnego diamentu i wtedy znaleźlibyśmy się w obliczu całkowitej ruiny naszego gmachu udogodnień technicznych, gdybyśmy nie ujarzmili i nie wykryli nowego źródła energji.

Istnieją już elektrownie pędzone siłą dopływu i odpływu. Inni inżynierowie opracowali już plany wykorzystania ciepła wnętrza ziemi, istnieją także bardzo dobrze obmyślane plany korzystania z ciepła promieni słonecznych, z siły wiatrów, a nawet z — zimna okolic arktycznych! Jest rzeczą bardzo możliwą, że technika przyszłości korzystać będzie na większą skalę z tych wszystkich źródeł energetycznych. Nowem wszakże i nieobliczalnie wielkiem źródłem energji mogą się stać olbrzymie zapasy sił ukrytych we wnętrzu samych atomów materji.

Spalając węgiel, korzystamy właściwie tylko ze znikomego ułamka energji w nim zawartej. Wyrażając się obrazowo, czynimy mniej więcej tak, jak ktoś, co posiadając bryłę skalną z zamkniętym w jej wnętrzu skarbem drogocennych kamieni szlachetnych, sprzedaje tę bryłę za cenę samej tylko skały. Analogicznie przedstawia się problem energji ukrytej w atomach materji. Albert Einstein wykazał, że w jednej kropli wody tyle istnieje zapasów sił, że starczą na produkowanie przez cały rok 200 HP! Gdybyśmy potrafili wykorzystać energję jednego kilograma węgla, moglimyśmy tą energją pędzić po morzu okręt oceaniczny przez kilka lat!

Nie znano jednak — jak dotychczas — żadnego sposobu wydobywania z atomów owych zawrotnych skarbów sił. Fizyk zadowalał się stwierdzeniem, że siły te istnieją, a o wykorzystanie techniczne tego faktu prawie wcale nie dbał.

Jeśli wierzyć wiadomościom prasowym, prace fizyków, Cockkroft'a i Walton'a, pozwalają mieć nadzieję, że techniczna eksploatacja olbrzymich zapasów sił ukrytych w atomach będzie już w niedalekiej przyszłości rzeczą możliwą. Uzyskana przy doświadczeniach energja rozbitych cząstek atomów miała być sto razy większą, aniżeli energja, użyta do rozbicia. Mówiąc po kupiecku sprawa przedstawia się tak, jakgdyby ktoś zaangażował się w jakimś interesie sumą tysiąca złotych, a zyskał przy tem sto tysięcy złotych!

Całkiem nowe otwierają się przed nami widnokręgi. Skoro ujarzmimy siły intraatomowe nie będzie trzeba już w przyszłości transportować na delekie przestrzenie wielkich ładunków materjału palnego oraz mozolnie wydobywać węgiel z mrocznych krużganków górniczych, bowiem przez sztuczny rozpad atomów uzyskamy tak olbrzymie zapasy energji, że zapotrzebowanie materjału „palnego" wielkich elektrowni miejskich, względnie innych centrali sił, będzie się obliczało na rok w dekach, a conajwyżej w kilogramach!

Rozpocznie się nowa era w życiu ludzkości. B.

Największy hodowca wężów

Do Europy przybył sławny hodowca wężów, Jones M. Bogan i zatrzymał się przelotnie w Berlinie. Przygodny znajomy jego z Ameryki, Rudolf Matouszek, korespondent gazet zagranicznych, nieomieszkał skomunikować się z nim, aby się dowiedzieć, co działo się z nim i jego hodowlą w ciągu lat siedmiu, od ostatniego ich spotkania w Ameryce.

„Mister Bogan — pisze Matouszek — jest właścicielem największej na świecie fermy wężów. Mieszka w Kalifornji. Widziałem ją przed siedmiu laty, ale wówczas nie posiadała sławy światowej. Właściciel jej pochodzi z Zagrzebia. Do Ameryki wyjechał przed trzydziestu siedmiu laty Z pięciu dolarami w kieszeni zaczął walkę o chleb i został zwycięzcą. Wówczas przed laty opowiedział mi historję swego życia (było to w duszną upalną noc w Oakland na tarasie dachu pewnego hotelu) historję, której warto było posłuchać. W ciągu 15 lat nie udało mu się wypłynąć — próbował najróżniejszych zawodów, lecz wszystko napróżno. Wreszcie zmęczony życiem przyłączył się do pewnego towarzystwa, które zajmowało się polowaniem na węże i krokodyle. Było to istotnie zajęcie dla zmęczonych życiem, nastręczało bowiem tyle niebezpieczeństw, że nigdy nie można było być pewnym życia. Czterech białych i siedmiu murzynów wyruszyło w okolice gdzie na każdym kroku czyhało niebezpieczeństwo, gdzie oprócz dzikiego zwierza niebezpieczna febra czyhała na człowieka na każdym kroku. Po powrocie z wyprawy pozostało przy życiu tylko pięciu z kompletu, między nimi właśnie wspomniany Bogan i kierownik ekspedycji. Mimo straty w ludziach opłaciła się wyprawa, z której przywieziono wspaniały łup, późniejszy zaczątek obecnej olbrzymiej hodowli wężów.

„Bogan jest skąpy w udzielaniu informacyj i gdyby nie nasza dawna znajomość i radość z ponownego spotkania, nie byłbym wiele od niego wydostał. — Najlepsze swoje lata spędziłem jako kulis i wtedy nikt nie interesował się mną. Dzisiaj natomiast nie interesują mnie inni — rzekł Bogan dobitnie i zaciął się.

„Ale alkohol rozwiązuje języki, więc i tym razem nie zawiódł. Popijając zawzięcie, doszliśmy zwolna do tego, co wiedzieć chciałem. Mianowicie do tematu o jego fermie wężowej, która jak już wspomniałem jest największa, ale równocześnie i najwzorowiej prowadzona. Obecny stan kwitnący spowodował olbrzymi popyt na skóry wężowe. Czyli że żądza kobiety, goniąca za nowością, w tym wypadku za wyrobami z skóry wężowej, sprawiła, że Bogan stał się człowiekiem bogatym i sławnym.

— Chcąc przystąpić do stworzenia fermy — mówił Bogan — trzeba posiadać gady do chowu. Zdobywa się je na wyprawach, polując specjalnie na stwory młode. Wyrośnięte węże nie znoszą niewoli i giną prawie zawsze. Stąd nie nadają się absolutnie do hodowli. W mej fermie posiadam głównie węże wodne, które najlepiej znoszą niewolę. O zupełnej niewoli nie może być zresztą mowy, bo każda odmiana wężów ma swoje oddzielne, dość obszerne place, na których może się swobodnie poruszać. Jest to rzeczą wielkiej wagi, bo węże są bardzo zaczepne i niezgodne, a gdyby doszło między niemi do walki, ucierpiałyby najwięcej skóry — a na poszarpane skóry nie byłoby popytu.

„Utrzymanie i wyżywienie wężów kosztuje niebywale wprost sumy. Olbrzymie masy ryb i innych żyjątek, które się u nas zużywa tygodniowo, przechodzą najśmielsze przypuszczenia. Co tygodnia zjadają przeszło pół wagona ryb. Początkowo sprzedawałem skóry w surowym stanie, ale przed rokiem zbudowaliśmy na naszem terytorjum „garbarnię", z której wychodzą skóry już gotowe do użycia.

„Przy całej hodowli wężów jest łowienie ich rzeczą najwięcej zajmującą. Odnajdywanie kryjówek, wyszukiwanie ich gniazd i miejsc ulubionych, badanie szczelin w drzewach, w których się roi nieraz od wężów, oto praca niesłychanie emocjonująca i ciekawa. Najczęściej zabierają się do tego murzyni, którzy łowią węże przy pomocy drucianych siatek, przymocowanych na długich drągach. Przebierają złowione bo nie wszystkie nadają się dla celów hodowli. Przy zajęciu tem trzeba mieć wiele zręczności, wprawy i odwagi, bo najmniejsza nieuwaga może kosztować życie z powodu zjadliwego ukąszenia. Swoją drogą rzecz ciekawa, że skóry użyteczne dla nas mają przeważnie węże niejadowite. Czy to przypadek, czy głębsza przyczyna, trudno stwierdzić".

Na tem skończył Bogan swe objaśnienia, zły w duchu, że jednak pozwolił się nabrać dziennikarzowi, który teraz pisze o nim i o jego gadach. (alk)

Dzieci w Szwecji na roli

Niezmiernie interesująco przedstawia się sprawozdanie Towarzystwa młodych farmerów szwedzkich, które liczy przeszło 100.000 członków, zgrupowanych w 425 ośrodkach farmerskich.

Towarzystwo powstało przy wybitnej pomocy fundacji Rockefeller'a i rządu szwedzkiego, istnieje jednak możliwość, iż w najbliższym czasie ogromna organizacja będzie mogła o własnych siłach rozwijać się nadal. W ciągu paru lat sprzedano produkty ziemne, wyhodowane przez młodocianych farmerów na ogólną sumę 250 tysięcy koron szwedzkich.

Młodociani farmerzy, dzierżawiący grunta, oraz żywy i martwy inwentarz, uczą się nietylko hodowli zbóż, warzyw, drobiu, rogacizny itd., lecz również buchalterji i wszelkich tajników korzystnej sprzedaży produktów. Poszczególne działy sztuki farmerskiej wykładane są poglądowo przez specjalistów.

Zarząd towarzystwa otrzymuje stale listy od rodziców młodocianych farmerów, pełne wyrazów wdzięczności i wielu uwag cennych z punktu widzenia wychowawczego. W opinji rodziców wpływ „ruchu młodo - farmerskiego" jest pod wieloma względami korzystniejszy dla młodzieży od zapasów sportowych. Chłopiec czy dziewczynka, wydzierżawiający farmę, uczą się w najszlachetniejszy sposób obowiązkowości, należytego oceniania t. zw. brudnych robót, przedewszystkiem zaś zbliżają się do ziemi do jej płodów, wyładowują swe młode zasoby sił w zdrowej pracy na roli, nie zaś śród kurzu sal i boisk sportowych. Zapał farmerski młodzieży zasadniczo różni się zdaniem rodziców od entuzjastów sportowych, gdyż brak w nim wszelakiej zaciekłości i chęci poniżenia przeciwnika.

Pieszo naokoło świata... krocząc „rakiem"

Przybył do Budapesztu osobliwy amerykański „globe - trotter", mr. Plennie L. Wingo, który okrąża kulę ziemską pieszo, ale krocząc wstecz. Wyruszył on 15 kwietnia ub. roku z rodzinnego Fortworth (Texas) i szedł, krocząc „rakiem", aż do Bostonu. Przebył Ocean, pracując na transatlantyckim parowcu, który go zawiózł do Hamburga. Stąd, przeszedłszy zawsze w ten niesamowity sposób Niemcy, Czechy i Austrję przybył do Budapesztu. Ze stolicy Węgier zamierza iść dalej, aż do Japonji, poprzez Rumunję, Bułgarję, Turcję, Persję, Indje i Chiny. Z Japonji, okrętem, powróci do Ameryki i tam zacznie pisać swe pamiętniki. Mr. Wingo oświadczył, że to nie żadna sztuka iść „rakiem". Trenował się nie więcej jak sześć miesięcy. Jego zdaniem, pomiędzy kroczeniem naprzód a wstecz niema zasadniczej różnicy. Rzecz najważniejsza — osiągnąć upragniony cel. Widać z tego w każdym razie, że — brak mu innych zmartwień. S. F.

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

Zgon ś. p. ks. infułata Czerwińskiego.

(KAP) W dniu 1. b. m. zmarł w Kielcach ś. p. ks. Teodor Czerwiński, protonotarjusz apostolski, licząc lat 91, kapłaństwa 68.

Udaremniony pojedynek.

W Warszawie przed paroma tygodniami z błahych powodów przyszło do kłótni pomiędzy pewnym lekarzem i pewnym inżynierem. Rezultatem było wyzwanie na pojedynek, który na razie się odwlókł z powodu zachorowania jednego z przeciwników.

W tych dniach wreszcie pojedynek ten miał się odbyć na pistolety w lasku wawerskim. Jednakże przeciwnicy, przybywszy na wyznaczone miejsce z sekundantami, zastali tam już obie swoje małżonki, które oświadczyły, że w żaden sposób do pojedynku nie dopuszczą.

Wobec tego całe towarzystwo powróciło do miasta, a jaki będzie dalszy bieg tej sprawy, narazie nie wiadomo.

Przemycanie sacharyny z Niemiec.

Pod wsią Wola Kamocka na szosie, prowadzącej do Łodzi, zatrzymano w tych dniach samochód osobowy typu Mercedes I K. 47145 D., którym jechali dwaj obywatele niemieccy George A. Bohn i Aleksander Russen, zamieszkali w Bytomiu na niemieckim Górnym Śląsku.

Podczas skupulatnej rewizji samochodu wykryto w specjalnych skrytkach, mieszczących się w ścianach i pod siedzeniem, wielkie ilości sacharyny kryształowej wartości ponad 15 000 złotych, przemyconej z Niemiec.

Przemyt skierowany był do Łodzi. W toku badań policyjnych ustalono, że przemytnicze auto należało do dobrze zorganizowanej bandy przemytników, która ma centralę na niemieckim Górnym Śląsku.

Przemytnicy próbowali zbiec, zostali jednak schwytani i odstawieni do dyspozycji władz sądowych w Piotrkowie. Samochód wraz z sacharyną uległ konfiskacie.

Wysłany przez udręczoną ludność w Sowietach.

W tych dniach przybył do Ostroga na pograniczu włościanin ze wsi Borysów, położonej po stronie sowieckiej w powiecie zasławskim.

Człowiek ten przyszedł do Polski szukać pomocy jako delegat kilku wsi okolicznych. Opowiada on: „Ludność wybrała mnie jako delegata, abym w jakikolwiek sposób przeszedł do Polski i prosił o pomoc, gdyż męczą nas i morzą głodem". Z dalszego jego opowiadania wynika, że władze sowieckie nakładają na włościan tak wysokie podatki, że chłopi nie są w stanie im podołać. Poza tem powołują gospodarzy do przymusowej pracy za dzienną opłatą 1 rubla, podczas gdy pud mąki kosztuje 80 rubli. Ludzie ci przechodzą prawdziwą gehennę

Zjazd nauczycielstwa szkół uzdrowisk.

W drugiej połowie maja r. b. odbędzie się w Warszawie pierwszy ogólnokrajowy zjazd nauczycielstwa szkół - uzdrowisk, istniejących bądź samodzielnie, bądź też przy sanatorjach dziecięcych; w zjeździe wezmą również udział lekarze - pedjatrzy pracujący w tego rodzaju szkołach.

Celem zjazdu jest ustalenie wytycznych dla rozwoju szkół - uzdrowisk, omówienie współpracy z lekarzami, oraz spraw programowo - metodycznych. W zjeździe weźmie udział szereg wybitnych fachowców z tego zakresu pracy pedagogicznej.

Cała rodzina, zajmująca się podrabianiem pieniędzy

Łódzkie władze śledcze mają ustawicznie kłopoty z niepoprawną rodziną fałszerzy pieniędzy Wojciechowskimi. Stefan Wojciechowski zmarł niedawno w więzieniu, gdzie odsiadywał karę za fałszerstwo. „Przedsiębiorstwo" po nim objęła jego żona, która z czasem również dostała się za kratki. Po zlikwdowaniu jej bandy, rodzinnem rzemiosłem zajęła się 30-letnia Marja Wojciechowska, z tej samej rodziny, wziąwszy sobie do pomocy Stefana Łęckiego. Pozatem do jej współpracowników należeli: 28-letni Władysław Wojciechowski, brat, 28-letni Majer Ferelman i 39-letni Stefan Golnik. Marja Wojciechowska, wiedząc, iż jest obserwowana przez władze, uprawiała swe rzemiosło w mieszkaniu Janiny Kulisowej. Mimo to policja zdołała i tutaj odkryć jej warsztat. Skonfiskowano całe urządzenie, stop stalowy oraz większą ilość fałszywych pięciozłotówek. Cała szajka znalazła się pod kluczem.

Albert Thomas, zmarły w tych dniach dyrektor międzynarodowego biura pracy i przywódca francuskiego socjalizmu.

Starszy posterunkowy P. P. skazany za kradzież na 3½ roku więzienia

W tych dniach sąd w Rzeszowie skazał starszego posterunkowego policji Fr. Szymańskiego na 3½ roku więzienia. Oskarżony nocą dobierał się do składów kupieckich, które ograbiał, aż go wreszcie przyłapano na gorącym uczynku. Na rozprawie sądowej okazało się, że oskarżony był już kiedyś karany dwukrotnie za kradzież, zanim jeszcze wstąpił do służby policyjnej. Dziwnem się wobec tego musi wydawać, że wogóle do tej służby mógł być przyjęty. Skazany na swoją obronę przytoczył to, że nie mógł wyżyć z uposażenia ze swą rodziną, składającą się z sześciu osób.

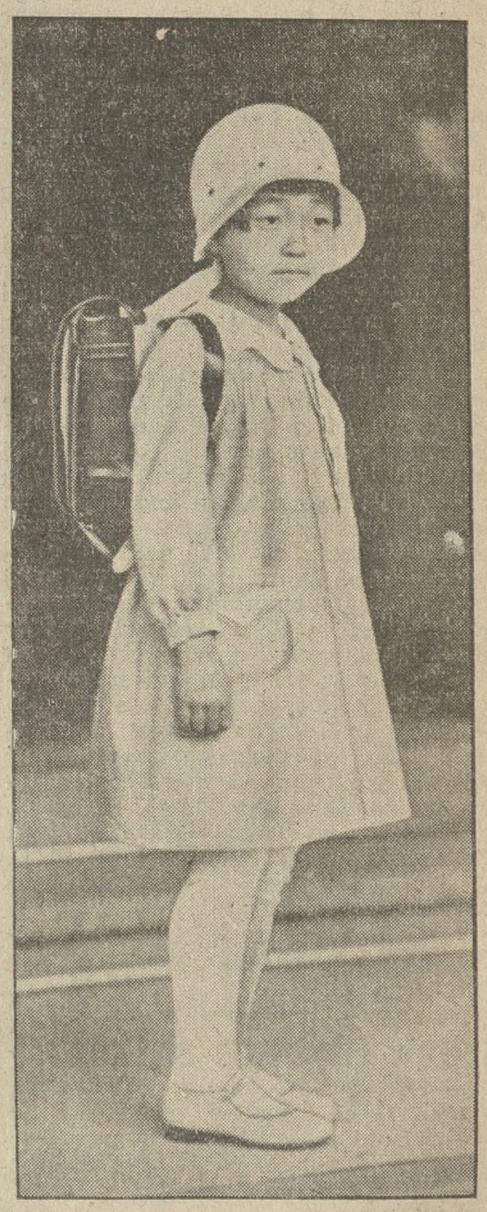

Córka cesarza japońskiego, księżniczka Shigeko Teru, po ukończeniu 7 lat zaczęła chodzić do szkoły, tak jak każda inna mała Japonka.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Dolar i złoty

Amerykańskie projekty inflacyjne odbiły się w Polsce głośnem echem, wywołując niepokój wśród ciułaczy dolarów. Podaż dolarów wzrosła wydatnie, czemu należy przypisać (nieznaczne) obniżenie jego kursu na giełdzie warszawskiej. Zapasy banknotów amerykańskich w Polsce oblicza się na 50 miljonów, tj. na mniejwięcej 442 milj. złotych.

Należy stwierdzić, że — co najważniejsze — Bank Polski, prowadząc od kilku miesięcy politykę oparcia obiegu pieniężnego na kruszcu złotym, posiada w swym skarbcu minimalną rezerwę dewizową, składającą się przeważnie z franków. Zapas dolarów jest nikły. Podobnie i banki prywatne nie przechowują większych ilości „zagrożonej" waluty amerykańskiej.

Tak więc ewentualny spadek kursu dolara nie wyrządziłby szkód naszej bankowości. Co się zaś tyczy losu ciułaczy dolarów, to nie mamy racji zbytnio nim się przejmować; ta kategorja oszczędzających, jako nie posiadająca zaufania do waluty złotowej i jako tezauryzująca banknoty, nie posiada naszej sympatji.

* * *

Przy tej okazji, zgodnie zresztą z tradycją, jaką wytworzyło załamanie się kilku walut europejskich, warto przyjrzeć się efektom roztropnej polityki Banku Polskiego, której zawdzięczamy stałość kursu złotego. Owoce tej polityki najkorzystniej wyglądają w świetle porównania z innemi instytucjami emisyjnemi.

Mimo znacznego odpływu krótkoterminowych kredytów zagranicznych z Polski (220 milj. zł w r. 1931) rezerwy Banku Polskiego wykazały znaczny stopień odporności, zmniejszając się w ciągu ubiegłego roku zaledwie o 19 procent. W innych państwach, podlegających tym samym, co Polska, wpływom, sytuacja instytucyj emisyjnych przedstawia się znacznie gorzej. Mianowicie, przyjmując stan zapasów kruszcowych i dewizowych w dniu 31. 12. 1930 r. za 100, stwierdzamy, że rezerwy te pod koniec 1931 r. wyniosły w Banku Polskim 81, w Austrjackim Banku Narodowym 71, w Czeskosłowackim Banku 68, Litewskim 66, Węgierskim 60, Greckim 56, a w Banku Rzeszy — 43.

Zapasy kruszcowo - dewizowe Banku Polskiego wyniosły pod koniec lutego rb. 782 milj. złotych, stanowiąc pokrycie obiegu pieniężnego i zobowiązań natychmiast płatnych w 48 procentach. Pod względem wysokości pokrycia Bank Polski ustępuje jedynie następującym bankom emisyjnym: szwajcarskiemu (95 proc.), holenderskiemu (81 proc.), francuskiemu (78 proc.) i belgijskiemu (65 proc.) Natomiast Bank Polski wyprzedza, pod względem pokrycia, bank emisyjny rumuński (36 proc.), czeskosłowacki (34 proc.), austrjacki (22 proc.) i niemiecki (21 proc.)

Można śmiało powiedzieć, że w pośród państw dłużniczych Polska ze swym złotym zajmuje stanowisko wyjątkowe. Zawdzięczamy to ostrożnej polityce kredytowej Banku Polskiego, jak wogóle bankowości naszej. Stan portfelu wekslowego jest tutaj najlepszym wskaźnikiem, czy polityka kredytowa stoi pod znakiem ostrożnej deflacji, czy też inflacji. Otóż, przyjmując stan portfelu wekslowego per ultimo 1930 r. za 100, widzimy, że pod koniec 1931 r. spadł on w Banku Polskim do 99,7, podczas gdy w innych bankach emisyjnych (mimo, iż ucierpiały one wskutek odpływu części swoich zapasów kruszcowo-dewizowych) portfel wekslowy wzrósł, mianowicie w Banku Greckim (106), Litewskim (106), Węgierskim (148), Banku Rzeszy (175), Czeskosłowackim (467) i Austrjackim (614)!

Oby powyższe porównania przemówiły do rozsądku domorosłym defetystom.

Krótkie informacje gospodarcze

— Szwajcarja wprowadziła kontyngenty przywozowe na węgiel.

— W ślad za 25 proc. zniżką opłat portowych w Hamburgu, także i porty, znajduje się na terenie Prus, zniżyły opłaty o 10 proc.

— W Jugosławji zostało przedłużone do 31 maja rozporządzenie ministra finansów w sprawie zakazu wywozu walut i dewiz z Jugosławji.

Ulgi dla rolnictwa

Wobec tego, że akcja oddłużania rolnictwa wyposażona została ostatnio w mniejwięcej wszystkie środki do walki z kryzysem, warto przeprowadzić syntezę tych środków ratowniczych. Taki treściwy przegląd umożliwi nam zdanie sobie sprawy z całokształtu programu ratowania finansów rolnictwa, co dzisiaj nie jest tak łatwe, wobec tego, że odnośne wiadomości rozproszone są na przestrzeni kilku ostatnich miesięcy, w trakcie których dane zarządzenia się ukazywały.

Akcja, o której mowa, objęła następujące działy: 1) ulgi w licytacjach i egzekucji, 2) ulgi podatkowe, 3) ulgi w zakresie ubezpieczeń społecznych, 4) ulgi kredytowe, 5) ułatwienia w obrocie ziemią.

1. Ulgi w licytacjach i egzekucji przyniosły: a) ustawa z dnia 25. 2. 1932 (Dz. U. 15, 87), ustalająca najniższą cenę licytacyjną na połowę ceny szacunkowej przy ruchomościach i na 2/3 ceny szacunkowej przy nieruchomościach; b) ustawa z dn. 17. 3. 1932 (Dz. U. 25, 213) wstrzymała licytację na przeciąg jednego roku gospodarczego i pozostawiła dłużnikowi zarząd gospodarstwa na wypadek zarządu przymusowego; c) ustawa z dnia 10. 3. 1932 (Dz. U. 32, 328) skoncentrowała w ręku władz skarbowych egzekucję wszelkiego rodzaju świadczeń pieniężnych, ściągalnych w drodze administracyjnej.

2. Ulgi w spłacie zaległości podatkowych, stworzone przez ustawę z dn. 10. 3. 1932 (Dz. U. 29, 291) i rozporządzenie wykonawcze z dn. 15. 3. 1932 (Dz. U. 31, 319), wyrażają się w rozłożeniu spłat zaległości podatkowych rolniczych, zapadłych po dzień 1. 10 1931 r., oraz na obniżeniu wzgl. częściowemu umorzeniu odsetek zwłoki z zastosowaniem zasad, stwarzających premje dla podatnika nieopieszałego, t. j. takiego, który uiszcza bieżące świadczenia podatkowe.

3. Ulgi w spłacie zaległości ubezpieczeniowych posiadają charakter indywidualny, zależny od rodzaju ubezpieczenia i dzielnicy. W zakresie ubezpieczenia chorobowego ulgi w zachodniej Polsce polegają na odroczeniu spłaty zaległych po dzień 1. 1. 1932 r. składek wraz z odsetkami do dn. 1. 1. 1933, przyczem spłata po tym terminie będzie rozłożona na 5 lat. W ubezpieczeniu inwalidzkiem i pracowników umysłowych przewidziano możność stosowania ulg w indywidualnych wypadkach.

4. Ulgi kredytowe. a) Kredyt długoterminowy emisyjny w P. B. R., w B. G. K.. i prywatnych instytucjach emisyjnych potaniał (6 proc. p. a.), a spłata jego częściowo przeniesiona do dłuższego okresu umorzenia; b) w odniesieniu do funduszów „ministerjalnych", administrowanych przez P. B. R., rozłożono spłatę zaległych rat, zmniejszono raty bieżące i obniżono odsetki zwłoki; c) część kredytów P. B. R., pochodzących z lokat skarbowych, a przeznaczonych na popieranie spółdzielczości rolniczej, została sprolongowana, część zaś odpisana na straty; d) w odniesieniu do kredytów średnio- i krótkoterminowych, banki państwowe uzgodniły z Bankiem Polskim wytyczne polityki redyskonta i zasady rozplanowania ściągalności poszczególnych kredytów.

5. Ułatwienia w obrocie ziemią (Dz. U. nr. 25/32) umożliwiają drogą częściowej likwidacji substancji majątkowej dłużnika spłatę zobowiązań dłużniczych, powodują pewną rewaloryzację wartości ziemi i zwiększają zabezpieczenie wierzytelności rolniczych.

* * *

Rzekliśmy na wstępie, że akcja oddłużania rolnictwa przedstawia obecnie obraz mniejwięcej wykończony. Tak też jest. Trzeba jednak uwzględnić jeszcze pewien projekt dotychczas niezrealizowany, mianowicie zamiar wprowadzenia w drodze ustawodawczej na całym obszarze państwa jednolitych przepisów, dotyczących nadzoru sądowego i postępowania układowego w rolnictwie.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Klauzule egzekucyjne.** Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie zwróciła się w swoim czasie do ministra sprawiedliwości z wnioskiem o wystąpienie do Sądu Najwyższego w trybie art. 41 ustawy o ustroju sądów powszechnych, celem uzyskania wyjaśnienia co do tego, czy klauzule egzekucyjne, wydane w trybie art. 161 i nast. rosyjskiej ustawy postępowania cywilnego ulegają wykonaniu na terenie b zaboru pruskiego. Sąd Najwyższy na posiedzeniu połączonych izb cywilnych w dniu 19 grudnia 1931 r. (Izba III. III. Prez. 124/31) rozstrzygnął poruszoną sprawę w sensie twierdzącym. Wyjaśnił mianowicie, iż egzekucja na podstawie aktu, zaopatrzonego w klauzulę egzekucyjną w b. dzielnicy rosyjskiej może być prowadzona na terenie b. dzielnicy niemieckiej. W tym wypadku na podstawie zestawienia odpowiednich przepisów, obowiązujących w obu dzielnicach, Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, iż dłużnikowi, przeciwko któremu wszczęto egzekucję, przysługuje prawo wytoczenia w ciągu 6 miesięcy od daty doręczenia mu odpisu aktu zaopatrzonego klauzulą, powództwa z zarzutami przeciwko samemu roszczeniu.

(k) **Regularna linja okrętowa Hiszpanja — Gdynia.** W najbliższym czasie uruchomiona będzie przez Tow. szwedzkie „Svenska Lloyd", regularna linja okrętowa między Gdynią a portami hiszpańskiemi morza Śródziemnego z odjazdami raz na miesiąc.

(k) **Obecny stan wykonanych robót w porcie gdyńskim.** Port gdyński w obecnym stanie posiada zupełnie wykończone: awanport, basen węglowy, basen marszałka Piłsudskiego, basen południowy; częściowo: II basen wewnętrzny im. min. Kwiatkowskiego, kanał przemysłowy, oraz basen Prezydenta (nabrzeże północne). Razem wykonano ok. 11 tys. metrów nabrzeży wyczerpano ok. 26 000 000 m³ piasku. Wybudowano 18 magazynów i hangarów portowych o łącznej powierzchni użytkowej przeszło 105 tys. m², łuszczarnię ryżu, olejarnię gdyńską z elewatorem, zbiorniki na melasę o pojemności 15 tys. tonn, oraz chłodnię portową, halę rybną i składy śledziowe. Urządzenia do przeładunku towarów stanowią nowoczesne dźwigi bramowe, mostowe, pływające, wywrotnice, razem w liczbie 50.

(k) **Import i eksport obuwia gumowego.** Import obuwia gumowego i kaloszy, który już w poprzednich latach spadał coraz bardziej, został w pierwszym kwartale b. roku nieomal w zupełności zahamowany wobec bezwzględnego stosowania zakazu przywozu. Ponieważ ostatnio jednak został przyznany kontyngent na rzecz Rosji sowieckiej, powróci niebawem import do poprzednich rozmiarów. Wartość wywozu obuwia gumowego i kaloszy była już w ub. roku kilkakrotnie większa od importu. W pierwszym kwartale b. roku obniżyła się wartość o 20 proc. do 1.660.000 zł, waga natomiast wywiezionego towaru wzrosła bardzo znacznie, co wyjaśnia się głównie daleko idącą zniżką cen. (l)

Z ZAGRANICY

(z) **350 miljonów franków straciły banki paryskie u Kreugera.** Bilans Credit Lyonnais za rok 1931 wykazuje duży przyrost kapitałów obcych szczególnie na rachunkach bieżących. Stan wkładów oszczędnościowych utrzymał się mniej więcej na poziomie poprzedniego roku. Bank prowadził bardzo ostrożną politykę kredytową, ograniczając do minimum przyjmowanie weksli finansowych. Prezydent rady zarządzającej tego banku baron Princard z okazji dorocznego walnego zebrania oświadczył, że straty 23 największych banków paryskich powstałe w związku z załamaniem się koncernu Kreugera wynoszą 350 filj. frs. Z sumy tej udział Credits Lyonnais wynosi przeszło 28 milj. frs. Wyjaśnienia prezesa nie uspokoiły bynajmniej fracuskich kół finansowych, związanych z tą instytucją, ponieważ poza olbrzymią ilością akcyj w przedsiębiorstwach Kreugera Credits Lyonnais związany jest z całym szeregiem operacyj pośrednich z koncernem zapałczanym. Czysty zysk Credit Lyonnais za rok 1931 wynosi 83.86 milj. fr. wobec 84,85 milj. w roku 1930. Bank wypłaca dywidendę w niezmienionej wysokości 100 franków od akcji. Czysty zysk Société Génerale wyraża się cyfrą 64,27 milj. fr. wobec 71,06 milj. za rok 1930. Na dywidendę wydzielono znowu 45 fr. od akcji czyli 18 proc.

(z) **Rada organizacyjna gospodarstwa narodowego w Hiszpanji.** Dekretem z końca kwietnia została powołana do życia nowa organizacja gospodarcza pod nazwą rady organizacyjnej dla gospodarstwa narodowego, która ma się składać z 15 członków wyznaczonych przez rząd. Nowa ta organizacja gospodarcza ma być uposażona w daleko idące pełnomocnictwa, między innemi w prawo wglądu w księgi handlowe wszelkich instytucyj, w tajemnice produkcji itp. W ten sposób rząd zamierza stworzyć podstawę gospodarki przymusowej. Wymieniona organizacja ma opracować ścisły program gospodarczy, który będzie przedłożony parlamentowi.

Polsko-czeskie stosunki handlowe

Dnia 9 b. m. z inicjatywy Międzyizbowej Komisji dla popierania zbytu produktów rolnych, odbyło się w gmachu Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, pod przewodnictwem prezesa S. Samulskiego, b. liczne zebranie przedstawicieli tutejszych organizacyj gospodarczych, na którem dyrektor Związku Towarzystw Kupieckich p. B. Sikorski wygłosił nader interesujący referat p. t. „Problemat polsko-czeskiej współpracy gospodarczej".

Referent doszedł do wniosku, że najlepszą formą tej współpracy byłaby polsko-czeska unja celna. Ponieważ jednak przygotowanie takiej unji nastręcza wielkie trudności, więc należałoby stworzyć polsko-czeską izbę handlową, któraby się tego zadania podjęła. Dyrektor Wielkopolskiej Izby Rolniczej dr T. Konopiński w swoim koreferacie podniósł, że idea unji celnej oddawna propagowana jest przez prezesa Tow. Polsko-Czechosłowackiego w Poznaniu, p. K. Kierskiego. Izba polsko-czeska znakomicie mogłaby się przyczynić do rozwoju stosunków handlowych między Polską i Czechosłowacją. Wobec tego zebrani powinni uchwalić rezolucję, domagającą się utworzenia takiej izby.

Po ożywionej dyskusji, w której zabierali głos: prezes Kierski, dyr. Fr. Maciejewski, red. Powidzki, dr. Solański i prof. Zieliński — za utworzeniem izby, oraz dyr. Waschko — jako jedyny oponent, zebrani uchwalili powołać do życia polsko-czeską izbę handlową, na wniosek zaś prez. Samulskiego, zlecili Międzyizbowej Komisji obmyślenie środków i sposobu jej zorganizowania.

Giełda pieniężna w kwietniu

Ceduły giełd światowych wykazują stały spadek najpoważniejszych walorów, co odbija się w równej mierze i na naszych rynkach krajowych, gdzie odczuwamy stałe obniżanie się kursów zarówno papierów procentowych jak i akcyj.

Na naszym rynku lokalnym przyniósł ubiegły miesiąc mały wzrost w obrotach o 50 tys., wobec obrotów w marcu. Kursy były naogół utrzymane poza Bankiem Polskim, który wykazał większy spadek.

Z papierów procentowych państwowych zniżkowała nieco w kursie 5 proc. poż. konwersyjna, którą obracano w ciągu miesiąca po 38 3/4—37 proc., natomiast 4 proc. poży. inwest. uległa wiekszym wahaniom z 88 1/2—90—80—90, zyskując tymczasem pod koniec kwietnia naogół 1 1/2 punktów.

Z obligacyj komunalnych dokonano kilka transakcyj 8 proc. oblig. m. Poznania z roku 1926, 1927 i 1929 po 92 proc., lecz bez kwalifikacji do notowania, natomiast płacono za 8 proc. oblig. Kom. Banku Kredytowego w Poznaniu 90 1/2, w końcu handlowano 8 proc. listy zast. Zach. Tow Kredyt. po 89 1/2 w transakcjach. W papierach lokacyjnych Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego, które stanowiły 2/3 całych obrotów w ub. miesiącu, osłabiły się lekko w kursie: 8 proc. listy dol. stare notując 67 1/2—65—65 1/2 proc., zaś 8 proc. listy dol. w złocie amortyzacyjne handlowano w mniejszych ilościach bez notowania po 61 1/2—59 proc. Osłabienie się kursu 8 proc. list. dol., zresztą bardzo nikłe, spowodowały znaczne zniżki naszych zagranicznych pożyczek państwowych w New-Jorku. Uzyskały natomiast małą zwyżkę wzgl. utrzymały się w kursie 4 proc. listy zast. z 28 1/4—28—29 1/2—29 1/4 oraz 6 proc. listy żytnie, które notowały 13 1/2—13—14—13 1/2.

Z akcyj bankowych wzgl przemysłowych doszło do notowania jedynie Bankiem Polskim, który jednakże wykazał spadek, notując 84—86—74.— pod koniec miesiąca.

W obrotach nieoficjalnych handlowano w ciągu miesiąca 4 proc. premj. dolarowemi po 48—51—50 oraz 3 proc. poż. budowlaną po 38 1/2—37—39 proc., w końcu 7 proc. poż. stabil. po 58 1/2—61 1/2—53.—.

OFIARNOŚĆ NA CELE OŚWIATOWE WZMACNIA POTĘGĘ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Nabywając towary obce,

zubożasz Swój kraj —

zubożając kraj — zubożasz Siebie.

Związek Obrony Przemysłu Polskiego

POZNAŃ ul. Rzeczypospolitej 1.

zw 13 519-20

SPORT

Hippika

Wyścigi konne na Ławicy. W czwartek rozegranych zostanie 6 gonitw; 3 płaskie, 1 z płotami i 2 z przeszkodami. Płaską dla koni półkrwi powinna wygrać „Hedi", w drugiej z przeszkodami faworytem jest „Dziw". W trzeciej płaskiej trudno wybrać faworyta, bowiem idą niemal równe konie; jest to najciekawszy wyścig dnia. Czwartą z przeszkodami rozegrać się powinna między „Ramą" a „Balsaminą", jeżeli „Sternblume" ich nie pogodzi. W piątej płaskiej zmierzą się ze sobą „Mameluk" z „Grübelein". W szóstej powinien wygrać „Lopek", Ponieważ w czwartek jest tylko 6 gonitw specjalnego pociągu z Ławicy nie będzie, a jedynie normalny o g. 18.38. Ponadto kursują autobusy.

Lekka atletyka

Mistrzostwa okręgu w kl. C zweryfikowane zostały odmiennie od wyników uzyskanych na boisku. Mianowicie zawodnicy „Sokoła" — Leszno: Hałas, Pujanek i Ratajczak, posiadający kl. „B" nie byli uprawnieni do startowania. „Sokół" — Leszno traci tymsamem pierwsze miejsca w sztafetach 4×100 i 4×400 m, drugie na 200 m, w skoku w wyż, o tyczce, trzecie miejsce w pchnięciu kulą i piąte w rzucie dyskiem. Wobec dokonanych zmian punktacja przedstawia się następująco: 1) Warta 176 pkt., 2) AZS — 88 pkt., 3) Sokół — Poznań 33 pkt., 4) Sokół — Leszno 11 pkt.

Rekord Polski w trójskoku pobił Luckhaus z Białegostoku wynikiem 13.98.

O puhar Davisa

Drużyna holenderska bawi już od poniedziałku w Warszawie i pilnie trenuje na kortach „Legji". Wystąpi ona w podanym przez nas składzie jedynie co do podwójnej dopiero w piątek zapadnie decyzja, czy ma grać z Hughanem Timmer, czy też Lembruggen. Z Holendrów większe wrażenie robi jedynie Timmer swą wszechstronnością i techniką, natomiast pozostali nie wykraczają poza przeciętność, nie powinni też być groźni dla naszych przedstawicieli.

Przed olimpjadą

W skład obozu lekkoatletycznego, który przewidziany jest od 17 bm. do 15 czerwca, a może i dłużej na Bielanach wchodzą: Weissówna, Konopacka, Breuerówna, Schabińska i Manteuflówna. Pierwsze dwie — do dysku, ostatnie trzy — do biegów krótkich i z płotkami. Z pośród panów: Kusociński — biegi długodystansowe, Heljasz (kula i dysk), F. Mikrut (oszczep), Nowak skok w dal), Pławczyk (skok w wyż i dziesięciobój), Siedlecki (dysk).

RADJO

Programy radjofoniczne:

Czwartek, dnia 12 maja 1932 r.

Poznań (335 m) godz. **11.45** (Warszawa); godz. **12.15** (W); godz. **12.35** XXVI koncert szkolny z Warszawy; godz. **14.00** notowania giełdy; godz. **16.45** „Z ruchu wojskowego młodzieży" (wygł. p. I. Maleszewski); godzina **16.55** feljeton roln. pt. „Kalkulacja w tuczu trzody" (wygł. inż. Jerzy Borman); godz. **17.10** (W); godz. **17.35** muzyka klasyczna z Warszawy; godz. **19.15** rolnicza skrzynka radjowa; godz. **19.30** lekcja jęz. ang.; godz. **19.45** (W); godz. **20.00** (W); godzina **20.15** koncert muzyki kameralnej; wyk.: Olga Karpacka (fortepian), Czesław Kamionka (skrzypce); godz. **21.10** audycja utworów Michała Świerzyńskiego w wyk. ork. 57 p. p. pod dyr. por. A. Szałkowskiego; godz. **21.35** (W); godz. **22.30** (W); godz. **22.35** komunikaty.

Warszawa (1412 m) godz. **11.45** codzienny przegląd prasy polskiej; godz. **12.15** „Polskie nawozy potasowe z uwzględnieniem nowych poglądów na rolę potasu", wygł. prof. dr. M Górski; godz. **12.35** poranek szkolny z Filh Warsz.; wyk.: Ork. Filharmonji pod dyr. J. Ozimińskiego, A. Szlemińska (sopran), T. Zygadło (skrzypce) i Wł. Raczkowski (akompanjament); słowo wstępne wypowie Stefan Natanson; godz. **14.45** muzyka lekka z płyt; godz. **15.15** komunikat L. O. P. P.; godz. **15.25** odczyt pt. „Bitwa polskiej marynarki wojennej pod Czarnobylem", wygł. p. K. Taube; godzina **15.50** program dla dzieci: a) „Obrazek J. Porazińskiej pt. „W lesie, gdzie buczyna — miś lekcje zaczyna". b) „Zagadki i szarady" podyktuje H. Ładosz; godz. **16.20** francuski (kurs średni); godz. **16.40** odezwa Polskiego Tow. Szpitalnictwa z okazji Międzynarodow. dnia Szpitalnictwa; godzina **16.50** pieśni w wyk. chóru kozaków z płyt; godz. **17.10** odczyt z cyklu wykładów ilustrowanych przez wydawnictwo „Świat przez Radjo"; godz. **17.35** muzyka klasyczna; wyk.: Ork. P. R. smyczkowa pod dyr. J. Ozimińskiego oraz H. Kukielówna i M. Olgibianka (fort.): godz. **19.15** kom. roln. Min. Roln.; godz. **19.30** wiadomości sportowe; godz. **19.35** wesołe monologi (płyty); godz. **19.45** prasowy dziennik radjowy; godzina **20.00** feljeton p. t. „Bardzo przyjemne miasto", wygł. p. T. Nittman; godz. **21.15** muzyka lekka; wyk.: Ork. P. R. pod dyr. St. Nawrota i T. Faliszewski (piosenki), akomp. L. Urstein; godz. **21.35** słuchowisko podług Prusa pt. „Katarynka"; godz. **22.20** dodatek do prasowego dziennika radjowego; godz. **22.25** komunikaty; godz. **22.30** muzyka taneczna.

Programy zagraniczne. Koenigswusterhausen (1635 m) 20.00 tr. z Hanoweru; **Motala** (1348 m) i **Sztokholm** (435 m) 20.00 koncert; **Budapeszt** (550 m) 19.15 pieśni węgierskie, 20.15 słuchowisko; **Wiedeń** (516 m) 20.00 pieśni ludowe, 20.20 arje i pieśni, 21.00 słuchowisko; **Beromuenster** (459 m) 20.00 tr. koncertu z Bazylei; **Rzym** (441 m) 20.45 koncert, 21.30 słuchowisko, poczem dalszy ciąg koncertu; **Bukareszt** (394 m) 20.00 koncert, 20.45 pieśni Haendla.

WENTA - KONCERT.

Grono Obywateli przy kościele Pana Jezusa urządza dnia 15 maja b. r., w pierwsze święto Zielonych Świąt, po południu, w Ogrodzie Bractwa Kurkowego w Szelągu wielką wentę na rzecz odnowienia kościoła Pana Jezusa w Poznaniu przy ul. Żydowskiej. Ciekawy program obejmuje wiele niespodzianek. Każdy biorący udział w tej wencie nietylko sam będzie zadowolony, ale wobec tak ważnej sprawy, służącej do odnowienia kościoła, przyczyni się do dalszego odnawiania, nad którem pracę już rozpoczęto. Apelujemy przeto do gorących serc naszego grodu, aby swym licznym udziałem w koncercie zadokumentowali ofiarność, jaką każdy powinien złożyć na ten szlachetny cel Kościół Pana Jezusa należy do starych zabytków miasta Poznania, przeto obowiązkiem każdego obywatela jest dbać o historyczne pamiątki, które są zawsze wielce cenione dla przypomnienia minionej przeszłości. —

Spieszmy więc gremjalnie do ogrodu Bractwa Kurkowego 15 maja na wielki koncert, bogato urozmaicony atrakcjami, a przez to powiększymy fundusz na odrestaurowanie pięknego kościoła.

Bilety wstępu tylko 30 gr., dzieci do lat 14 wstęp wolny. zw 14636/7

Dziś, w środę, w auli uniwersyteckiej koncert a capella POZNAŃSKIEGO CHÓRU KATEDRALNEGO.

W ostatniej chwili przypominamy o rzadkiej uczcie artystycznej, którą nam dziś przygotował X. Dr. Gieburowski ze swoim Chórem Katedralnym.

Chór ten należy do bardzo rzadkich zjawisk nietylko na terenie całej Polski, a to dzięki bardzo wysokiej kulturze, której już nieraz byliśmy świadkami.

Z okazji zeszłorocznego występu Poznańskiego Chóru Katedralnego w Pradze Czeskiej, wyraził się recenzent „Narodni Osvobozeni" w następujący sposób:

„Porównując występ Chóru Sykstyńskiego, który niedawno koncertował w Pradze, pierwszeństwo musimy oddać pod wieloma względami Poznańskiemu Chórowi Katedralnemu, a to pod względem czystości prawie absolutnej w intonacji, oddziałującej głęboko. Możemy Wielkopolsce chóru tego pozazdrościć, ponieważ właśnie w tym kierunku nie posiadamy nic podobnego".

Współudział w koncercie bierze organista katedralny, p. Józef Pawlak, który odegra kilka utworów na organy J. S. Bacha.

Bilety do nabycia w składzie cygar A. Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20, w cenie 1 do 3 zł. Wieczorem od godziny 7 przy wejściu na salę. Bilety zniżkowe dla młodzieży w cenie 0,75 zł przy kasie wieczornej. zp 14539

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **I. Harcerski Hufiec Męski.** Zbiórka kursu dla zastępowych w środę, dnia 11 bm. o godz. 20 w szkole powszechnej św. Marcin 35.

— **Kółko Wycieczk. Muzyczne im. Mozarta.** Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się w środę 11 bm. o godz. 20 w lokalu klubowym przy ul. Masztalarskiej 7.

— **„Męski Chór Seraficki" przy kościele OO. Franciszkanów** w Poznaniu. Miesięczne zebranie odbędzie się 11 bm. o godzinie 20 na salce przy ul. Franciszkańskiej 2. I ptr.

— **Tow. Entomologiczne w Poznaniu.** Miesięczne zebranie odbędzie się w czwartek, 12 bm. o godz. 19 w lokalu p. Jarockiej. ul. Masztalarska 8 a

— **Wydział Metalowy Tow. Młodych Przemysłowców.** Zebranie w czwartek, 12 bm. o godz. 20 w lokalu p. Jarockiej, ul. Masztalarska 8.

— **Ognisko Polek.** Zebranie dyskusyjne odbędzie się w czwartek 12 bm. o godzinie 19 na sali „Adrji" wejście Aleje Marcinkowskiego 23.

— **Zarząd Koła byłych uczennic gimnazjum im. Gen. Zamoyskiej** prosi wszystkie byłe uczennice o liczny udział w pogrzebie ś. p. Zofji Milerówny. Zbiórka przed pogrzebem w czwartek 12 bm. o godz 16.30 na ul. Ludgardy

— **Koło Rodzicielskie przy XII. szkole powsz.** Zebranie odbędzie się 12 bm. o godz. 19 Na porządku obrad m in. referat p. dr. Gorgolewskiej „Współpraca szkoły z domem rodzicielskim".

K. P. H. im. Bolesława Chrobrego. Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek 12 bm. o godz. 20 w harcówce. Wolnica nr. 1

— **Stow. Młodzieży Polskiej pod wezwaniem św. Alojzego, Poznań - Fara.** Zebranie plenarne odbędzie się 12 bm o godzinie 19,30 na sali OO. Jezuitów przy ul. Dominikańskiej 8. Na porządku obrad sprawa obchodu naszego jubileuszu.

— **Tow. Przyjaciół Harcerzy przy XII. Druż. Harc.** Zebranie plenarne odbędzie się 12 bm. o godz. 19,30 w szkole przy ul. Kosynierskiej.

— **Stow. Porządku Publicznego dziel. IV. Wilda.** Plenarne zebranie odbędzie się w czwartek 12 bm. o godz. 19 w lokalu p. Figla. Wierzbięcice 27. Referat wygłosi p. Jeske.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 10 maja 1932 r.

Czesław Wojciechowski 2 l. 11 m 15 d. Zofja Muellerówna, emer. prof. gimn., 35 l. Salomea Rebertowa z d. Świątkiewiczówna, wdowa, 74 l. Marjan Niewiada, emer. nauczyciel, 68 l. Marja Walkowiakowa z d. Rybarczykówna, wdowa, 79 l. Franciszek Ciszewski, woźny, 38 l. Alfred Morkowski 1 m. 11 d. Wiktorja Tomaszewska z d. Łąkowska, wdowa, 68 lat. Cecylja Stammowa z d. Bogdańska, wdowa, 79 l.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: M. P. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalszą opiekę, 3 zł; — N L., Bnin, z podziękowaniem za otrzymaną łaskę z prośbą o zdrowie 10 zł; — K. L. z Poznania na uproszenie o przetrwanie w maturze 2 zł; — H. P. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 2 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 447 zł.

Na Tow. „Caritas": A. Bzowski, Warszawa, 0.65 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 190,65 zł.

SKRZYNKA DO LISTÓW

— **P. Owsianowski.** Jak stwierdziliśmy, nie jest to ten sam. (K)

— **St. Szym. 1.** Nie znamy takich podręczników. O ile wiemy, potrzebne są odpowiednie urządzenia techniczne. (K)

— **Stały Czytelnik nr. 2000.** Nie wiemy. Niech Pan się zapyta w Pow. Kom. Uzupełnień (K)

— **K. R. 5.** Owszem, musiałby zapłacić zaległości a towary względnie urządzenie podlegałyby zajęciu. Nabywca miałby słuszną pretensję do Pana i mógłby ją wyskarżyć sądownie (K)

— **L. K.** Jest dyrektorem koncernu węglowego „Robur" w Katowicach. (K)

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

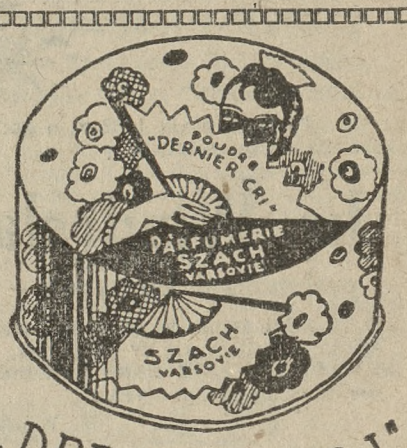

„DERNIER CRI"

SZACHA

to doskonały puder, ściśle przylegający do twarzy o miłym i subtelnym zapachu. Polecam również wody kwiatowe perfumy i mydła o zapachu „DERNIER CRI"

nw 9827

Zbyszki, Wojtki, Janki, Krysie, Halinki i Basie! — odwiedźcie nas w Zoologu!!

zw 14634/5

Dnia 10 maja r. b., o godz. 4,15 po poł. zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, w 68 r. życia, mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy i troskliwy ojciec, teść, dziadek, brat, szwagier i wuj, ś. p.

Kazimierz Sporakowski

mistrz piekarski.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, 13 maja, o godz. 5 po poł. z Zakładu św. Józefa na cmentarz św. Marciński przy ul. Bukowskiej.

W ciężkim smutku pogrążeni

Poznań, Półwiejska 40.

żona, dzieci i rodzina.

zw 14630

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

Msza św. za duszę ś. p. Zmarłego odbędzie się w sobotę, 14 w kościele św. Marcina o godzinie 8.

Dnia 10 maja 1932 r., o godz. 4-tej rano, zasnął w Bogu, opatrzony św. Sakramentami, ś. p.

ks. Władysław Czarnecki

proboszcz w Murzynnie – dziekan Dek. gniewkowskiego

w 71 roku życia, w 44 kapłaństwa. Eksportacja z domu żałoby do kościoła odbędzie się w czwartek, dnia 12 b. m., o godz. 5 po południu. Nazajutrz o godz. 10-tej nabożeństwo, poczem złożenie zwłok na miejsce wiecznego spoczynku.

W imieniu w smutku pogrążonej rodziny

dw 3580

brat.

Murzynno, p. Gniewkowo, Miłosław, Poznań, Gniezno, Słobódka.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

Dnia 10 b. m., o godz. 4-tej rano, zasnął w Bogu, opatrzony św. Sakramentami, ś. p.

ks. Władysław Czarnecki

proboszcz w Murzynnie, dziekan dekanatu Gniewkowskiego

w 71 roku życia, a w 44 roku kapłaństwa. Eksportacja zwłok do kościoła odbędzie się w czwartek, dnia 12 b. m., o godz. 17-tej, a nabożeństwo żałobne i pogrzeb nazajutrz, o godz. 10-tej rano.

Czcigodnych Konfratrów proszą o memento

dw 3578

Księża Dekanalni.

Ś. p.

Marya z Czarneckich Romanowa Bnińska

z Dżuryna

Dziecko Maryi

wielokrotnie opatrzona Sakramentami św., zmarła dnia 11 maja b. r., po długich i ciężkich cierpieniach, znoszonych z anielską cierpliwością i pokornem poddaniem się woli Bożej.

Krewnych, Przyjaciół i Znajomych uprasza się o modlitwy za Jej duszę.

Pw 18231-55.81

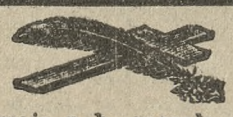

W poniedziałek, 9 maja r. b., zasnęła w Bogu ś. p.

Zofja Millerówna

prof. Państw. Gimn. im. Gen. Zamoyskiej.

Ś. p. Zmarła pracowała w naszem Gimnazjum od chwili jego powstania; będąc wzorem obowiązkowości i gorliwości, zjednała sobie wdzięczność i pełne uznanie przełożonych. Dzięki wysokim zaletom charakteru i serdecznemu oddaniu się młodzieży zaskarbiła sobie jej miłość i szczere przywiązanie.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 12 b. m., o godz. 17-tej, z kaplicy Szpitala Miejskiego na cmentarz św. Marciński przy ulicy Bukowskiej.

Nabożeństwo za duszę drogiej Zmarłej odprawi się w piątek, 13 b. m., o godz. 8-mej, w kaplicy Sióstr Karmelitanek przy ul. Niegolewskich.

zw 14632

Dyrekcja Państwowego Gimn. im. Gen. Zamoyskiej.

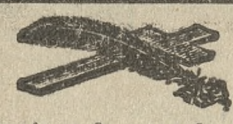

W poniedziałek, 9 maja r. b., zasnęła w Bogu nasza droga koleżanka, ś. p.

Zofja Millerówna

prof. Państw. Gimn. im. Gen. Zamoyskiej.

W ś. p. Zmarłej żegnamy z głębokim żalem nietylko serdeczną i gorliwą współtowarzyszkę pracy, lecz także człowieka, który swemi zaletami umysłu i serca pozyskał uczucia naszej szczerej przyjaźni.

Przełożona dr. Irena Hoppówna i Grono Profesorskie Państw. Gimn. im. Gen. Zamoyskiej.

zw 14633

W poniedziałek, dnia 9 b. m., zmarła nasza ukochana profesorka, ś. p.

Zofja Millerówna

Straciłyśmy w Niej drogą przewodniczkę i najlepszego przyjaciela. Na zawsze zachowamy o Niej wdzięczną pamięć.

Byłe uczennice

Państw. Gimnazjum im. Gen. Zamoyskiej.

Poznań, dnia 11. V. 1932 r.

zw 14628

Dnia 10 maja 1932 r. zasnęła w Bogu, na udar serca, opatrzona Olejami św., nasza najukochańsza matka, teściowa, babka, siostra i ciocia, ś. p.

z Łukomskich

Wiktorja Tomaszewska

przeżywszy lat 69. Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 13 b. m., o godzinie 17-tej, z cmentarza parafjalnego OO. Zmartwychwstańców.

W ciężkim smutku pogrążeni

zw 14638

dzieci, wnuki i rodzina.

Najstarszy Zakład Pogrzebowy P. Piasecki. Poznań. Klasztorna 14. telefon 27-69

†

Dnia 10 b. m. zmarła po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najukochańsza matka, babka, teściowa i bratowa, ś. p.

Marja z Kapelskich Simoni

Nabożeństwo żałobne odbędzie się dnia 13-go b. m., o godz. 8-mej, w kościele Zmartwychwstania Pańskiego na Wildzie. Pogrzeb o godzinie 15-tej z cmentarza na Górczynie.

zw 14639 W smutku pogrążona **rodzina.**

Poznań, Chodzież, dnia 11. 5. 1932.

†

Dnia 9 b. m., o godz. 2 po poł., zasnął w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., przeżywszy lat 68, nasz najukochańszy ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Marjan Nikodem Niewiada

emer. nauczyciel.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, 13 b. m., o godzinie 16-tej, z domu żałoby, Górna Wilda 95, na cmentarz parafjalny Zmartwychwstania Pańskiego.

zw 14 626 W ciężkim smutku pogrążona **rodzina.**

Poznań.

Przewielebnemu Duchowieństwu, Konwentowi Filistrów i Konwentowi Rycerskiemu K! Gdynia, Krewnym i Znajomym za serdeczne dowody współczucia, oraz złożone wieńce i liczny udział w pogrzebie naszego najdroższego męża i ojca, ś. p.

Wiktora Brodniewicza

składam serdeczne

Bóg zapłać!

zw 14627 **Żona z córeczką.**

W pierwszą bolesną rocznicę ś. p.

Aleksandra Bujwida

odprawioną zostanie

msza św.

w kościele parafjalnym na Łazarzu w piątek, 13 maja, o godzinie 9.30, o czem donosi Krewnym i Znajomym

zw 14625 **żona.**

Prywatna

Szkoła Przygotowawcza

4 klasowa przy zpw 14601

Zakładzie Dobroczynnym św. Elżbiety

w Poznaniu, ul. Łąkowa 4 b

przyjmuje zgłoszenia od godziny 13—14 w kancelarji przy ul. Łąkowej 4 b.

DYWANY i KILIMY

pozostałe z licytacji wyprzedaję w dalszym ciągu na Giełdzie Handlowej ul. Stawna 13 przy ul. Wronieckiej.

Władysław Wojciechowski,

uprawniony licytator i taksator ul. Stawna 13. — Tel. 28-08

Pw 18 228-55,80

SAMOZATRUCIE

NA TLE WĄTROBY.

SAMOZATRUCIE bywa przyczyną wielu dolegliwości (bóle artretyczne, łamanie w kościach, bóle i zawroty głowy, wzdęcia, odbijania, bóle w wątrobie, niesmak w ustach, brak apetytu, swędzenie skóry, skłonność do obstrukcji, plamy, zmarszczki i wyrzuty na skórze, skłonność do tycia, podenerwowanie i bezsenność, nerwowe bicia serca, mdłości, język obłożony). TRUCIZNY wewnętrzne wytwarzające się we własnym organiźmie, zanieczyszczają krew, niszczą organizm, i przyśpieszają starość. Choroby z samozatrucia i złej przemiany materji LECZĄ NIE LEKARSTWA A KREW CZYSTA. Wątroba i nerki są organami oczyszczającemi krew i soki ustroju. Najracjonalniejszą i zgodną z naturą kuracją jest unormowanie czynności wątroby i nerek, 20-letnie doświadczenie i najwyższe odznaczenia wykazały że zioła lecznicze

„CHOLEKINAZA" H. Niemojewskiego

jako żółcio-moczopędne są jedynym naturalnym czynnikiem odciążającym soki ustroju od trucizn własnych i zapewniającym szybki powrót do zdrowia

Bezpłatne broszury Dr. med. T. NIEMOJEWSKIEGO otrzymać można w labor. fiz.-chem. „CHOLEKINAZA" H. NIEMOJEWSKIEGO, Warszawa, N.-Świat 5- (1.) na prowincję wysyłka pocztą.

nw 10 448

Oficer rezerwy przyjmie przedstawicielstwo

węgla górnośląskiego i koksu na woj. Poznańskie, Pomorskie, Łódzkie lub inne. Mam szerokie znajomości wśród ziemian, kół rolniczych z własną lokomocją. Łask. zgłosz. firm: Kurjer Poznański zw 14623

Dnia 10 maja w nocy zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa matka, babka i teściowa, ś. p.

Weronika Kochowiczowa

z domu **Sworacka**

przeżywszy lat 67. Eksportacja zwłok odbędzie się w piątek, dnia 13 maja b. r., o godz. 10-tej przed poł. do kościoła parafjalnego w Prochach.

W ciężkim smutku pogrążeni

zw 14 631 **dzieci i wnuki.**

Prochy, Poznań, Szamotuły, Krzywiń.

Wyciąć

Szczęście i dobrobyt przez

LOSY

I. Klasy 25. Polskiej Państw. Loterji Klas.

Główna wygrana 1 000 000 złotych

oprócz tego 211 premi i wygranych po **złotych 300 000, 150 000, 100 000, 75 000**

Co drugi los wygrywa.

1/4 losu 10 —	1/2 losu 20,—	1/1 los 40,—

Próbuj i Ty natychmiast szczęścia Swego w najszczęśliwszej i znanej kolekturze

Juljana LANGERA, Poznań

Centrala: Sew. Mielżyńskiego (Hotel Monopol) Oddział: Wielka 5.

Tel. 31-41, 16-37. P. K. O. 212.475.

Zamówienia piśmienne załatwia się odwrotną pocztą.

Zamówienie

Niniejszem zamawiam do I. Kl. 25 P. Lot. Państw

..... 1/4 **losu po 10,- zł**

..... 1/2 **losu po 20,— zł**

..... 1/1 **los po 40,— zł**

Należytość uiszczę natychmiast po otrzymaniu losów blankietem nadawczym P. K. O. przez firmę załączonym.

Imię i nazwisko .....

Dokładny adres .....

nw 10 112

Wyciąć

Ciągnienie 19 i 20 maja 1932 r.

Ciągnienie 19 i 20 maja 1932 r.

Poszukujemy

do natychmiastowego objęcia stanowiska zaufanego w Łodzi, bardzo

zdolnej i reprezentacyjnej pani

w wieku od 30—35 lat, władającej poprawnie językami polskim i niemieckim, która zna dokładnie sprzedaż kapeluszy męskich i umie samodzielnie dysponować.

Zgłaszające się panie, prosimy o nadesłanie fotografji, odpisu świadectw i żądane wynagrodzenie do firmy

KAROL GEOPPERT

zw 14620 **Sp. Akc. ŁÓDŹ, Podleśna 3.**

Swiatowa firma

poszukuje bardzo

energicznego zdolnego urzędnika

posiadającego dużą rutynę oraz dokładną znajomość procedury sądowo-egzekucyjnej. Wymagana gwarancja lub poręczenie. Szczegółowe oferty z podaniem życiorysu, referencji oraz żądanego wynagrodzenia należy składać do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **zw 14 640.**

Przemysłowy

teren budowlany

w Poznaniu lub na przedmieściach, 2500 — 5000 m. kw., z dogodnym dojazdem do bliskiego dworca lub też z bocznicą kolejową, ewentl. 4 piętrowy budynek fabryczny, conajmniej 12×20 m. powierzchni z możliwością do budowania **poszukuje się celem kupna.**

Oferty pod **3110 do Biura Ogłoszeń Kosmos, Zwierzyniecka 6.** nw 104 2

Na raty

miesięcznie 20 zł

EXPRESS

Kromczyński, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 5.

Agenci do sprzedaży maszyn do szycia potrzebni.

Pw 12 019-14.82

KRYNICA SOPLICOWO

Pensjonat i zakład dietetyczny

DR. E. ZARZYCKIEGO

Ceny na maj, czerwiec znacznie zniżone.

dw 3 545

KRYNICA

KRÓLOWA ZDROJÓW POLSKICH

560 m. n. p. m. — Frekwencja 35 000 rocznie.

Sezon letni od 1 maja. Ceny znacznie zniżone

3-tyg. pobyt wraz z leczeniem 1 osoby od 250 zł. Słynne szczawy żelazisto ziemne do picia i kąpieli. Najsilniejsza szczawa alkaliczna Europy „ZUBER". Kąpiele Borowinowe. Zakład przyrodo-leczniczy. **Ordynuje 60-ciu lekarzy** Po 10 dniach pobytu 50% zniżka w przejeździe kolejami. Wspaniały park. Stałe koncerty. Teat. Kino dźwiękowe. Dancingi. — Wycieczki w przepiękne górskie okolice. Urzędnicy państw. i samorządowi korzystają ze znacznych ulg. Informacji udziela odwrotnie Komisja zdrojowa.

dw 3 544

SKŁAD

branży technicznej w dobrym punkcie Bydgoszczy, dobrze zaprowadzony, za 1/3 wartości **zaraz za gotówkę do objęcia.** Oferty do **„Par"**, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. **19,50** Pw 18223/19,55

OKAZYJNA DZIERŻAWA.

W miejscowości kąpieliskowej nad otwartem morzem, w Chłapowie, jest do wydzierżawienia restauracja bez mebli. Gmach jednopiętrowy z 3 obszernemi pokojami na piętrze i 3 pokojami na parterze, piwnicą, salą do zabaw oraz chlewami. — Budynek okazały, dogodnie położony. Oferty składać do Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Pucka w Pucku. dw 3590

Noże i widelce

Łyżki i łyżeczki
Młynki do kawy
Żelazka do prasowania
Wagi kuchenne
Wanny do prania
Garnki aluminjowe
Łóżka żelazne
Karnisze do okien

poleca korzystnie

JAN DEIERLING

skład żelaza

Poznań, Szkolna 3

Tel. 35-18 i 35-43.

Pw 11 973-19.61

Willę

lub parcelę w okolicy ul. Grunwaldzkiej, Ostroroga, **kupię za gotówkę.** Zgłoszenia piśmienne do „Par" Al. Marcinkowskiego 11 pod **nr. 1935.** Pw 18211-1935

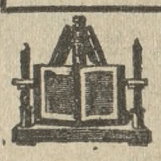

Oprawy książek

wszelkiego rodzaju

Introligatornia drukarni Toruńskiej T. A. w Toruniu ul. św. Katarzyny 4.

GDYNIA

NIERUCHOMOŚĆ z ZABUDOWANIAMI

jak willa, magazyny i garaże, położone w śródmieściu, naprzeciwko dworca towarowego, natychmiast na korzystnych warunkach do sprzedania. Posesja nadaje się na wszelkiego rodzaju przedsiębiorstwa handlowe względnie transportowe lub t. p. (dotychczas przedsiębiorstwo budowlane). Oferty kierować do Fabryki Papy Dachowej „Starogard" Centrala w Gdyni, ul. 10 Lutego. zw 14583

Zarządca Masy Konkursowej Huta Szklana w Sierakowie n. W. (Poznańskie) zamierza

wydzierżawić Hutę Szklaną

na przeciąg 3 lat. Oferty z podaniem warunków proszę złożyć do 20 maja r. b. w zamkniętych kopertach na moje ręce. Obejrzenie huty przez interesantów na miejscu jest każdego czasu dozwolone. Huta w Sierakowie jest położona tuż nad torem kolejowym Sieraków—Poznań, ma wszelkie dane wchodzące w zakres przedsiębiorstwa.

Putz, zarządca masy upadłościowej f-y Huta Szklana Jasielski i Lubiński Sp z o. o. w Sierakowie.

dw 3597

II. NN. 1/32. **Firmie Stanisław Mazer, Oborniki,** udziela się odroczenia wypłat na przeciąg trzech miesięcy, t. j. do dnia 7 sierpnia 1932 r., a nadzorcą sądowym mianuje się dyrektora banku Tadeusza Sobola z Obornik. Oborniki, dnia 7 maja 1932 r. **Sąd Grodzki,** nw 10203

Właściciel realności Brunon Bayer w Poznaniu, Skarbowa 8, zastąpiony przez adwokata Cichowicza w Poznaniu, wniósł o pozbawienie mocy listu hipotecznego, utworzonego dla hipoteki, zapisanej w księdze wieczystej Poznań - Jeżyce karta 800 w dziale III pod liczbą 2 w kwocie 1.100 mk. dla adwokata Juljusza Feusta w Monachjum. Posiadacza listu wzywa się, aby się zgłosił w podpisanym Sądzie, pokój 69, najpóźniej w terminie wywoławczym, wyznaczonym na dzień 30 września 1932 r. godz. 12 i przedłożył list, gdyż w przeciwnym razie list zostanie pozbawiony mocy. Poznań, dnia 27 kwietnia 1932 roku. **Sąd Grodzki.** nw 10205

Walenty Kaliski, przemysłowiec w Poznaniu, ul. 27-go Grudnia 14, zastąpiony przez adwokata Iżyckiego w Poznaniu, wniósł o umorzenie weksla na 400 złotych, podpisanego przez Stanisława Sierszyńskiego w Poznaniu, ul. Siemiradzkiego 11, bez daty płatności. Posiadacza tegoż weksla wzywa się, aby najpóźniej do 30 września 1932 r. godz. 12 w podpisanym Sądzie, pokój 69, zgłosił się i okazał weksel, w przeciwnym razie Sąd wyda orzeczenie umarzające weksel. Poznań, dnia 25 kwietnia 1932 roku. **Sąd Grodzki.** nw 10206

Wielka Licytacja Obuwia

Z powodu likwidacji sprzedaję w piątek, 13-go, oraz w sobotę, 14 maja, od godz. 11 do godz. 17, przy ul Gołębiej 6, na odpowiedzialność interesanta najwięcej dającemu za gotówkę:

kilkaset par różnego obuwia damskiego, męskiego oraz dziecięcego. Pw 18230-19,64

Taksy bardzo niskie.

Brunon Trzeczak

zaprzysięż. i ustanowiony rzeczoznawca i aukcjonator na Województwo Poznańskie. ul. Wroniecka 4. tel 2126 i 3175.

PRZETARG PUBLICZNY

W sobotę, 14. 5. 1932 r., o godz. 12-tej, ul. Towarowa, podwórze firmy C. Hartwig, sprzedam publicznie najwięcej dającemu:

kilka skrzynek wódek, win i likierów krajowych i zagranicznych. nw 10222

W. Trzeciak, kom. sądowy Poznań, ul. Młyńska 3, tel. 51-18

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W piątek, dnia 13 maja b. r., o godz. 11-tej, przy ul. Wolnica 2, odbędzie się sprzedaż za natychmiastową zapłatą:

fortepianu, wagi automatycznej „Berkel". maszyny do haftowania, maszyny szewskiej, 2 kas do pieniędzy, stołu rozciąganego, 6 stołów restauracyjnych, bufetu, kredensu, szafy do rzeczy. 2 szyfonierek, 3 kanap, 6 krzeseł, 2 foteli, biurka, lustra, radjoaparatu, walizy, 3 szaf do akt, obrazu, szafki, 3 chodników, 10 taboretów, 2 powózek, 4 warsztatów stolarskich, 2 nowych stolików, leżanki, silnika ¼-konnego, windy do cegieł, piły do metalu, platformy, 2 sit do piasku, garderoby męskiej oraz większej ilości atramentu i innych drobnych przedmiotów. nw 10451

Obejrzeć można 15 minut przed sprzedażą.

Poznań, dnia 4 maja 1932 r.

MAGISTRAT XIII/5.

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Najszczęśliwsze
losy poleca Kedziora kolektura. Poznań Sieroca 5/6. zdw 47 926

Maszynę
do pisania walizkową okazyjnie sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 57 829

Dom - willę
nową dochodową wolną od podatku i stempla sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdw 55 654

„Antyki"
meble używane sprzedaje, kupuje Wielkie Garbary 39. Pw 18 108-54,496

W. Czysz
Szkolna 11
urządzam wyprzedaż zapasów pochodzących z zlikwidowanej filji po cenach znacznie zniżonych. Pw 14 007-17.23

Kapelusze
modne najtaniej sprzedaje Cegłowski. Pocztowa 5. nw 10 182

Rowery
„Łucznik" i innych marek od zł 200 gotówką ratami. Rymkiewicz. Wielkie Garbary 9 dw 3 383

Sprzedam
pianino czarne krzyżowe. Marcina 5. m. 13. zdw 57 739

Majątek
300 morgowy prywatny jednym planie przy mieście powiatowem na sprzedaż. Piotrowski Poznań. Szamarzewskiego 1. zdw 57 859

Koszule
na miare wykonuje, materjały własne. Cegłowski. Pocztowa 5 nw 10 181

9.— zł
metr przestrzenny. dębowe drzewo opałowe, zrzynki, duży kosz 1,— złoty sprzedaje Nowacki, Spichrzowa 23. tel. 7195 dw 3560

Gramofony — Płyty
Przybory — Naprawy
najtaniej u fachowca „Kastor" św. Marcin 55. dw 3497

Konwie
do mleka nowe. „Marko" od 10 do 40 ltr. tanio. — Markowski. Mielżyńskiego 23 II. tel. 52-43. Pw 14 131-16.144

Motocykle
Motosacoche modele 1932 sprzedaje. Ceny zniżone. Koszczyński. Ogrodowa 15/16. Pw 13 096-16.42

Biżuterja
okazyjnie bardzo tanio. Antykwarnia. Aleje Marcinkowskiego 28. Pw 16 025-18,83

Parcele
budowlane — leśne wraz drzewostanem. 6 km od Poznania. tanio dogodne warunki. Informacje Biuro Majętności. Aleje Marcinkowskiego 19. brama. prawo. Pw 13 097 54.394

Skład
kolonjalny w dobrem miejscu. dobrze prosperujący sprzedam. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 57 810

Radjo
3 lampowe 65 złotych. Ratajczaka 13. mieszkanie 6. zdw 58 126

Pierwszorzędne gospodarstwo
blisko Poznania. 86 mórg buraczanej ziemi. nadkompletnym inwentarzem. zabudowanie prima. dom pięciopokojowy. dwumorgowym ogrodem. 31 000. wpłaty 12 tys. sprzedam. Nowak. Poznań. Kramarska 15. telefon 16-89. zdw 58 196

Samochód
na biegu sprzedam. „Dakla". Dąbrowskiego 83. zdw 58 178

Najtańsza
polska maszyna do szycia „Tatra" pierścieniowa 320 gotówką. 20 lat gwarancji. Pokaz i sprzedaż główna S. Fligierski & Co., Poznań. św. Marcina 23. zdw 58 186

Skład
warzywa. nabiału przy św. Marcina do sprzedania. Adres Kurjer Poznański zdw 58 088

Skład cukierków
1.500 złotych sprzedam z towarem. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 56 768

Samochód
Minerva 8/40 limuzyna w doskonałym stanie sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 194

Szpic
biały (suczka) sprzedam. Szymkowiak. Piotra Wawrzyniaka 41 zdw 57 971

Słomę — siano
prasowane luźne oraz ziemniaki jadalne wagonowo natychmiast dostarczam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 57 964

Prawdziwa okazja
Sprzedam dom piętrowy większem mieście na prow. Wlkp. położony w rynku najlepszem miejscu handlowem. istnieje 50 lat. dobrze zaprowadzony skład bławatów. konfekcji. Cena włącznie towarem 40 000. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 963

Dolary
złote sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 957

Dom
z ogrodem sprzedam w Kórniku 7 ubikacyj za 12 tysięcy. Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdw 57 954

Gramofon
szafkowy 22 płyt tanio sprzedam Podgórna 13. mieszkanie 2. zdw 57 944

2 sztucery
Bractwa Kurkowego sprzedam. Podgórna 13 mieszkanie 2. zdw 57 943

W. Groszkiewicz, Poznań
ul. Wrocławska 3 tel. 22 55 poleca muśliny wełn. od 2.75 — woale w pięknych deseniach od 2.50 jedwabie najnowsze wzory w pasy na suknie i bluski Materjały wełn. modne kolory na suknie. kostjumy i płaszcze — Materjały męskie na ubrania i płaszcze. Hurtownie i detalicznie. Za gotówkę 10 % rabatu. Pw 12 022-14,109

Przy zakupie mebli
przekonaj sie na Jezuickiej 11, że najtaniej i najrzetelniej. Nikodem Żytkowiak. zdw 51 644

Szamotkę
cegłę 12 000 po 6 gr sprzedam. Poznań Małeckiego 21. I. m. 3. zdw 57 925

Pas
skórzany wymiaru 870 cm. 22 cm 7 m/m tanio sprzedam. Poznań. Małeckiego 21. I. m. 3. zdw 57 926

Samochód
sportowy „Cabriolet" mało używany tanio za gotówkę lub hipotekę sprzedam. Poznań. Małeckiego 21 I. mieszkanie 3. zdw 57 924

Sprzedam
nową suknię modelową balową. wieczorową. Wrocławska 19. m. 5 zdw 57 922

Sprzedam
nowy stolik maniceur czterech nóżkach. Wrocławska 19. m. 5. zdw 57 921

Smoking
sprzedam. Kanałowa 4 mieszkanie 4. od 6—7. zdw 57 913

Skład
wraz z urządzeniem na Ratajczaka przy Placu Wolności do odstąpienia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 57 996

Nadzwyczajna
okazja taniego kupna biżuterji z powodu wyjazdu. Bijoux d'occasion. Poznań. Fr. Ratajczaka 2. zdw 57 995

Teren
mój dwumorogowy korzystnie na Sołaczu położony sprzedam tanio mała zaliczka. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 57 991

Zakład
fryzjerski w powiatowem mieście rynku bardzo korzystnie na sprzedaż. Adres Kurjer Pozn. zdw 57 977

Maszynę
krawiecką siodlarską wyściełane materace. Różana 23. m. 5. zdw 57 972

Skład
galanterji skórzanej dobrze zaprowadzony centrum Poznania do sprzedania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 58 029

Wózek
dziecięcy sprzedam. Zielona 3. m. 21. zdw 58 078

Pianino
sprzedam Wierzbięcice 6. mieszkanie 6. zdw 57 743

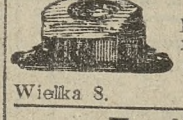

Kapelusze
Hückla po znanych niskich cenach sprzedaje Pietrzykowski. Wielka 8. Pw 18 219-13.117

Kawiarnię
sprzedam Wiadomość Kawiarnia. Dąbrowskiego 79. zdw 58 077

Samochód!
ciężarowy marki „Ford" sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 58 076

Skład spożywczy
towar. urządzenie. 2 pokojowe mieszkanie na sprzedaż. Adres Kurjer Poznański zdw 58 075

Wronki
dom. skład. 8 ubikacyj. ogród. główna ulica tanio sprzedam. Jan Swinka. zdw 58 067

Perferówkę
jak nowa sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 064

Motocykl
marki „Rex Acme" 500 ccm mało używany bardzo korzystnie na sprzedaż. Oferty przyjmuje Woźna 12. portjer. zdw 58 048

Restauracja
z wyszynkiem. bilardami. elegancko urządzona. bardzo dobry interes. uzdrowisko Inowrocław. sprzedam z powodu choroby. — Gorski. Inowrocław. Poprzeczna 16. Pw 18 224-64,130

Stylowy
salon, elegancki garnitur klubowy tanio sprzedam. Groblą 19. m. 9. zdw 58 253

Pościel
tanio sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 58 244

Restauracja
z mieszkaniem tanio do sprzedania. Oferty Kurjer Pozn. zdw 58 113

Wypożyczalnia płyt gramofonowych
zamiana. tania sprzedaż przebojów. Fa. Jarosz. ul. 27 Grudnia 3. Wały Zygmunta Augusta 10. zdw 58 097

W. Groszkiewicz, Poznań

ul. Wrocławska 3 hurt — detal poleca po cenach zniżonych dywany. imitacja perskich 175×250 od 42 zł. bouelé 175 × 250 od 125 zł. welur ang. prima 2 × 3 198 złotych linoleum. dywany i z metra chodniki od 1.75. Serwety pluszowe. gobelinowe. Inlety. stołowizna. płótna Pw 16 036-19,34

Parcele budowlane
Starołęka Wielka sprzedam 40 do 80 groszy metr. Zgłoszenia Klauziński mierniczy przysięgły. Poznań. Libelta 14. Pw 16 031/2-55.47/8

Cyna
ang. 100 % za bezcen do oddania Krzymiński Swarzędz. zdw 57 578/9

Sypialnie
sprzedaje najkorzystniej Stolarnia Rybaki 15. nw 8357/8

Wysadki
Rabarberu. szparagów. większych. mniejszych ilościach poleca Piliński Górczyn. przystanek końcowy 4 telefon 7006. zdw 56 135/6

Wózki dziecięce

najtaniej u M Pogorzelskiego — Poznań. Wodna 7. — Członek Spółdzielni „Kredyt". zdw 56 833/4

Cukiernię - Kawiarnię
dobrze prosperującą sprzedam w mniejszem mieście. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 968/9

Motocykl
z przyczepką New - Hudson — sprzedam. Dąbrowskiego 62. m. 3 zdw 58 024/5

Sprzedam
tanio stół rozkładany i derezynę. Wysoka 12. mieszkanie 20. zdw 58 121

Wózek
dziecięcy bardzo dobrym stanie tanio sprzedam. Jackowskiego 30. mieszkanie 3. zdw 58 123

Gramofon
szafkowy sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 58 085

Leżanka
tanio na sprzedaż. Chwaliszewo 64 skład towarów skórzanych. zdw 58 051

Rzeźnictwo
z mieszkaniem sprzedam. Palacza 32. zdw 58 169

Wózek
sportowy na paskach. granatowy na sprzedaż. Małeckiego 24a. mieszkanie 6. zdw 58 148

Skład
z mieszkaniem tanio do oddania. Adres Kurjer Poznański zdw 58 200

60 mórg
budynki murowane skład kolonjalny 18 000. wpłaty 10 000. Wały Królowej Jadwigi 2. mieszk. 2. zdw 58 228

Łóżko
białe zaraz sprzedam. Kruczyński. W. Garbary 23. wejście Dominkańska. zdw 58 251

Skład
mieszkaniem. towarem. maglem. ruchliwa ulica sprzeda Marsz. Focha 39. m. 17. zdw 58 233

Dom
nowy za 1 600 zł do sprzedania. mieszkanie wolne. Białkowski. Wroniecka 18. rw 5737/38

Pianino
tanio sprzedam. Kręta 6. m. 11. zdw 58 201

Piekarnia
dobrym stanie od gospodarza. mieszkaniem. natychmiast oddam. Zgłoszenia Sołtysiak. Prusa 18. zdw 58 229

Parcele
w najzdrowszej okolicy miasta do sprzedania. plany parcelacyjne i zezwolenie przez władze zatwierdzone. Zgłoszenia Bittner. Dąbrowskiego 79. rw 5 732

Rzeźnickie
urządzenie składowe warsztatowe ręczne. lodówka. wóz na 12 świń sprzedam razem lub oddzielnie. Oferty Kurejr Pozn. rw 5 726

Szyfonierka
mahoniowa. stół. bufet sprzedam zaraz tanio. Ul. Ogrodowa 16. II. p., m. 4. godz. 9—10 i 4—5. zdw 58 223

Szal
turecki 2½ mtr. długi sprzedam. Piekary 18. m 5. zdw 58 224

Jadalnię stylową
pięknie rzeźbioną bardzo tanio. Stolarnia. Bukowska 9. zdw 58 273

Porcelanę świąteczną
Kieliszki świąteczne
Szklanki świąteczne
najkorzystniej i najtaniej kupuje się tylko wprost Wroniecka 24 podwórze Hurtownia Porcelany zdw 58 277

Nieruchomość
położoną w Stobnicku powiat obornicki sprzedam bardzo korzystnie. Oferty do Kurjera Poznańskiego dw 3 592

Pianino
koncertowe tanio sprzedam. — Wskaże Kurjer Pozn. zdw 58 166

Biały
duży wózek dziecięcy. niklowany. w dobrym stanie sprzedam. Dąbrowskiego 88. m. 5. zdw 58 189

Głośniki
i głośnice nowoczesne za bezcen wyprzeda Bytner. Dąbrowskiego 79. zdw 58 194

Zakopane
115 000 gotówki. 80 000 reszta na 21 lat. 14 pokojowa murowana. komfortowa nowa umeblowana willa w centrum. ewentualnie wydzierżawię. Ernst. Warszawa. Wspólna 38/22. zdw 58 291

Autobus marki Ford
w dobrym stanie z podwójnemi kołami z roku 1930 sprzedam za rachunek innego również karoserje autobusową. Firma Mroczyński. Grudziądz. zdw 58 156

Zosi
życzeniem na imieniny to zegarek. pierścionek. Ceny od 10 zł. Chwiłkowski. św. Marcin 40. zdw 58 167

Willa
Puszczykowie 10 pokoi. cena 18 tysięcy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 58 141

Parcela
Puszczykowie 2 morgowa. cena 3 tysiące. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 58 142

Gramofon
tubowy. nadający się do ogrodu, gościńca sprzedam. Banaszyński. Kraszewskiego 3. jw)3163

Schröder'owski
fortepian bardzo tanio sprzedam. Wiadomość Kręta 21. II. dw 3 596

5 KUPNA

Pianino
względnie fortepian dobrej marki kupię oraz dobre skrzypce. Oferty do Kurjera Poznańskiego dw 3 561

Skrzynie
używane. próżne kupię. Oferty cena franko Poznań. F. G. Fraas Nast. wł. Wł. Kaiser ul. Wielka 14. Pw 18 198-19.10

Kupujemy
miód pszczelny. Woźniak i Kosicki. najstarszy Dom Delikatesów. Aleje Marcinkowksiego 7. zdw 57 612

Za bezcen
antyki. meble używane. Pocztowa 22. zdw 57 713

Wagę
wozową na 5 000 kilo kupię. Zgłoszenia cena Kurjer Poznański zdw 56 745

Wpłacę
25 tysięcy. Kupię majątek. dobra gleba. budynkami. inwentarzami. przy dworcu. szosie. lesie. wodzie lub inny objekt. interes przy mieście. Zgłoszenia Focha 111. Ziembo. zdw 56 977

Kupuję
wagonowo słomę. siano prasowane. luźne oraz ziemniaki jadalne. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 965

Kupię
obraz olejny św. Teresy długości do 80 cm. Oferty Kurjer Pozn. zdw 57 952

Rower
męski w dobrym stanie kupię. Dąbrowskiego 88. m. 32. zdw 57 948

Piekarnię
dobrze prosperującą domem mieście powiatowem kupię zaraz. — Oferty Kurjer Poznański zdw 57 941

Kupię
ciężarówkę do 1½ tonn. nowoczesna. dobrym stanie. za gotówkę. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 231

Parcelę
1 000 m przy Wierzbięcicach. Słowackiego. Dąbrowskiego Focha kupię Dokładne oferty i ceny do Kurjera Poznańskiego zdw 57 976

Aparat Leica
względnie komplet kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 58 018

Kupię rower
damski używany w dobrym stanie. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 009

Nabiału
większą ilość codziennie potrzebuję. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdpw 57 966

Kupię
belki żelazne profile do 18. Oferty z ceną Kurjer Pozn. zdw 58 115

Kupię
nowoczesną wysoką szafę żelazną Oferty Kurjer Pozn. zdw 58 053

Gospodarstwo
kupię blisko Poznania. dobre budynki. wpłaty 12 000. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 050

Maszyny
rzeźnickie kupię „Kuter. Wolf". Oferty Kurjer Pozn. zdw 58 062

Butlę stalową
od tlenu do 60 litrów kupię. — Oferty Kurjer Poznański zdw 57 920

Wagę decymalną
używaną 100 kilową kupię. Zgłoszenia telefon 32-34. zdw 58 274

Kupię
dom czynszowy peryferje Poznania około 15 tysięcy. Oferty Kurjer Poznański dw 3 579

Majątku
do parcelacji poszukuje dla grupy włościan Zgłoszenia „Par", Poznań. pod nr. 55.70. Pw 18 222-55.70

Parcelę
Poznaniu 500 m² gotówką kupię. Zgłoszenia cena. położeniem Kurjer Poznański zdw 58 130

Domek
lub mniejszą willkę. względnie parcelę pod budowę kupię Poznaniu niedaleko tramwaju. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 101

Rury
gazowe lub szyny od kolejki polnej jako słupki do płota. Oferty z ceną Kurjer Pozn. zdw 58 092

Kupię
gospodarstwo wprost od właściciela. pszenna drenowana ziemia. budynkami. wpłacę 20 tys. zł. — Agenci wykluczeni. Oferty Chocim. u. Dobra pow. Turek. Antonina Kurowska. zdw 58 157

Kupię
skład kolonjalny. proszę podanie ceny. Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 172

Za gotówkę
kupię modną. mało używaną jadalnię. Adres cenę do Kurjera Poznańskiego zdw 58 146

6 KAMIENICE

Centrum Łazarza
Wille siedmiopokojową komfortową. ogrodem. wyjeżdżając — sprzedam tanio. byle zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 57 848

Willę
lub mniejszą kamienicę kupię w okolicy Jeżyc lub Łazarza. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 57 882

Kamienicę
składami sprzedam. cena 90 000. wpłaty 40 000 dochód 12 000 w tem hipoteka 25 000 amort. Maciejewski Dąbrowskiego 88. telefon 62-66. zdw 57 912

Kamienicę
dochód ca. 20 000 wpłata 70 000 sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdw 58 027

Kamienicę
nowobudowaną sprzedam roczny dochód 3 500. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 57 929/30

Kamienica
komfortowa. dochód ustawowy 20 000. cena 145 000. wpłaty 70 000 „Krakus". Poznań Pocztowa 30 zdw 58 206

Dom
sprzedam korzystnie Oferty Kurjer Poznański rw 5 727

Dom
ze składem przy ruchliwej ulicy w Śmiglu natychmiast do sprzedania. Zgłoszenia Schwarz. Śmigiel. Jana Sobieskiego 2. nw 10 453

7 PIENIĄDZ

Kto
pożyczy 100 zł na 3 miesiące? Procent 10 zł miesięcznie. Oferty Orędownik Wielkopolski zd 57 290

Wspólniczkę
1000 zł kaucji do biura handlowego zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 748

Pożyczkę
10—15 tysięcy, zastaw uruchomionej fabryki zapędem elektrycznym — pewność poważna. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 942

10 000 — 12 000
poszukuje na pierwszą hipotekę kamienicy o wartości 80 000 zł. Zgłoszenia z podaniem warunków uprasza się do Kurjera Poznańskiego zdw 57 939

Wypożyczę
tysiące zł na I. hipotekę kamienicy wartości ponad 200 tys. zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 978

Za
wypożyczenie 300 zł oddam pokój używaniem kuchni. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 021

5—10
tysięcy kto wypożyczy? gwarancja hipoteczna na budowę. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 57 927/8

Przystąpi
do spółki kapitałem 10—15 000 kupiec kawaler. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 132

8 DO WYNAJĘCIA

9 pokojowe mieszkanie
komfortowe b. dobrze utrzymane przy ul. Matejki korzystnie zaraz do wynajęcia. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdw 57 517

4 pokoje
z przynależytościami II. piętro, okolica Parku Wilsona słoneczne zaraz do wynajęcia miesięczna dzierżawe od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 597

4 pokojowe
komfortowe mieszkanie przy Placu Wolności oddam. Oferty Kurjer Poznański pod nw 10 444

Pokój
z kuchnią, czynsz zgóry za półtora roku. W. Pawlak Poznań, Chwaliszewo 9. zdw 57 988

Skład
nadający się na każde przedsiębiorstwo w ruchliwej dzielnicy Poznania zaraz do wynajęcia — Oferty Kurjer Pozn. zdw 58 041

Wyjeżdżam
odstąpię 4 pokojowe próżne, względnie 3 pokoje umeblowane, kuchnia. Zgłoszenia „Par", pod 55.74. Pw 18 225-55.74

Dwa pokoje
kuchnia, czynsz dwuletni gospodarz. Długa 3 mieszk. 9. od 5-tej. dw 3 594

Od 1 czerwca
5 pokoi przynależytościami ulica Matejki naprzeciw Parku Wilsona III. piętro. czynsz 140 zł miesięcznie za zwrotem 600 zł z tytułu częściowych kosztów instalacji i pieców. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 281

Dwa
pokoje kuchnia. Adres Kurjer Poznański zdw 58 266

60 zł
2 pokoje balkonem w nowej willi. Adres Kurjer Pozn. zdw 58 270

2
pokoje kuchnia z meblami za zgodą gospodarza odstąpię. Oferty Kurjer Pozn. jw 3 164

Trzypokojowe
mieszkanie przy ogródkach działkowych Łazarz zaraz do wynajęcia. Roczna kaucja lub rok zgóry. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 58 107

4 pokojowe
mieszkanie za 150 zł lub 3 pokojowe za 120 zł miesięcznie na Sołaczu przy ulicy Mazowieckiej 58. zaraz do wynajęcia. zdw 58 140

Mieszkanie
5 pokoi słoneczne, Kochanowskiego 17. zdw 58 150

9 SZUKA MIESZK.

Sędzia
poszukuje 3—4 pokojowego mieszkania wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 634

Luboń
Starołęka, Krzesiny lub mieście szuka małżeństwo pokoju z kuchnią za miesięczną dzierżawą posada stała Oferty Kurjer Poznański zdw 57 449

Małżeństwo
na stałej posadzie poszukuje mieszkania 2—3 pokojowego z kuchnią. Oferty Orędownik zd 56 854

Od zaraz
lub później szuka mieszkania 2—3 pokojowego starsze, spokojne małżeństwo, najchętniej przy centrum nie wyżej drugiego piętra wprost od gospodarza. — Pewni płatnicy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 52 118

Mieszkanie
4 pokojowe jasne czyste, wolne od robactwa najwyżej II. piętro potrzebne od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 937

5—6 pokojowego
mieszkania w centrum nie wyżej I. piętra poszukuję. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod nw 10 443

Mieszkania
3—4 pokojowego z komfortem od 1 lipca bliżej śródmieścia poszukuje urzędnik, pewny płatnik ewentl czynsz zgóry. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 58 040

3 — 4
pokojowego przynależytościami poszukuje nauczyciel. Oferty cena Kurjer Pozn zdw 58 120

Pokój
lub 2 z kuchnią z meblami kupię w śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 222

Poszukuję
mieszkania 1—2 pokoi kuchnią, miesięczną dzierżawę, wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 215

Pokój
kuchnię lub pokój, miesięcznem zagwarantowanem albo próżny wynajmę gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 657

Poszukuję
3—4 pokojowego nowoczesnego mieszkania wprost od gospodarza od 1 lipca. Czynsz płatny zgóry Oferty Kurjer Poznański zdw 58 162

Mieszkania
3 pokojowego komfortem, Jeżyce—Łazarz, szuka młode małżeństwo. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 136

Poszukuję
3—6 mieszkania tylko przy placu Wolności za miesięczną lub kwartalną dzierżawę Oferty Kurjer Poznański zdw 58 151

Mieszkania
1—2 pokoi stała posada poszukuje za miesięczną dzierżawę wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański jw 3 162

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
1 pokój duży i kuchnię centrum I. piętro na podobne przedmieściu ewentl. Luboń. Dokładny opis, dzierżawa konieczny Oferty Kurjer Poznański zdw 57 994

Zamienię
2 pokojowe z kuchnią na 1 pokój z kuchnią Saszica 5. m. 14. zdw 58 003

Zamienię
3 frontowe pokoje kuchnię na 1 pokój kuchnię. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 100

11 POKOJE UMEBL.

Frontowy
elektryczność niekrępujący. Dąbrowskiego 49 b m 11. zdw 57 648

Dwuosobowy
klatki, utrzymaniem — obiadami Marcin 29. III. zdw 57 587

Pokój
skromny. Św. Wojciech 5 m. 8. zdw 57 586

Ładny
jednej dwom panienkom, utrzymaniem, bez. Fredry 3 prawe skrzydło parter. zdw 57 764

Pokoje
odnowione I. piętro. Długa 3, mieszkanie 9 zdw 57 450

Pokój
Polna 13 I., lewo. zdw 57 880

Pokój
pięknie umeblowany, pianino, elektryczność inteligentnemu panu najchętniej pościelą 15. wynajmę utrzymaniem lub bez. — Wielka 7. m. 8. zdw 57 958

Pokój
dla dwóch panów. Mostowa 26, mieszkanie 13. zdw 57 914

Elegancki
łazienka, telefon, utrzymaniem, bez. Chełmońskiego 21 m. 3. zdw 57 904

Pokój
dla małżeństwa. Czartorja 8. II. mieszkanie 6. zdw 57 981

Pokój
panu — małżeństwu. Rzeczypospolitej 9. dom ogrodowy — 16. zdw 58 030

Mały
inteligentowi. Plac Nowomiejski 6 a. m. 23. zdw 58 023

Pokój
wspólny wynajmę. Krzyżowa 5, parter prawo. zdw 58 020

2
pokoje wygodami I. ptr. gospodarza czynsz zgóry ½ roku. Kurjer Poznański zdw 58 019

Pokoik
Wierzbięcice 11. III. — 9. zdw 58 014

Przyjezdnemu
Św. Józefa 9 a parter, prawo. zdw 58 004

Dwom
panom lub paniom od 15. 5. lub 1. 6 miły słoneczny pokój, elektryczność wynajmę. Matejki 53. mieszk 10. zdw 58 037

Panu
elektryczność. Wierzbięcice 24 b. m. 14. zdw 58 036

Kantaka 6
I. piętro, wynajmę ładny pokój również utrzymanie. zdw 58 039

Ładny
słoneczny, elektr. łazienka zaraz. Strzelecka 31. II., lewo. zdw 58 116

Pokój
słoneczny panu pani lub małżeństwu. Skryta 14. m. 3. zdw 58 114

Klatki
schodowej frontowy, telefon do dyspozycji tylko stałemu, solidnemu panu. Jackowskiego 30. m. 3. zdw 58 124

Pokoik
Wierzbięcice 39 a. m. 10. zdw 58 125

Centrum
2 łączne, dobrze umeblowane, elektryczność, utrzymaniem, bez. Romana Szymańskiego 4. mieszkanie 9. zdw 58 071

Niekrępujący
panu, pani. Niegolewskich 16 m. 7. zdw 58 059

Frontowy
klatki schodowej I. piętro. Żupańskiego 16 m. 4 zdw 58 057

Józefa
9. m. 8. jednoosobowy, małżeństwu. zdw 58 049

Słoneczne
elegnackie, elektryczność, samodzielnym. Wierzbięcice 13. m. 9 zdw 58 218

Frontowy
dwuosobowy, balkon, śródmieście Zielona 2. m. 6. zdw 58 214

Panu
wspólny pokój. Św. Marcin 15. mieszkanie 13. zdw 58 204

Pokój
W. Garbary 18. m. 13. zdw 58 205

Panienkom
pokój tanio. Wolnica 4/5 I ptr. lewo. zdw 58 230

Panie
przyjmę Wodna 22. m. 9. rw 5 735

Pokój
frontowy, elektryczność, 2 panom. Wielkie Garbary 44. m. 7. rw 5 736

Umeblowany
do wynajęcia. Szewska 19. m. 7 rw 5 730

2
panienki na pokój. Wodna 7. m. 7 rw 5 728

Śródmieście
pokój czysty, elektr., intelig. osobie. Wały Jagiełły 18. I prawo. zdw 58 254

Pokoik
małżeństwo (bezdzietne) za usługę. Matejki 46. mieszk. 10. Pw 18 226-55.75

Frontowy
niekrępujący tanio. Grobla 29 a. I., lewo. zdw 58 221

Pokój
panu lub pani. Wielkie Garbary 5. m. 12. zdw 58 220

Niekrępujący
światło elektryczne, blisko Kaponiery. Bukowska 9. parter. zdw 58 219

Pokoje
odnowione I. piętro. Długa 3, mieszkanie 9. dw 3 593

Śródmieście
słoneczny balkonowy elektryczność. Kramarska 19/20. wejście Masztalarska, mieszkanie 8. zdw 58 276

Pokój
Romana Szymańskiego 3. III., prawo. zdw 58 279

Podgórna
2 a. III., prawo, utrzymaniem, bez. zdw 58 267

Pokój
i przyjezdnym. 27 Grudnia 9. III. zdw 58 269

Łąkowa
13. mieszk. 5. panom. zdw 58 272

Pokój
Wrocławska 38. II., m. 31. zdw 58 191

Dwuosobowy
sympatyczny, czysty, elektryczność. Rom. Szymańskiego 8. m 11. zdw 58 199

Dwuosobowy
frontowy, słoneczny, niekrępujący, telefon. Plac Nowomiejski 6 a. m. 25. zdw 58 198

Grobla
19. m. 8. zdw 58 180

Niekrępujący
dla małżeństwa. Maćkowiakowa, Krzyżowa 8. zdw 58 179

Dwuosobowy
słoneczny z osobnem wejściem. Ammer, Aleje Marcinkowskiego 28. m. 23. zdw 58 250

Dwuosobowy
jednoosobowy, utrzymaniem (bez) pianino. Półwiejska 2. m. 6. zdw 58 249

P. Profesorowie
Marji Magdaleny, Bergera, Jana Kantego. Słoneczny, cichy i elegancki, plac Bernardyński od 15 lub 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 239

Dwuosobowy
Piekary 5. m. 8. zdw 58 108

Pokój
jedno - dwuosobowy. Łąkowa 16. m. 8. zdw 58 106

Małżeństwu
słoneczny używaniem kuchni. Górna Wilda 96. m 11. zdw 58 238

Panom
bez pościeli Strzelecka 11. m. 8. zdw 58 242

Pokój
frontowy, 2 osoby utrzymaniem, bez. Wroniecka 10. mieszk. 3. II. zdw 58 245

Korzystnie
słoneczne, utrzymaniem, bez. — Matejki 1. mieszkanie 4. zdw 58 104

Panienkę
na pokój. Wroniecka 92. wchód prawo, m. 10. zdw 58 096

2
słoneczne, niekrępujące, frontowe, elektryczność ewentualnie kuchnię. Stachowiak. Bukowska 7. II. zdw 58 083

Frontowy
umeblowany, elektryczność, niekrępujący zaraz. Marcin 33. m 9. zdw 58 084

Pokój
Czesława 16 a. II., lewo. zdw 58 095

Bezpłatnie
frontowy, czysty, używaniem kuchni, udzielenie pożyczki. — Wierzbięcice 31 m. 1. zdw 58 139

Elegancko
umeblowany pokój z używaniem łazienki i telefonem, ewentualnie z gabinetem soliduamu panu zaraz do oddania. Przecznica 10. mieszkanie 1. parter zdw 58 155

Wspólny
Półwiejska 11 Olszewska. zdw 58 133

Umeblowany
niekrępujący elektryczność od 15. Matejki 54 mieszkanie 11. jw 3 161

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
dużego, eleganckiego dla małżeństwa — obiadami od 15. Oferty ceną Kurjer Poznański zdw 57 947

Osoba
z dzieckiem poszukuje pokoju skromnego taniego od 1 czerwca. Oferty ceną Kurjer Poznański zdw 57 993

Skromnego
szuka panienka. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 985

Dwóch
panów szuka pokoju klatki schodowej. Oferty ceną Kurjer Poznański zdw 57 980

Pokoju
umeblowanego, wejście z klatki. Oferty podaniem ceny Kurjer Poznański zdw 58 011

1
lub 2 pokoje na lokal korporacyjny w śródmieściu od 1. 6. potrzebne. Oferty z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdw 58 033

Puszczykowie
pokoju słonecznego utrzymaniem piec kaflowy. Oferty Kurjer Poznański zdw 55 225

Umeblowanego
pokoju do 35 szuka pani. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 069

Próżnego
szukam od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdw 58 061

Niekrępującego
tanio poszukuje pan wyższem wykształceniem. Warunki. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 052

Poszukuję
pokoju próżnego z używaniem kuchni. Oferty Kurjer Pozn. zdw 58 211

Pokoju
Sołacz studentka do 30 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 131

13 LOKALE

Duże
2 pokoje razem, oddzielnie, biura cichy przemysł handel odnajmę. Pocztowa 23 mieszkanie 5. Pw 18 109-18.30

Lokalu
na małą kawiarenkę poszukuję. Zgłoszenia: Cukiernia, Dąbrowskiego 79. zdw 57 936

Lokale
mniejsze ubikacje warsztatowe jasne i elektryczność oraz garaże na ciężarówki wydzierżawię tanio Bittner, Dąbrowskiego 79. rw 5 731

Szukam
składu na kolonjalkę z 2—3 pokojowem mieszkaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 265

Na biura
2 pokoi w samem centrum, pryncypalna ulica, nie wyżej II. piętra zaraz lub 1. VI. poszukuję. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 58 168

14 DZIERŻAWY

Skład
papieru, wyrobów tytoniowych, bez konkurencji, do wydzierżawienia. Objęcie 5 000. Oferty Kurjer Poznański nw 10 339

Willę
ogrodem wydzierżawię na sezon. Oferty Kurjer Pozn. zdw 58 143

Dzierżawy
od 200—450 mórg poszukuje od 1. 7. Zgłoszenia Pospieszała Mnichy powiat Międzychód. zdw 57 684

Garaże murowane
miesięcznie od 20 zł. Garaże Polonia Dróżbackiej 2 przy Parku Wilsona. zdw 53 557

15 LETNISKA

Letnisko
kotwica Boszkowo stacja kolejowa Boszkowo, blisko Leszna. śliczne położenie plaża, jezioro, oddaje pokoje z utrzymaniem dla letników, ceny przystępne. nw 10 44[illegible]

Rabka
Pensjonat „Helios" komfortowy Ceny przystępne Oktawja Piechocka. Telefon 70 nw 10 267

Dwór
ziemiański pod Kaliszem przyjmuje letników ze sfer inteligentnych od 1 maja. Dziennie od 5—7 zł. Adres Kurjer Poznański zdw 53 235

Krynica
pensjonat „Szczesna". centrum nowocześnie urządzony, kuchnia wykwintna samochód, zarząd własny. Ceny przystępne. zdw 56 023

Pokoje
z utrzymaniem od 15 maja lasy, jeziora moc owoców wynajmuje Ziembowa Promienko, poczta Biskupice Poznań. kolej Promno zdw 56 178

Przyjmę
letników leśnictwo. Pieprzyk. Bukówiec Stary, pow Nowy Tomyśl. zdw 58 038

Rymanów - Zdrój
Pierwszorzędny pensjonat „Gozdawa" pod nowym zarządem Ceny umiarkowane. nw 10 447

Letnisko
Batorowo (dawniej Lusowo) 18 klm od Poznania, otwarte 15-go czerwca. Dojazd autobusami. Willa skanalizowana, na górze, nad jeziorem słoneczna, piękny park, tennis, las, plaża, łódki, rybołówstwo. Kuchnia pierwszorzędna, ceny niskie, dla rodzin ustępstwa. Telefon. Kościół miejscu. Zgłoszenia Drowa-Uderska, Poznań. Mielżyńskiego 26/27 telefon 23-04 zdw 58 241

Sopoty Willa „Halina"
Pensjonat przy plaży, słoneczne pokoje, kuchnia polska. Ceny umiarkowane dwp 3591

16 OSOBISTE

Za
długi żony mojej Eugenji z domu Bałaban nie odpowiadam. — Bolesław Hryniewicz zdw 57 12[illegible]

Książeczkę
wojskowa na nazwisko Piotr Piekarczyk, Kostrzyn zagubiono i unieważniam. zdw 57 945

Wypowiedziane
pod adresem Stefana Promińskiego z Pobiedzisk, ul. Kościuszkowska 1. słowa, że wymieniony skazany został na utratę praw obywatelskich i [illegible] borowego w Promnie, cofam. Jan Olejnik Pobiedziska Gnieźnieńska 20. zdw 57 916

Prośba
Bezrobotny biurowy prosi pokornie o ofiarowanie jakiejkolwiek używanej odzieży. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 032

Weksle
na kwotę 600 zł i dwa po 700 zł z podpisem Jan i Cecylja Pastusiakowie, które wykreczyłem Józefowi i Walentynie Słowińskim w Brudzewie Tybel-Młyn unieważniam. Również zakazuję Słowińskim dysponowania resztą ceny kupna w kwocie 6 000 zł. Jan Pastusiak Wronki. zdw 58 031

0,75
manicure, farbowanie brwi. Kramarska 27. I. rw 5 734

Z dniem 1 kwietnia
1932 roku Stefan Lissowski przestał być członkiem Pierwszej Polskiej Orkiestry Bałałajek i Komitetu Organizacyjnego Wspólnych Koncertów. zdw 58 235

20 LICYTACJE

Dnia
24 maja godzinie 16 odbędzie się licytacja na polowanie gminne w Chybach powiat poznański, mieszkaniu podpisanego gdzie można przejrzeć warunki dzierżawy. Przystępujący do licytacji złoży wadium kwocie 100 zł. Bolesław Szeliga zdw 58 264

21 ZGUBY

Korbę
samochodową znaleziona Górna Wilda — Dębiec oddać za wynagrodzeniem. Polna 4. m. 7. zdw 57 967

Torebkę
z dokumentami zgubiłam. Uczciwy znalazca zechce oddać w Przytułku na Zawadach. Marja Koperska. zdw 58 01[illegible]

22 ROZMAITE

Od
maja przestałam przyjmować pończochy do reparacji. Wykończone można odebrać firmie Bol. Górski. Plac Wolności 3. Liszkowska, dawniej plac Wolności 3 m. 13. zdw 58 210

Na wyjazd
niezbędne garsonki swetry, jumpry pullowery kostjumy kąpielowe itp. równie przeróbki wykonuje „Tricot" Pocztowa 23. Pw 15 097-18.31

Strojenia
wszelkie reparacje fortepianów, pianin harmonjum wykonuje fachowo, sumiennie tanio długoletni stroiciel technik firmy Drygas Filecki. Pocztowa 23 mieszkanie 5 Pw 14 006-17.26

Tłumaczenia
polsko-niemieckie treści prawniczej, handlowej, fachowej, literackiej wykonuje Kucik, św. Marcin 74. mieszk 15 telefon 58-37. zdw 52 238

Kołdry
puchowe, wełnie wyrabia stare poszywa Sulewski. Poznań ul. Wrocławska 1. zdw 53 734

Pracownia Gorsetów „Wanda"
Gorsety na miarę Gorsety gotowe — Pasy do ciąży — Paseczki sportowe Biustonosze wszelkiego rodzaju. Reparacje gorsetów. Ratajczaka 27 parter. zdw 58 001

Szyję
tanio płaszcze białe czarne. — Orcholska. św Marcin 66. m. 40. zdw 57 891

Reumatyzm
artretyzm ischias, tabes, zupełnie uleczalne. Bóle natychmiast usuwa „Namul Burkucki" i „Petrobalsam" produkt ropy naftowej i olejków balsamicznych (8 zł) wysyła Aptekarz Hessel. Lwów, Chmielowskiego 12. Pw 18 267-72.17

Cichą
wspólniczkę poszukuje rzemieślnik - kupiec do interesu. Małżeństwo nie wykluczone. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 58 058

Akuszerka
Kleinwächterowa Poznań, centrum ulica Romana Szymańskiego 2. pierwsze piętro lewo drugi dom od Placu Świętokrzyskiego. zdw 52 305/6

Załatwia korzystnie
wszelkie wnioski, interwencje, sprawy podatkowe kontraktowe, odwołanie dyspensy itd. „Rex", Stary Rynek 45. zdw 58 118/9

Wafle
pierwszorzędne tanio sprzedaje Piekarnia, Poznań, Grobla 1. rw 5 729

Dobra
karwcowa szuka posady w dom. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 588

23 OŻENKI

Wdowiec
lat 44, sumienny, uczciwy rzemieślnik posiadający gotówkę, pragnie poznać pannę lub wdowę bezdzietną do 35 lat celem niezwłocznego ożenku. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 57 970

Panna
starsza, inteligentna, solidna, gospodarna, bardzo dobrego usposobienia, lecz biedna, braku znajomości pozna pana lat 41—50, solidnego najchętniej wdowca, celu matrymonjalnym. Poważne zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 58 195

Kupiec
kawaler lat 32, własnym kapitałem 15 000 szuka żony panny lub wdowy, odpowiednim posagiem, lub właścicielki przedsiębiorstwa. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 128

24 NAUKA

Tadeusza Preissa
kursy handlowe. Ratajczaka 29, 2 lipca. zdw 56 991

Kursy Kroju Świętokrzyski 3
Kurs nowych uczennic 18 maja. Kazubowska. zdw 58 070

Za
stancję korepetycje studentka. Oferty Kurjer Pozn. zdw 58 207

25 MUZYKA

Duet
(trio) potrzebne od 1. 6. Reflektuję tylko na siły dobrze zgrane z dużem nowoczesnym repertuarem i śpiewem. Zgłoszenia z fotografją i podaniem wymagań do Kurjera Poznańskiego zdw 57 992

Trio damskie
wolne 15 maja. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 158

Jazzbandzista perkusista
boczne instrumenty: obligat banjo, saxafon, tenor, sopran gitara hawajska gitara accomp. — wolny. Zgłoszenia Bydgoszcz, Śniadeckich 30 III. piętro. Sekowski. zdw 58 159

26 ROZRYWKA

Kort tennisowy śródmieście
Miłe i nadzwyczaj tanio spędzić można czas grając na korcie Koła Medyków Wały Jana III — Collegium Medicum. zdw 56 438

Kino Roxy
Kon i Kelly w Paryżu. zdw 58 105

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Posługi
na cały dzień. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 592

Dziewczyna
poszukuje posady zaraz w lepszym domu za małem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 640

Stangret
kawaler były kawalerzysta, dobre świadectwa, zna ujeżdżanie remontów szuka posady. Zieliński. Ligota Odbudowanie, poczta Bronów Wlkp. zdw 57 590

Elew
gospodarczy, lat 23 z szkołą rolniczą, kursem handlowym oraz krótką praktyką poszukuje posady za skromnem wynagrodzeniem. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 57 585

Poszukuję posady
początkującej maszynistki wzgl. biuralistki. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 57 494

Bilansistka
książkowa i kasjerka z dobremi świadectwami ewentl. z kaucją przyjmie posadę. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 57 519

Panienka
z lepszej rodziny, która już pracowała dłuższy czas przy bufecie szuka posady za skromnem wynagrodzeniem. Miejscowość obojętna, chętnie do Gdyni. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 57 689

Sierota
uczciwa poszukuje posady od 15 do dzieci lub do prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 801

Kucharka
służąca, dobremi świadectwami poszukuje posady od 15 lub 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 809

Zredukowana
nauczycielka z prawem nauczania szuka jakiejkolwiek posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 962

TEATRY

Teatr Polski: Dziś — U mety.
Czwartek, 12. 5. — „Dziewczyna i hipopotam".
Piątek, 13. 5. — „Dziewczyna i hipopotam".
Sobota, 14. 5. — Po poł.: „Omal nie noc".
Wiecz.: „Dziewczyna i hipopotam".
Niedziela, 15. 5. — Po poł.: „Roksy".
Wiecz.: „U mety".
Poniedziałek, 16. 5. Po poł.: „Omal nie noc".
Wiecz.: „Dziewczyna i hipopotam".

Teatr Nowy: Dziś — „Marius" (Pod złotą kotwicą).
Czwartek, 12. 5. — „Szczęście od jutra" z Milą Kamińską.
Piątek, 13. 5. — „Szczęście od jutra" z Milą Kamińską.
Sobota, 14. 5. — „Szczęście od jutra" z Milą Kamińską.

Teatr Narodowy:
Czwartek — w Rawiczu.
Piątek — w Gostyniu.
Środa, 18. 5. — w Jarocinie.
Czwartek, 19. 5.: Września.
Piątek, 20. 5.: w Gnieźnie.

DZISIAJ w KINIE

Apollo: „Plan W."
Aurora: „Wyjęty z pod prawa" i „Bohater Texasu"
Colosseum: „Na dworze króla Artura".
Corso: „Dziecię cyrku" i Walka o step.
Metropolis: „Błędne ognie".
Muza: „Łowca posagu".
Odeon: „X—27".
Orzeł: „Zwycięska Horda" i „Niewdzięczna robota".
Renaissance: Złota młodzież oraz „Genjusz to ja".
Roxy: Kon i Kelly w Paryżu.
Sfinks: „Rywalki" oraz „Muś łapie złodziei".
Słońce: „Nasze niewinne narzeczone".
Tęcza: „Jad pokusy".
Wilsona: „Trędowata".

Biegły zecer akcyd.
doświadczony, sumienny, uczciwy, 15 lat praktyki, długoletni metrampaż gazet i ilustr., z rutyną kierownicza, z wyższem wykształceniem poszukuje odpowiedniej posady. Łaskawe zgłoszenia do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zdw 57 843

Młynarz
kawaler dobry fachowiec sumienny szuka posady na skromnych warunkach. W. Derda, Podzamcze powiat kępiński. zdw 57 237

Biuralistka
skromnych wymagań szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdp 55 752

Przyjmę
posadę kasjera, inkasenta kierownika filji składu tp w Poznaniu lub okolicy za skromnem wynagrodzeniem — złożę kaucję wymaganej wysokości kupię — przystąpię do spółki do nie wielkiego lecz dobrze prosperującego składu branża obojętna Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdw 54 513

Ekspedjentka
uzdolniona dział wędlin poszukuje posady. Zgłoszenia uprasza Podolska Ropczyce 332 (Małopolska). dw 3 557

Nauczycielka wychowawczyni
rutynowana z zezwoleniem państwowem poszukuje posady do dzieci od 5—10 lat. Muzyka — francuski. Świadectwa bardzo dobre Zgłoszenia St Okuljar Żywiec (Małopolska) zdw 57 309

Posługi
szukam przed południem. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 57 823

Jeune Française
cherche place dame de compagnie 1-er Juin. Sérieuses références. Ecrire Kurjer Poznański zdw 57 956

Bufetowa
oraz kelnerka z obsługą gości poszukuje posady. wymagania skromne Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 57 951

Dziewczyna
prowincji pracowita, skromna, czysta znająca szycie, wszelką pracę szuka posady lub przychodnia. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 949

Pokojowa
przyjmie posadę na wyjazd lub letnisko. Oferty Kurjer Pozn. zdw 57 946

Dziewczyna
uczciwa z małego miasteczka poszukuje posady za małem wynagrodzeniem do wszystkiego. — Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 57 938

Panienka
lat 20, z porządnej rodziny poszukuje posady do dzieci Oferty Kurjer Poznański zdw 57 935

Dziewczyna
czysta prędka, sumienna szuka posady do wszystkiego gotowaniem od 15 Oferty Kurjer Poznański zdw 57 931

Maszynistka
pisząca na maszynie „Adler" poszukuje posady adwokata od 1. 6 Oferty Kurjer Poznański zdw 57 917

Pokojowa
młoda bardzo uczciwa i czysta poszukuje posady od 15. 5. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 915

Dziewczyna
młodsza poszukuje posady do wszelkich prac domowych. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 58 045

Emerytowany
naczelnik sekretarz sądowy, kierownik biura adwokackiego przyjmie posadę zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 117

Młoda
służąca z prowincji, znająca język polski, niemiecki, szuka posady do wszystkiego od 15. — Oferty Kurjer Poznański zdw 58 073

Pomocnik
handlowy poszukuje jakiejkolwiek posady, złoży kaucji 500.—. Oferty Kurjer Pozn. zdw 58 072

Młodsza
dziewczyna szuka posady do dzieci i pomocy pani, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdw 58 068

Gospodyni
średnim wieku, dobrze polecona, przyjmie posadę u samotnego pana lub pani. Oferty proszę do Kurjera Pozn. zdw 58 066

Absolwent
I Szkoły Wydziałowej poszukuje praktyki lub nauki biurowej. — Oferty Kurjer Poznański zdw 58 055

Pisarz gospodarczy
lat 21, ukończoną szkołą handlowo-rolniczą, 1½-roczną praktyką sumienny energiczny szuka posady zaraz lub od 1. 6. 32. początkowo chociaż bezpłatnie. — Oferty uprasza do Kurjera Poznańskiego zdw 58 163

Posługaczka
szuka pracy. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 905/6

Służąca
dobrze gotująca, młoda, szuka posady zaraz. Oferty Filja Focha 36. zdw 58 043

Kto
z litościwych obywateli da możność zapracowania na skromne utrzymanie licznej rodziny uczciwemu i dobrze poleconemu kantorzyście obeznanemu dokładnie z wszelkiemi pracami biurowemi jak książkowością handlową windykacją zaległości sprawami sądowemi i podatkowemi. Mogę przyjąć w administrację kamienice czynszowe. Łaskawe zgłoszenia uprasza się do ekspedycji niniejszego pisma zdw 57 901/2

Kowal
samotny lat 23 pilny pracowity poszukuje pracy zaraz lub 1 6. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 57 975

Posługaczka
uczciwa i sumienna poszukuje posługi Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 57 983/4

Pomocnik
ogrodniczy 5 lat praktyki, egzamin w Izbie Rolniczej poszukuje posady okolica obojętna. Oferty Orędownik Wielkopolski zdw 58 026

Sierota
przyjmie posadę do wszelkich prac domowych z szyciem. Zgłoszenia Kurjer Poznański jw 3165

Ślusarz maszynowy
poszukuje posady z kilkoletnią praktyką da 500 zł kaucji. — Oferty Kurjer Poznański zdw 57 990

Panienka
szuka posady do dzieci, zna czycie robótki Oferty Kurjer Poznański zdw 57 986

Piekarz
samodzielny prowadził piekarnie poszukuje pracy. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 982

KINO DŹWIĘKOWE COLOSSEUM

Ostatnie dni
Największa komedja dźwiękowa sezonu
Na Dworze Króla Artura
p/g Marka Twaina.

Nast. Program
Faworyta Maharadży.

Pw 18 229-55.83

Blacharz - szofer
Kawaler znający się dobrze na kryciu dachów blachą, papą i tem podobnie z dobremi świadectwami poszukuje posady najchętniej w majątku. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 57 979

Panienka
znająca szycie szuka posady. — Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 58 007

Dziewczyna
poszukuje posługi rano i po południu lub na cały dzień. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 006

Piekarz
młodszy czeladnik piekarski poszukuje posady lub jakiegokolwiek zarudnienia, da kaucję. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 58 002

Syn
uczciwych rodziców, lat 18, z prowincji, pragnie wyuczyć się rzeźnictwa, najchętniej w mieście. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 58 217

Gospodynie
dworskie, hotelowe, bony, poleca Lewandowska Aleje Marcinkowskiego 14. zdw 58 202

Kucharka
szuka posady 15 do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 255

Poszukuję
posady u samotnej osoby lub bezdzietnego małżeństwa Oferty Kurjer Poznański zdw 58 225

Posługi
przed południem poszukuje do wszystkiego, bardzo dobrze polecona od 15. 5. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 197

Dziewczyna
szuka posady samodzielnej z dobrem gotowaniem, także na wyjazd. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 243

Wiejska
dziewczyna do wszystkiego z gotowaniem szuka posady do samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 174

Kucharka
samodzielna poszukuje posady do wszystkiego Oferty Kurjer Poznański zdw 58 181

Książkowa
maszynistka poszukuje posady wynagrodzenie skromne. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 246

Szwajcar
samotny, dzielny w swym zawodzie, poszukuje posady samodzielnego ewentl. pomocnika. Stasiak. Poznań Focha 61 (Chatlińskich) zdw 58 103

Dziewczyna
wiejska z dobremi świadectwami, poszukuje od 15 posady. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 58 177

Szofer
lub jako stangret kawaler, lat 27, szuka posady 30 zł miesięcznie. Może złożyć kaucji 200 zł Oferty Kurjer Poznański zdw 58 256

Dziewczyna
poszukuje posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 236

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 175

Magazynier
z dobremi świadectwami poszukuje posady. Na życzenie złożę kaucję. Oferty Kurjer Pozn. zdw 58 252

Gospodyni kucharka
która pracowała w dużych przedsiębiorstwach szuka posady od 15 maja. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 112

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem poszukuje posady od 15. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 099

Dziewczyna
z prowincji szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 091

Bona
do dzieci albo początkująca biurowa przyjmie posadę miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 138

Ekspedjentka
poszukuje posady w restauracji lub piekarni cukierni, zna Express i obsługę gości. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 161

Panienka
lepszej rodziny poszukuje posady do dziecka cośkolwiek gotowaniem dobre świadectwa od 15. 5. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 58 171

Kupiec
rutynowany księgowy szuka posady, obejmie kierownictwo filji etc. Większe zabezpieczenie do dyspozycji. Oferty Kurjer Poznański zdw 58 129

Biegła maszynistka sekretarka
poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 58 237

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem i własną pościelą najchętniej od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 204

Poszukuję
posługi z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 439

Dziewczyna
młodsza szuka pracy do wszystkiego Strzałowa 6 mieszk. 11. zdw 57 416

Służąca
wiejska starsza uczciwa poszukuje stałej posady do wszystkiego do 2—3 osób. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 249

Poszukuję
posady od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 560

28 WOLNE MIEJSCA

Borowy, leśnik
dobry myśliwy znający się na kulturze leśnej i książkowości kawaler po służbie wojskowej od 1 VI albo 1 VII poszukiwany Tylko świadectwa o bezwzględnej uczciwości będą uwzględnione. Pierwszeństwo mają leśniczy z dyplomem szoferskim i usługą Nieodpowiednie zgłoszenia pozostaną bez odpowiedzi Oferty przesyłać Kurjer Poznański dw 3 551

Ekspedjentka
do cukierni z obsługą gości z kaucją 500 zł. zaraz potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdw 57 39?

Ekspedjentka
do składu rzeźnickiego potrzebna zaraz. Zgłoszenia: ul. Półwiejska 6. zdw 57 961

Wychowawczyni
łagodna z dobremi poleceniami potrzebna od 15 maja do dwóch chłopczyków (8 i 2 lata). Zgłoszenia z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdw 57 959

Bufetowy
nalewacz potrzebny. Restauracja Cechowa. Sew. Mielżyńskiego 23. zdw 57 953

Służąca
potrzebna. Zgłoszenia od 4—6 Chwaliszewo 67 mieszkanie 7. zdw 58 127

Fryzjerka
w soboty i dni przedświąteczne na stałe. Słowackiego 34 zdw 57 919

Zdolnych reprezentantów

na miasto i prowincję poszukuje Towarzystwo Ubezpie... do działu **ubezpieczeń na życie.** Przy dobrych wynik... pracy udzielamy stały pauszal wysoką prowizję i d... Reflektujemy tylko na osoby poważne, posiadające ... legle stosunki. Oferty do Kurjera Poznańsk. pod zw 1...

Praktykanta
gospodarczego szkoła rolniczą potrzebuje zaraz Zgłoszenia Probostwo Dolsk pow Śrem. zdw 57 923

Uczeń
piekarski może się zaraz zgłosić. St. Cieślewicz Wodna 7. zdw 58 034/5

Krawcowej
egzaminowanej i uczennicy poszukuje pracownia sukien Sauszkowej Romana Szymańskiego 1. zdw 58 094

Ekspedjentka
przystojna, uczciwa dobremi świadectwami piekarnia cukiernia potrzebna zaraz Oferty Kurjer Poznański zdw 58 287

Natychmiast
stała posada kasjerki kaucja Zgłoszenia 3—7 Młyńska 13 mieszkanie 6 zdw 58 111

Uczeń
syn uczciwych rodziców potrzebny do składu spożywczego Focha 41. zdw 58 042

Służąca
lat 18 umiejąca robótki potrzebna. Wierzbięcice 41 a mieszk 4. zdw 58 044

Dziewczyna
potrzebna od 17. gotowanie pranie dobre świadectwa. Zgłoszenia między 1 a 4 ul. Grunwaldzka 33 mieszkanie 4 zdw 58 046

Służąca
potrzebna do wszystkiego z praniem od 15. Wierzbięcice 38 mieszkanie 9. zdw 58 056

Uczennica
potrzebna. Prasowalnia. Matejki 39. zdw 58 109/10

Fryzjerka
potrzebna. Plac Sapieżyński 5. zdw 58 170

Dziewczyna
wszelkich prac potrzebna, pensja 20 zł. Marcina 33, mieszkanie 8. zdw 58 173

Pomocnik
fryzjerski z ondulacja i fryzjerka mogą się zgłosić Szamarzewskiego 30. zdw 58 137

Ekspedjentka
pierwszorzędna branży rzeźnickiej, potrzebna zaraz. Zgłoszenia Wierzbięcice 23. zdw 58 145

Maszynistki
biegle piszącej na maszynie „Adler" trzyrzędowej Nr. 7. poszukuje adwokat Dr Frankowski w Poznaniu. Pocztowa 27. Posada jeszcze nie zajęta. zdw 58 149

Fryzjerka
potrzebna. Półwiejska 16. zdw 58 216.

Ekspedjent
do cukierni z kaucją 500— 1000 zł. potrzebny zaraz Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 58 258

Pomocnik
fryzjerski potrzebny Mostowa 14 zdw 58 259

Służąca
do wszystkiego. Kopernika 9. m 8. zdw 58 280

Fryzjer damski
potrzebny Izdebski, plac Wolności 18. Pw 18 227-55 76

Panienka
lubiąca dzieci potrzebna zaraz. Łazarz Rzepeckiego 27 wejście VIII. mieszkanie 16 zdw 58 295

Dobry
zarobek zapewniony dla wym... nych energicznych pań ... akwizytorek przy sprzedaży ... kupnego artykułu nowość ... trzebna gotówka sześć złoty... Oferty Kurjer Pozn. zdw 5...

Panienka
znająca książkowość pisanie ... szyną, język polsko-niemiecki ... trzebna od 1. 6. 32. Oferty ... sem świadectw fotografja ... niem pensji miesięcznej do ... rjera Poznańskiego zdw 58...

Fryzjerka
zaraz może być kursistka Z... szenia Polna 21 mieszkanie ... zdw 58 283

Prasowaczka
dobra siła potrzebna. Prasow... nia Wąska 6. zdw 5...

Korespondentki
polsko-niemieckiej ze znajomością stenografji polskiej poszuk... poważna firma Oferty K... Poznański zdw 58 154

Ćwiekier
potrzebny, „Galbut". Gołębia. zdw 58 187

Fryzjerka i fryzjer
Matejki 48/49 zdw 5...

Poszukuję
dobrego szofera z kaucją. Of... ty do Kurjera Pozn. zdw 5...

Dobra
krawcowa potrzebna w dom. Focha 80. mieszkanie 1. zdw 58 182

Potrzebna
uczciwa dziewczyna do wszel... pracy domowej 15 maja. F... 80. mieszkanie 1. zdw 5...

3 panów
do domowej rozsprzedaży we... Zgłoszenia Woźna 5. mieszk. ... zdw 58 184

Dziewczyna
tylko z dobremi świadectwami ... wszystkiego zaraz. Dąbrowsk... go 57. skład 1. zdw 5...

Fryzjerka
stała posada na 50% potrzeb... Marszałka Focha 96. zdw 5...

Poszukuję biegłej bufetowej
z obsługą gości. Własnoręcznie pisane zgłoszenia z dołączeniem fotografji i odpisem świadectw Wł. Twardowski Borek, hotel restauracja zdw 58 1...

Krawcowa perfekt
do zrobienia zwyczajnych sukienek. Zgłosić przed południem Artyleryjska 6 mieszkanie 4. zdw 58 147

Szofera
kaucją natychmiast poszukuj... Oferty Kurjer Poznański zdw 58 013

Poszukuję
dziewczyny przychodniej zar... Spokojna 18 m ... zdw 58 0...

Posługaczka
z praniem okolicy Grunwaldzk... kochająca dzieci potrzebna zar... Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 58 060

Ekspedjentka
do bufetu z obsługą gości od 1... 5 Restauracja Strzelecka 2... zdw 58 028

Służąca
uczciwa potrzebna zaraz Rat... czaka 13 skład żywnościowy. zdw 58 122

Humor zagraniczny

— Świadectwa są bardzo dobre, ale zdaje mi się, że zbyt często zmieniałaś miejsca.
— Tak. Mój narzeczony pracował w cyrku wędrownym.

(„Die Muskete", Wiedeń) S F.

Przedpłata na maj 1932 za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94, kwartalnie zł 14.82, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9.00, w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30. w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża: do wydania wieczornego „drobne" do godz. 11. w soboty i dni przedświąteczne tylko do godz. 10: większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.